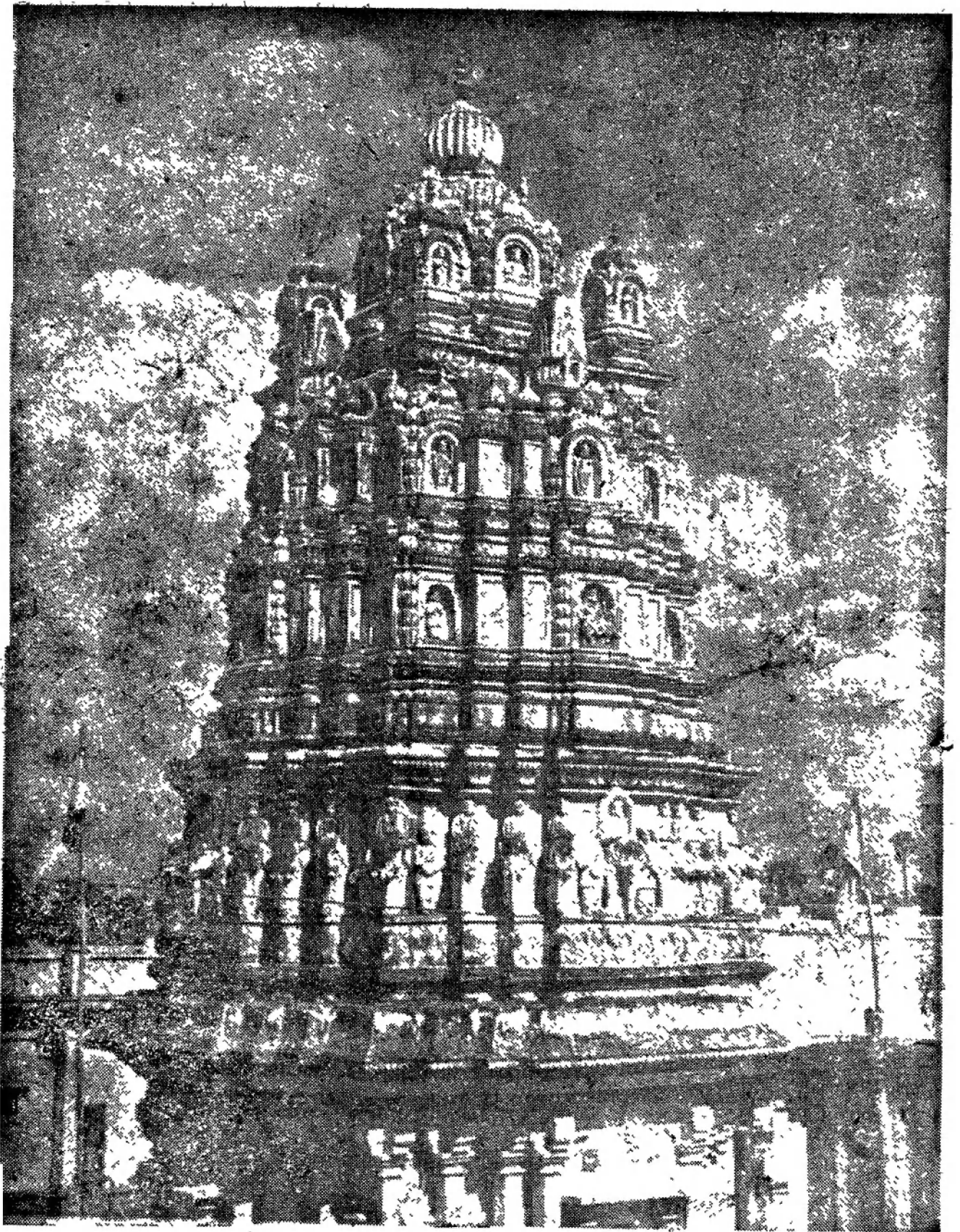

ఆంధ్రపత్రిక సంచిత్రవారపత్రిక

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

25 నవంబరు
7-5-58
AR

చిలకలపూడి పాండురంగ దేవాలయము

—ఫోటో: డి. ఎస్. అంబారాపు-మద్రాసు.

వంటిల్లు-కీటకములు

మీ వంటింట్లో మీరు అనుకొనేకంటే ఎక్కువ కీటకములు ఉండవచ్చును. అవి ఆహార వద్దార్థములను ముట్టుకొని మీ ఆరోగ్యమునకు హాని కలిగించవచ్చును. కీటకముల బాధ లేకుండా ఉండుటకు మీ వంట సామానులు పెట్టుకొనే పెట్టెలు మరియు మీరువాలను ఎల్లప్పుడూ తుభ్రముగా ఉంచుకొంటూ వాటిలో క్రమంగా ఫ్లిట్ ను జల్లండి. ఒక సారి ఫ్లిట్ ను జల్లిన దోట్లకు కీటకములు ఎన్నో రోజుల వరకు చేరనే చేరవు!

ఫ్లిట్ శాస్త్రరీత్యా తయారు చేయబడే, కీటకనాశిని. దానిలో డి.డి.టి., లిండేన్ మరియు తానైట్ మొ॥ ఆరు శక్తివంతమైన కీటకనాశినులు ఉండుట వలన అది యింటివద్ద ఉండే అన్ని కీటకములను నాశనము చేయును. ఎల్లప్పుడూ ఒక డబ్బా ఫ్లిట్ ను మీ యింట్లో ఉంచుకొండి!

ఫ్లిట్...దొరకుతున్న కీటకనాశినులలోకెల్లా అత్యుత్తమమైనది

స్టాండర్డ్ - వాక్యూమ్ ఆయిల్ కంపెనీ
(యు.ఎస్.ఎ.లో సంస్థాపితము; కంపెనీ సభ్యుల భావ్యత పరిమితము)

ఫ్లిట్
ఫ్లానవాక్
వారిచే మార్కెట్
చేయబడుతున్నది

సంవత్సర చందా
రూ. 13-0-0
విడిపత్రిక 25న.పై

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వారపత్రిక

సంపుటము 52
సంచిక 37
7-5-58

Founder : K. NAGESWARA RAO

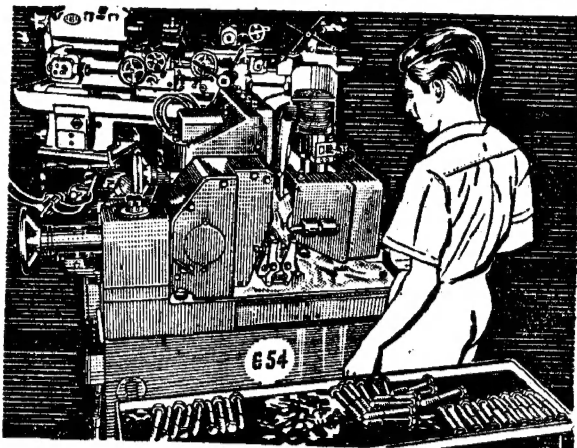
విలంబ వైశాఖ బహుళ చతుర్థి బుధవారం

వి ప యా ను క్ర మ బీ క

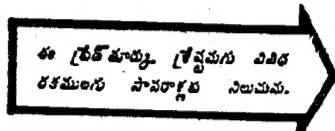
★	ముఖచిత్రం :	న్యూఢిల్లీ లేఖ	— 11	కనితాలోకం	— 35
		ఆవాటికాతి	— 18	అవశేషాల గెదుర్కొనే	} — 36
		దగాపడిన తమ్ముడు	— 17	అభాగినులు	
	హిందీనటి మధుబాల	సంసారంలో కారడ	— 21	కనితావాణి	— 42
		మహాభారతం	— 24	బాలసాహితీ :	} — 44
			— 28	(తాగినవాడి మాట)	
రెంగుళూరు లాల్ బాగ్	— 8	రాళ్లలోని రత్నం	— 28	అంతా చెబుతే!	— 45
త్యాగం	— 6	వక్షాతఫలితాలు	— 32	సినిమా	— 50

ప్రతి ప్యాక్టరీ ఇంజినీరును ఎఱుఁగును

ఏమన—మంచి యుత్పత్తి మంచి పనిముట్లవలన కలుగును. గుణమువంతును వెలయందును తక్కువదగు పరికరములతో పనికి సాహసించుట తగదు. కావున, మెట్రగు పెట్టుటకును మరియు పనిముట్లను మంచి స్థితి యందుంచుటకు పరికరములగు పరికరములకు తగినట్లుగా యుత్పత్తి చేయబడిన కార్బోరండమ్ యూనివర్సల్ వారి సానరాళ్లనే ప్రత్యేకముగా వాడుదురు. ఇవి ప్రపంచమందలి మంచి రకములకు సాటియై యున్నవి.

కార్బోరండమ్ యూనివర్సల్ వారి ఉత్పత్తి పరికరములు (Bonded Abrasives) సాన రాళ్లు; పడుసుపెట్టు రాళ్లు; అరుగ గీయు రాళ్లు; మెట్రగు పెట్టు రాళ్లు; గ్రైన్ డింగు కాంపౌండు మొదలగునవి.

CUZ-32 TG

కార్బోరండమ్ యూనివర్సల్ లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు : "స్వాస్తిక హౌస్" 106, అర్మీవియన్ స్ట్రీటు, చెరిఫోసు : 2941 (4 లైనులు) కాధాన : తిరువత్తియూర్, మద్రాసు.

పంపకపుదాట్లు :

మెన్సర్స్ స్కాట్ & పిక్ స్టాక్ ప్రైవేటు లిమిటెడ్, కలకత్తా-1, బొంబాయి-1, మద్రాసు-1, బెంగళూరు కాన్ పూర్, హైదరాబాద్-డిక్కన్ మెన్సర్స్ విలియం జాక్స్ అండ్ కో, లిమిటెడ్, కలకత్తా-1, బొంబాయి-1, మద్రాసు-1, న్యూఢిల్లీ, బెంగళూరు-1, కాన్ పూర్. మెన్సర్స్ ఎచ్. ఎస్. కాక్స్ అండ్ కో, ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, 24, రామ్ పార్ట్ రోడ్, బొంబాయి. (ప్రత్యేక రకాలకు మాత్రమే)

బెంగుళూరు లాల్ బాగ్

కె. సుబ్బరామప్ప

మైసూరు చూడవచ్చినవాడు బెంగుళూరులో దిగకపోడు. అక్కడ దర్శనీయమైన స్థలాల్లో లాల్ బాగ్ ఒకటి. ఆందులో విహారించి ఆనందించిపోవని వారెవరూ వుండరు. ఆవరణలో ప్రవేశించిన తర్వాత యెంతవేపున్నా విడిచి పోవడానికి మనసురాదు. అక్కడే సుందరమైన దృశ్యాలు, రంగురంగుల పూల మొక్కలు, పండోటలు, అలంకారముగా కలిపింపబడ పొదరిండ్లు, కమానులు తీర్చిదిద్దిన విద్యుద్దీపాలు, జలయంత్రాలు, విహారశౌచాలా వీనితోడు హాయినిచ్చే వాతావరణం-ఒక టేమిటి గడ్డి పోచనుంచీ పెద్ద శ్మశానాదాకా చూడ రెండు కళ్ళు చాలవు. ఇది కేవలం విశ్రాంతికిగాను యేర్పాటైన ఉద్యానవనమేకాకుండా అనేక సస్యజాతుల భాండాగారంకూడా అయింది.

ఉద్యానవనంలో తీర్చిదిద్దిన మార్గాలు

మాడు సంతకృతాలనుంచీ అభివృద్ధికి వచ్చిన యీ “కెంపు తోటకు” మనోహర ఉద్యానవనానికి గత ఏడాది కేరమానోత్సవం జరిగింది. అగస్త్యుల 15 చాకా యిది నందనోద్యానమే విద్యుద్దీపకాంతిలో మెరిసిపోతూ లతులాది జనాన్ని ఆకర్షిస్తుంది. గత స్వారంత్ర్య దినోత్సవంనాడు మరింత బేడకగా ఉద్యానవన కేరమానోత్సవం జరిగింది.

ఈ లాల్ బాగ్ పుట్టుపూర్వోక్తిరాలలో చరిత్ర యిమిడివుంది. బెంగుళూరు విశ్రాంత కంఠేగోడ, హైదరాబాద్, టిప్పుసుల్తాన్లు, బ్రిటిష్ వారి యాజమాన్యంలో తెలదొరణా, మైసూరు సంస్థానాధీశులూ దీన్ని అతి గౌరవంతో పెంచి పెద్దచేశారు.

మైసూరు సంస్థానంలో ఉద్యానవనకళతో తోటల పెంపకానికి ఈ లాల్ బాగ్ మూలకేంద్రం జనసామాన్యానికి అందుబాటులో వుంటూ ఆనందించుట జీవితానికి కానుకగా ఈ సుందరవనం యేర్పడింది మొక్కల యొక్క పరిశోధనక్షేత్రం కావడంతో వృక్ష శాస్త్రాన్ని అభ్యసించే విద్యార్థులూ వేర్పూర్వం అంకాలిక్కడ అనేకం

లాల్ బాగ్ లో అంటుకట్టిన రకరకాల మొక్కలు—వెనుక భాగంలో డా॥ సుందరరావుగారిని చూడవచ్చు

జాక్ సంగీతానికి నవ్యరీతులలో రూపకల్పనచేసిన డేవ్ బ్రూబెక్, ఆయన బృందం ఎడమనుంచి: జో మార్టెల్లో (తవ్వకవాద్యగాడు) డేవ్ బ్రూబెక్ (పియానో); పాల్ డెస్సాండ్ (తాకోస్కోప్); నార్మన్ బేట్స్ (తంత్రివాద్యం) ఏడు గత మానం మూడవలో కచేరీలు జరిపారు.

అమెరికన్ జాజ్ సంగీతం

సంగీతం. ఇది స్వచ్ఛమైన స్వీగ్ సంగీతం. పాడితూంటే చాలా తేలికగా ఉంటుంది. ఈ శబ్దసంగీతం భావోద్వేగ ప్రకటనను లక్ష్యంగా పెట్టినిలబడినందున మనోభావాలతోపాటు, శబ్ద రీతికూడా మారిపోతుంటుంది.

జాజ్ సంగీతం విశ్వ నూతనంగా ఉంటుంది. కాలక్రమేణా కొన్ని కట్టుకాట్టు దీనిలో మదుద్దుకొన్నప్పటికీ ఈ అశాంతి మాత్రం అట్లానే ఉంటూవచ్చింది. ఇది దీనికి ముఖ్య లక్షణం కూడాను. జాజ్ నాయకుణ్ణి అని చెప్పకొనే వాడెవడూ మామూలకంటే అమోఘుడవు. ఎవరికివారు ఎత్తుటి కవ్వను కొత్త రాణిలను అశ్వేషిస్తు ప్రవేశింతుకూనే ఉంటారు.

జాజ్ సంగీతంలో ఇటువంటి విశ్వంఖ

లక్ష్యంవల్ల అప్పుడప్పుడూ కొంత చెడుకు జరిగినమాట నిజమే. స్వేచ్ఛకంటే కొంత చాకబారు పదమ ఇందులో ప్రవేశించిన మాటకూడా నిజమే. ఇది చాలా చక్కగానే జరిగింది. ఎక్కువ సందర్భాలలో జాజ్ సంగీతకులు తమకుగల స్వాతంత్ర్యాన్ని సద్వినియోగమే చేసుకొన్నారు. దానికి అర్హుల నుండించుకున్నారు. వారి పానుర్యం, వారి ఉపజ్ఞ 'జాజ్'ను మనంవన్నమైన సంగీతంగా, మరింత ప్రజానురంజకమైన కళగా చెయ్యటానికి తోడ్పడినది.

జాజ్ సంగ్రహాయంలో నిబంధనల బంధాలు లేక పోవటం వల్లనే భారతీయులలోనూ దీనికెంతోనుంది ధీమలు, ప్రయోలు లభించారు. భారతీయ సంగ్రహాయంలో కూడా కళాకారుడికి ప్రతిబలననే స్వేచ్ఛక ప్రాముఖ్యం ఉన్నది.

"జాజ్" అనేది వికాసమైనది. ఇందులో

నూగ్ల ఆరియన్సు, డిక్సీలాండ్, రాగయన్, బాక్, హుతబాక్. (ప్రాగ్మటిక్ జాజ్ అని అట్లా అనేరకాలన్నవి. తరచు ఈ సంగీతపు స్వీంగ్, "పాపులర్" గీతాల చెరువకు కూడా విస్తరిస్తుంటుంది. ఈ విభిన్న రీతులు జాజ్ ను మరింత సంపన్నం చేయటానికి తోడ్పడినవి. వీటిలో కొన్ని కొంతవరకే తోడ్పడి ఉండవచ్చు. మరికొన్ని ఎక్కువగా ఉపయోగపడి ఉండవచ్చు. మొత్తం మీద ఇవన్నీ కలిపి జాజ్ సంగీతాన్ని ఇప్పుడది ఉన్న బృహత్ రూపానికి తీర్చినవి. ఒకనాడు జాజ్ ను ఛీదరించుకోటంలో కొంత సమయకూడా ఉండకపోలేదు. మరి ఈనాడు అపరిమితి కనపడదు. కనపడటానికి అవకాశంలేదు. జాజ్ ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది. రసికులైనవారికి నవ్యరూపా స్వాధీనకాళం లభింపజేస్తున్నది స్ట్రావిన్స్కీ, హిండిమిత్ తదితరారిని సైతం తిలకిం

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెస్
మాతన అధ్యక్షుడు
శ్రీ నిడతల రంగారెడ్డి

భరిత్యులను సేకరించడం, మొక్కల పెంపకంలో కావలసిన వైజ్ఞానిక సాహిత్యాన్ని తెలుసుచేసి, ప్రచారం చేసి గృహస్థాధ్యక్షుల ఆభివృద్ధికి తోడ్పడడం, తొలపనిలో ఆసక్తి వుండే వారికి తరఫీసు ఇవ్వడం, ప్రజాసేవలో సాందర్యకళను ఆభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ఉద్యాన వనకాలు పెంచేటట్లు ప్రోత్సహించడం, పొట్టిలు జరిపి బహుమతులివ్వడం జరిపిస్తూ వచ్చారు.

లాల్ బాగ్ పర్యవేక్షకుల్లో మొట్టమొదట వితయం న్యూ (1858 - 1864) నియమింపబడ్డారు. పిమ్మట బాగ్ క్యామరాక్ (1864 - 1908) జి. హెచ్. క్యాంబీగర్ (1908 - 1938) నేడు డాక్టరు మరిగేడ్ - వీరంతా లాల్ బాగ్ ఆభివృద్ధికి మిక్కిలి శ్రమించారు. ఈ తొలలో ఆత్మాకరణీయంగా కనుపించే "గ్లాస్ హౌస్" (అద్దాలమందిరం) 1890 లో నిర్మింపబడింది. ఇందులో ప్రసిద్ధత్యక్తులు రాష్ట్రానికి వచ్చి వస్తుడు సహృదాలు, తొలవెందులు యీ గ్లాస్ హౌస్ లో యేర్పాటుచేస్తారు. మనదేశీ నాయకులకే కాక మనదేశానికివచ్చి మెనూరు చూడవచ్చిన విదేశీయ ప్రభుత్వ అతిథులకంతా అక్కడే నిండుచేసేవారు. మార్టిన్ డిట్రో, బుర్రాకా, కృష్ణేన్, ఆరేవియారాజు, ఇతిమోపియారాజు, ఇంకా రాజదంపతులు, సేపాల్ రాజదంపతులు మొదలైనవారంతా చూచి ఆనందించిన కందనోత్సాహం యిది.

ఈ ఉద్యానవన కలసంతకర్తల చరిత్రలోని ఉత్తరార్ధంలో దీనిని మిక్కిలి శ్రమకొల్పి ఆభివృద్ధిచెప్పింది జి. హెచ్. క్యాంబీగర్ బాగ్. ఈ తొలలో యిప్పుడు కనుపించే

సుందరమైన స్థూమ్య గార్డెన్స్, జపాన్ గార్డెన్, ఎకబామిక గార్డెన్, లోటస్ పాండ్ (వడ్డపల్లివరం) నిర్మించింది ఆ బాగ్. ఈ తొల వనకాలవుండే కంచెగొడ మంటపందగ్గరి చాలిబండలపైన ఒకనీటిరిజర్వాయర్ నిర్మించి చెరువునీటిని దీనికి ఫంపు చేయించి పైపులద్వారా తొలకు నీరు పరభరాచేయించారు. అర్ధకదృష్టినుంచి కూడా ఉపయోక్తమయ్యే అనేక దేశవిదేశీయ మొక్కలను, నాటను, అంటను తెప్పించి నాటించి పెంచారు. లాల్ బాగ్ విస్తీర్ణము ఈనాడు విస్తరితంగా పెరిగింది. సుమారు 240 యేకరాలవరకు వ్యాపించింది. డాక్టరు మరిగేడ్ యీ తొలను సక్రమమైన రీతిని పెట్టడానికి అందచందాలతో అలరారేటట్లు ఆకర్షణీయంగా కనిపించడానికి షిక్కిరి శ్రమిస్తున్నారు. ఈ తొల సలహాసమితి సభ్యుడు. డాక్టర్ డి. సుందరరావుగారు కూడా తొల అందచందాలకు తోడ్పడుతూ వచ్చారు. వీరు తెలుగువారు.

ఈ లాల్ బాగ్ పర్యవేక్షకులలో మూడో అయింది, ఆ నేకలరలు, యూరీజలు, కనస్సుకులు, గంభీరాకృతిలో వుండే పెదుర్ల రికొలు, రంగురంగుల గులాబీలు, పుష్ప

బాకులు సేకరింపబడ్డాయి. పూర్వం దీనికి అనుగుణీ జల కుప్ప గల యం (బా) వుండేది. ఇప్పుడు దాన్ని మెరుగిరి మార్చారు. ఇక్కడ పరంగి, నేలు, బాకు, సబ్బా, అనాస, అంజూర, మొదలైన ఫలకృతులు, క్యోరేడ్, పూలకోను, బీన్సు, మల్ కోర్, టామాటో, బంగాళాదుంప, టర్నిక్, మొదలైనవి. కూరగాయల్లో పరిశోధనలు చేస్తూ ఉత్తమ బాకులను కలుపుచేస్తున్నారు. మనదేశంలోని కళాకాలల్లో వృక్షశాస్త్రం చదివే విద్యార్థులు జట్టు జట్టుగావచ్చి వైజ్ఞానిక దృష్టితో యిచ్చట కొన్నాకుండ్ల చూచిపోతారు. ప్రతి ఆదివారమూ కొంత మంది విద్యార్థులకు యిచ్చట ఉద్యానవన పోషకంలో శిక్షణ యివ్వబడుతూ వుంది.

ఈ లాల్ బాగ్ యొక్క సాందర్యంతో ప్రతిస్పర్థకు నిల్యగలిన ఉద్యానవనాలు చాల తిక్కుత అని చెప్పవచ్చు. ఇచ్చట పుష్పసంపద, లకావంజాలు, బాదులుతీరి గగనాన్ని ముంచిచే నడుగుడుచెట్లు, కచ్చి గడ్డిపడుపులు, తీర్చిదిద్దినకంచెలు దారికీలు వైపులా జోహారు చెప్పే భటులమాదిరినిర్మిత పాలుచెట్లూ, ఒకటేమిటి ఇన్నీయోవే పర్వమంచి దిగిజచ్చిన "వైతనిభూమి" అట్టేటటు ఆకర్షణీయంగా వుంటుంది.

లాల్ బాగ్ లోని దానవాళపు పువ్వును జి. సుందరరావుగారు
ఛూపిస్తున్నారు

తెలుగు

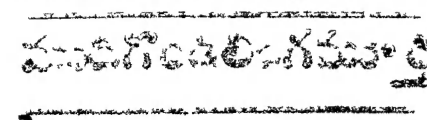
[డాక్టర్ రావు (ఎం. బి. బి. ఎస్.) గారి ఇల్లు. గోడకు బుద్ధుని పటం వ్రేలాడు కుంది. మధ్యలో దాయరూ, రెండు చూడు కుర్చీలు వుంటాయి. దాయరుమీద కొన్ని పుస్తకము లుంటాయి. దాయరుకు వెగా Dr. రావు, M. B. B. S. అను బోర్డు వుంటుంది. తెర ఎడారికి అయిదారుమంది నిలబడి లోపలివైపు తీవ్రంగా చూచు వుంటారు. వారిలో వారికి గుసగుస లారంభ మవుతే.]

* * *

1 వ వాడు : ఏం కనపట్టలేదు!
 5 వ వాడు : నాకూ అంతే.
 1 వ వాడు : ఉన్ ! ఎమిటాగోలకి?
 2 వ వాడు : ఉన్ ?
 3 వ వాడు : ఉన్ !
 6 వ వాడు : ఉన్ లేదు, గిన్ లేదు. ఏమైనా ఆకివుందా ?
 1 : అడుగో ! నాకరు వెంకన్న.
 2 : వాణ్ణి అడుగుదాం.
 (వెంకన్న వచ్చి దాయరుపై వున్న అగ్గి పెటె తీసుకువెళుకుంటాడు)
 1 : వెంకన్నా ! వెంకన్నా !!
 వెం : ఉన్ ! కబం చెయ్యకండి. (అంటూ లోనికి వెళ్తాడు.)
 6 : లాభం లేదల్లేవుంది. మంత్రాల గుర వయ్య వసే బావుంటును.
 1 : మనిషిని పంపించాం.
 7 : (అగ్రుతగా ప్రవేశించి) ఏమిటి జనం ? ఏమైంది ?
 1 : పాము కరిచింది.
 7 : ఎవరికి ?
 2 : డాక్టర్ గారి అబ్బాయి ప్రసాద్ గారికి.
 3 : పాపం ! ఒక్కగా నొక్క కొడుకు.
 4 : M.A. ఫస్టులో పాసయ్యాడు.
 5 : మొన్నే ఢిల్లీకూడా వెళ్ళివచ్చాడు.
 7 : ఎందుకు ?
 6 : ఉద్యోగానికి !
 1 : ఏం ఉద్యోగమా యేమో ! ఈ గండం గడవాలిగా ?
 2 : ఉన్ ! అడుగో కంపాండరు.
 (కంపాండరు ప్రవేశించి ఇంజెక్షన్ బ్యూబుకోసం వెళుకుంటాడు)

1 : మన స్పృహలో వున్నాడా, కం పాండరుగారూ ?
 కం : ఉంటే ఇంకేం ! ఒక్క మందూ పనిచేయలేదు. ఇక్కడే పెటా అది ఇప్పుడు కనపట్టం లేదు.
 (లోపలనుంచి 'కంపాండర్' అన్న కేక)
 కం : కనపట్టేను డాక్టర్ !
 (డాక్టర్ ముచ్చమటలతో అదుర్తగా వస్తాడు. దాయరులోని కాగిత లన్నీ తీసి పారేస్తాడు. కావలసిన ఇంజెక్షన్ బ్యూబు దొరుకుతుంది. లోపలినుంచి తాను తీసుకు వచ్చిన సిరంజి నీడిల్ ను ఆ బ్యూబులోనికి గుచ్చుతాడు. ఆసమయంలో ఒక టెలిగ్రాఫ్ పూవు వస్తాడు.)
 టె. పూవు : good morning sir, మీకు టెలిగ్రాం వచ్చింది.

(డాక్టర్ కంపాండరుకు నైగ చేస్తాడు. కంపాండరు టెలిగ్రాం దస్కుతుచేసి తీసు

కుంటుండగా డాక్టర్ లోపలికి వెళ్తాడు. కంపాండరు టెలిగ్రాం ను బలపె వేసి డాక్టర్ దగ్గరకెళ్తాడు. అందరూ తీవ్రంగా చూస్తూంటారు)

1 : ఎక్కడనుంచో టెలిగ్రాం ?
 2 : ఎవరో ఇచ్చుంటారు !
 3 : అయిన చూసుకోలేదేం ?
 4 : ఈ గణం గడవనీ.
 (లోపలనుంచి విచారమాచకంగా బ్యాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ అరంభం. రంగంపై నుంచే జనమంతా ఒక్క అడుగు ముందుకు వేసి తీవ్రంగా చూసుంటారు. బ్యాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ పె సాయి కలుపుంది. లోపలనుంచి డాక్టర్ డాక్టర్ అన్న కేకలు విసపడతాయి. బ్యాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ ఆకస్మాత్తుగా ఆగిపోతుంది. రంగంపైవుండే వారంతా ఒకరి ముఖా లొకరు చూచుకుంటారు. వెంకన్న కన్నీళ్లతో ప్రవేశించి పై గుడ్డతో కళ్ళొత్తుకుంటాడు. అందరూ వెంకన్న ను చూస్తారు)
 1 : ఏమయిందీ ?
 వెం : అయిపోయింది. పోయింది ప్రాణం !

(జనమంతా అయ్యో, అయ్యో, ఆహ అంటారు)

1 : డాక్టరుగారికి రావలసిన కన్ఫంకాదిది.
 2 : నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ జన్మలో ఆయన పాపం చేయలేదు.
 3 : మృత్యువుకు దయంటుందిటయ్యా ?
 1 : అరుగో డాక్టరుగారు.

(డాక్టర్ కాళ్ళొడ్డుకుంటూ సిరీవ్ పతిమ లాగా మెల్లగా అడుగులు వేసుకుంటూ వచ్చి కుర్చీలో కూలబడతాడు)

1 : ఎంత కష్టం వచ్చింది బాబు !
 2 : అన్నీ కష్టాలు మంచివాళ్ళే కష్టస్థులు !
 3 : అన్నీ వందిల ప్రాణాల్లో కాపాడిన డాక్టరుగారి హస్తవాసి యీవాడు వారి స్వ విషయంలో పనికిరాకుండా పోయింది !
 7 : పిలిపించవలసిన వారెవరైనా వుంటే టెలిగ్రాం యిద్దరూ ?
 2 : ఎవరోచ్చి ఏం చేస్తారు ?
 6 : ఆ గురవయ్య వస్తే మంత్రమన్నా వేసేవాడు.

(వైమాటలు జరుగుతుండగా కంపాండరు టెలిగ్రాం చిరిచి చూస్తాడు. టెలిగ్రాం చదివి)

కం : (దుఃఖముతో) టెలిగ్రామండ ఢిల్లీ నుంచి. (డాక్టర్ తల పెకెత్తి చూస్తాడు. కంపాండరు చదువుతాడు)

Dr. Rao, Vijayawada,
 Your son is selected on a salary of Rs. 1000 per mensem. Send him immediately.

SECRETARY,
 Finance Department, Delhi.
 (డాక్టర్ టెలిగ్రాం తీసుకుని చూస్తాడు. లేచి వెళ్ళి లోపలికి చూస్తూ)

డా : నాయనా ప్రసాద్ ! నీకు టెలి గ్రాం వచ్చిందోయి. నీకు ఉద్యోగం వచ్చింది. నిన్ను వెంటనే రమ్మంటున్నా రోయి. రే ! త్వరగా వెళ్లి ప్రసాద్ రే ! వెళ్లివేం ప్రసాద్ ! కళ్ళు తెరు ప్రసాద్. ప్రసాద్ ! (అంటూ ఆపురుసుంటాడు)

(కంపాండరు అక్కడవుండే ఇద్దరు పెద్ద మనిష్యులూ వెళ్ళి డాక్టర్ను పట్టుకుని తీసుకు వచ్చి కుర్చీమీద కూర్చోపెడ్తారు) ఇంతలో ఒక మనిషి చెయ్యి పట్టుకుని గుడ్డి గురవయ్య ను రంగంపైకి తీసుకువస్తాడు.)

7: గురవయ్యబాబూ! అయిదు నిమిషాలు ముందర వస్తే డాక్టరుగారి కొడుకు బ్రతికేవాడనికదా?

గు: అంతా రామునిదయ. మంచేముంది.

2: ప్రాణం పోయి అయిదు నిమిషాలే అయింది.

గు: అంతా రాముని దయ.

8: ఇంకా ఏమైనా ఉపయోగముందంటావా?

4: మంత్రం వేస్తారా?

గు: అంతా రాముని దయ. నీళ్ళు తేప్పించండి.

(జనమంతా ఒకరి మొఖమొకరు చూచుకుంటారు)

1: పోయి నీళ్ళు తీసుకురా వెంకన్నా.

వెం: (లోనికి వెళ్ళును)

7: (గురవయ్యతో) డాక్టరుగారి ఇల్లు నిలిపావో నీకెంతో పుణ్యముంటుంది.

4: అది మా అందరినీ బ్రతికించినట్లే.

(వెంకన్న నీళ్ళు తెస్తాడు)

గురవయ్య నీళ్ళతో పుక్కిలించి ఉమ్మేస్తాడు. చేతులు కడుగుకుంటాడు. ఒక మూలగా కూర్చోని చేయి లిద్దండం పెడుతూ)

గు: రామయ్య తండ్రి అంతా నీదయ. ఏం చేసినా సరే! నేను వట్టి నిమిష మాత్రమే! (జపంచేసుంటాడు కంపాండురు, డాక్టరు తప్ప మిగిలిన వారంతా తీవ్రంగా లోపలికి చూస్తుంటారు. బ్యాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ అనంది నూచకంగా ఆరంభ మవుతుంది. అందరూ ఇంకా తీవ్రంగా చూస్తూ వుంటారు. Back Ground Music ఒక పున్నతి స్తాయికొంటుంది.)

1: (ఒక్క గంతువేసి) కదిలాడు!

2: బ్రతికాడు!

డా: (లోపలికిచూచి పరుగున వెళుతూ.)

(కంపాండురుకూడా వెంటడిస్తాడు.)

1: (గురవయ్య దగ్గరకొచ్చి) గురవయ్య బాబూ! విషం విరిగింది. అబ్బాయి కదిలాడు.

గు: అంతా రామునిదయ!

7: అబ్బాయి లేచి కూర్చున్నాడు.

8: ఒక్క ఊణంలో ఎంత మార్పు జరిగింది!

2: ఆయన మంత్రంలోని మహిమ అటు వంటిది.

4: ఆనాడు పాముల వరసయ్య, ఈ నాడు మంత్రాల గురవయ్య మనదికెంతో దేవుల్లాగా వెలికారు.

5: అంతా రామునిదయ!

1: ఉన్: వుండండి.

(డాక్టరు తండ్రికుమారు పట్టుకు తీసుకు వస్తాడు. ప్రసాదము పర్చిలో కూర్చో పెట్టి నెలసోపుతో మృదయాన్ని పరీక్ష చేస్తాడు. కాడిని, నోటిని, కళ్ళను పరీక్ష చేస్తాడు.

అమితానందతో గురవయ్యను చూచి దగ్గరకొచ్చి నమస్కరిస్తా.)

డాక్టరు: బాబూ...అనందంలో మాటలు పెగలవు. లోనికి పరుగెత్తుకుంటూ వెళ్ళాడు. అందరు డాక్టరువై పుచ్చాసుంటారు. డాక్టరు లోపలనుంచి రెండునోట్ల కట్టలను తీసుకువచ్చి.)

డా: మీరుచెసిన యీ మహాపకారానికి కృతజ్ఞతను ఎలా తెలపాలో తెలియటంలేదు. మీరు నిజంగా నాపాలిటి దైవస్వరూపులు.

గు: నాది దైవస్వరూపమా బాబూ?

డా: సందేహమా! మీ శక్తి అద్వితీయం! అమోఘం!! మెడికల్ సైన్సునే తాడుమారు చేశారు! మీ మహత్తర మంత్ర శక్తిని గురించి ప్రపంచానికంతా చాటుతాను.

గు: చాటి?

డా: అద్భుతం అందరికీ లభ్యమయ్యేటట్లు చేస్తాను.

గు: ఎందుకు బాబు, మీకంత శ్రమ? మీ అబ్బాయి మీకుదక్కాడు. అది చాలదా?

డా: నేను స్వార్థపరుణ్ణి అనుకున్నారా నా విషయం మీకు తెలియదు.

గు: మిమ్మల్ని తెలియకపోవటం మేం? బాగా తెలుసు.

డా: అయితే సంతోషం. నా కృతజ్ఞతను ఈవిధంగా తెలుపుకుంటున్నా దయచేసి ఈ డబ్బును తీసుకొని నన్ను సంగోష పెట్టండి. (డబ్బును చేతికిస్తాడు.)

డా: ఎంతిచ్చినా మీరు చెసిన మహాపకారానికి సరిపోదని నాకు తెలుసు. అయినా కొదవకుండా యిప్పటికీది స్వీకరించండి.

గు: ఇది యెంత డాక్టరుగారూ?

డా: రెండు వందలు.

గు: రెండు వందలే!

డా: మీరు కొదవకుండా సంతోషించాలి.

గు: మీ అబ్బాయి బ్రతికినందుకు మీరు సంతోషించారు. ఈ రెండు వందలతో నన్ను సంతోషించమంటారు. అంతే నా డాక్టరుగారూ?

డా: అందరూ సంతోషించటమేగామన ఆశయం. ఇందులో తప్పేముంది?

గు: సంతోషం — ఆశయం మాటలు మీరంటుంటే వాకేదో వింతగావుంది!

డా: కారణం?

గు: చెప్పి ప్రయోజనం?

డా: చెప్పకపోలే కలిగే ప్రయోజనం? మీ మనస్సులో ఏనో వుంది. అదేమిటో చెప్పండి. ముందు కూర్చోండి. వెంకన్నా! ఆ కుర్చీ యిలా వేయి.

(వెంకన్న కుర్చీ తెస్తాడు)

గు: క్షమించండి డాక్టరుగారూ! ఈ శరీరం కుర్చీలమీద పెరిగింది కాదు. మీరు కూర్చోండి.

1: కూర్చో గురవయ్య!

2: డాక్టరుగారి మాట కొదవకు.

వెం: జరిగిందేదో జరిగింది. జ్ఞాపకం తెచ్చుకోకండి గురవయ్యగారు.

గు: ఎవరామాటంది?

వెం: నేను—వెంకన్నను.

గు: ఇక్కడ ఉద్యోగం మానుకుంటావన్నావు?

వెం: ఏం నేయనుంటావ్ మామా. పొట్ట గడవక గడి తింటున్నా.

డా: ఏమిటి మాటలు? ఇదంతా యేదో నాటకంలాగా వుంది. నీకు నెలతిరిగేప్పటికి 20 రూపాయలు జీతం యిస్తుంటే అది నీకు

కాలేట్

బేబీ పౌడరు

పిల్లల చర్మమును చాల సుఖముగా నుంచును!

అనేక వేల మంది గృహిణులచే కొనబడిన అత్యుత్తమమైన శమనవరచే నువానగల పౌడరు!

బాగా ఆదా! ఒకే ఒక సారి తోముకుంటే **కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్** **85% వంతుల వరకు**

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
 ఒకే ఒక సారి తోముకుంటే
 దుర్గంధాన్ని తక్షణం ఆపుతుంది!

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
 ఒకే ఒక సారి కాల్గేట్ తోముకుంటే
 దంతక్షయానికి కారణమైన క్రిములను
 85% వంతులు తొలిగిస్తుంది!

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
 దుశ్చకిదేశంలో మున్న పొందింది!

దంతక్షయం

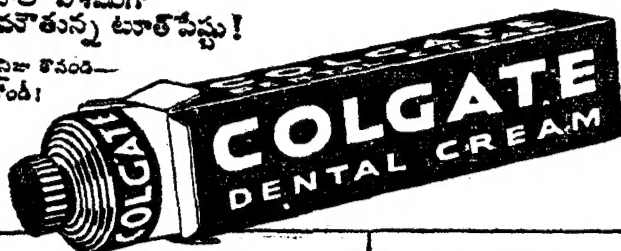
దుర్గంధం
 కలిగించే

క్రిములను

తొలిగిస్తుంది

ఇండియాలో ఏకేమంగా
 అమ్ముకవచ్చుతున్న టూత్ పేస్టు!

ఏకానమే సైజు కొనండి—
 అదామేమికోండి!

కాల్గేట్ ఒక్కటే ఈమూడింటినీ చేస్తుంది!
 పండ్లను పరిశుభ్రంచేస్తూనే
 దుర్గంధాన్ని నివారించి,
 దంతక్షయాన్ని నిరోధిస్తుంది!

సత్ఫలితాలకు
 సర్వదా వాడండి.
 కాల్గేట్
 టూత్
 పేస్టు

★ త్యాగం ★

గడ్డిగా కనపడుతుందే?

సు: ఊమించండి డాక్టరుగారు, అలాగ
 డి: రూపాయిల విలువ తెలియక యేదో
 అన్నాడు - డాక్టరుగారు! మీ కంటే
 మంచి పిల్లలు.

డా: ప్రసాదాక్కడే.

సు: ఒక్కగా నొక్కకొడుకు. మీ సర్వ
 స్వం ఆ ఒక్క కొడుకే కను?

డా: అవును.

సు: మీ అబ్బాయి కొసం ఏమైనా
 త్యాగం చేస్తారు కను?

డా: అర్థం లేకుండా ఏమేమో అంటు
 న్నారు. కన్న సంతానంనైన ప్రతి తిండి
 వంటుంది ప్రేమ.

సు: అందరిమాటా వేరు. మీ విషయం
 వేరు. మీకు మాత్రం మీ అబ్బాయి మీద
 వుండే ప్రేమ చాల విలువైనది. ఆ విలు
 వెంతో మీకే తెలుసు.

డా: అంటే?

సు: చెప్పమంటారా? డాక్టరుగారు!
 మీ అబ్బాయిమీద మీ కుండే ప్రేమకు
 విలువ రెండువందల రూపాయిలు. కోప
 మొచ్చిందా డాక్టరుగారు?

డా: రెండువందలంటే మీకేదో తమా
 సాగావుందిన్నమాట?

సు: నిజం చెప్పారు. డాక్టరుగారు!
 ఆ రెండు వందలగా నన్నీ స్థితికి తెచ్చింది,
 ఈ ప్రపంచమంతా కూర్చుండింది! ఈ
 రెండు వందల ఆనాడు నా చేతుల్లో వుంటే
 నా జీవితమే మరోలాగ వుండేది.

డా: డబ్బుకోసం ఆరాటపడటం బాధ
 పడటం సహజం.

సు: నిజమే బాబు! అది మీకు సహ
 జంగా కనపడుతుంది. పది లక్షలున్నవాడు
 పదికొండో లక్షకోసం, కటిక దరిగిడుడు
 కడుపుకు గంజికోసం బాధలుపడుతుంటాడు.
 ఇద్దరూ పడేది బాధే. కన్న అది సహజం
 గానే కనపడుతుంది మీకు.

డా: ఆమాటలన్నీ ఇప్పుడెందుకు. మీ
 బాధ లేనిచ్చా వుంటే చెప్పండి. చేతనైన
 సహాయం చేస్తాను.

సు: నా బాధ ఆ నేముడే తీర్చాలి.

డా: లోపలికి రండి. మీకళ్లు పరీక్ష చేసి
 చేతనైన సాయం చేస్తాను.

సు: వద్దు బాబు వద్దు! నన్నిట్లాగ వుం
 డనివ్వండి.

డా: కారణం?

సు: ఈ స్వార్థ ప్రపంచాన్ని మళ్లీ మాడ
 లేను.

డా: అంటే?

సు: మీకు నిజంగా వినాలని వుంటా

డాక్టరుగారు?

డా: చెప్పండి.

గు: అయిదేండ్ల క్రిందట మీ దగ్గర కొచ్చాను, మీరు మరచిపోయి వుంటారు. అప్పుడు యీ కళ్ళకు చూపుండేది. మీ కాళ్ళూ పేల్లా పడి ప్రాంతించాను. నా కొడుకును యెలాగైనా బలికించమని. వాడికి సన్నిపాతం వచ్చింది; సంతి పుట్టింది; కొందరు ఆశ లేదన్నాను - కొందరు బతుకుతాడన్నారు. మీ మా ప్రవాస ముంచిదని, మీ కొచ్చిమాసి మంది నీ బతుకుతాడని ఎవరో అన్నారు నా భార్యతో! మిమ్మల్ని తీసుకురమ్మని బలవంత పెట్టింది - అప్పుడు మీ దగ్గరకు పరుగుతుంటూ వచ్చాను.

డా: అవును. వచ్చావు. నేను అడిగిన రెండువందల యివ్వలేను. నేను రాలేదు.

గు: ఆసంగలే వెళ్లి చెప్పాను నా భార్యతో! హృదయం. బట్టలయ్యెట్లు విచ్చింది - తనతల బాదుకుంది - కంత్ ఒళ్ళంతా దడిసిపోయింది. నేనేం చెప్పింది? నాచేతుల్లో రెండువందల కొడు రెండు అణాలు కూడా లేవే! ఇంట్లోకి వెళ్ళాను. నా చిట్టెయ్యి కళ్ళు తెరిచాడు. దగ్గరకు వెళ్లి మీద చెయ్యి వేళాను. పెదములు కదిలాయ్. మాటాడటానికి ప్రయత్నించాడు. స్పృహవస్తున్నది. బతుకు తాడని నమ్మకం కలిగింది. పలుకరించాను. "ఏమిటి నాయనా" అని సమాధానం చెప్పాడు.

డా: ఏమని?

గు: "డాక్టరుగారు వచ్చారా" అని.

డా: అయ్యో! తలువతె యేమైంది? బరికొడా ఇంతకూ?

గు: ఆ! బరికొడు ఆ రాముడి దయవల్ల! అదేనాకు మిగిలిన ఆనందం.

డా: అతనిప్పు డెక్కడున్నాడు? ఏం చెప్పాడు?

గు: (చై మాపుతూ) అడుగో! అక్కడ వున్నాడు. వాడితల్లితో ముచ్చట లాడు తున్నాడు.

డా: మరి బరికొడని చెప్పావుగా!

గు: చెప్పాను. బరికింది నీకుమారుడు. నీకు నీళ్ళు వదల వలసిన కుమారుడు. నీవంకాన్ని నిలబెట్టవలసిన కూమారుడు. నీవార్యకాండలో నీగంతులో యిన్ని నీళ్లు పోయవలసిన కుమారుడు.

దయా దాక్షిణ్యము లేని — నిరుపేదలకు దిక్కు లేని క్రూర ప్రపంచంలో నాకొడుక్క - ఒక్కగా నొక్క కొడుక్క ప్లావేషే కరువైంది. భూమికి భార మేనాడు! వాడు కళ్ళు మూతాడు! వాడితో పాటు నాకళ్ళూ పోయినాయ్! నేను చావలేక బరికున్నాను. నాబిడ్డ చిట్టెయ్యితో పాటు ఆనాడే పోయివుంటే నాకిబాధ లేక పోయేది.

డా: సురవయ్య నీవు పొరబడ్డావు. నీకుమారుడు పోలేడు. చనిపోలేడు. బరికి

వున్నాడు.

గు: ఎంతో కూడా చేస్తున్నారా డాక్టరుగారు?

డా: నిజమే. ఎంతో, హంకారం, దురాశా, కావ్యం అన్ని ఆనాలో నే వుండేవి. నీ సురవయ్య! ఆ డాక్టరు చనిపోయాడు — నీ కుమారుడు సతీ విగా వున్నాడు. దగ్గరకు తీసుకుంటావా? కాదనకుండా అంగీకరిస్తావా?

గు: అంతకంటే భగవంతుణ్ణి కోరే నీ ముంది? ఎక్కడున్నాడు నాబాబు? ఏడి నా చిట్టెయ్యి? రా నాయనా! రా, నాదగ్గరగా రా! నాకు చూపులేదుగా. నువ్వే దగ్గరకు రావాలి! యీ గుడ్డితండ్రిని కొగలించుకో! చిట్టెయ్యి! చిట్టెయ్యి!!

డా: ఇటుగో నీ చిట్టెయ్యి. (అంటూ తనకొడుకు నిస్తాడు.)

(జనంలో గుసగుసలు)

గు: (చేత్తో తాకి పరీక్షించి) డాక్టరుగారు ఇరికు నా చిట్టెయ్యికాదు. నిజం చెప్పండి! ఎవరబ్బాయో చెప్పండి.

డా: ఇంతవరకూ నా కుమారుడు. ఈ ఊరినుంచి నీకుమారుడు.

గు: డాక్టరుగారు, తలకుమించిన త్యాగం చేస్తున్నారు. బాగా ఆలోచించి చెపుతున్నారా యీ మాటలు?

డా: ఆలోచించికాదు. అనుభవించి చెబుతున్నా! స్వారసుంటే ఏమిటో ఇప్పు డెర్లమయింది. ఇక పరమార్థం ఎలాంటిదో తెలుసుకోటానికి ప్రయత్నిస్తాను. అది ఊరునిపించికాదు. పూలోవుండే! మానవుల జబ్బులతో వ్యాపారం చెప్పన్న నా డాక్టరు తనానికి స్వస్తిచెప్పాను. ఈనాటినుంచి భగవత్ప్రసాదితమైన నా వైద్యగర్వాన్ని ఉచితంగా నిర్వహిస్తూ దరిద్ర నారాయణుల సేవతో తీస్తాను. నా మాట కాదనకండి. నాకు కళ్ళున్నాయి. నా పని నేను చూచుకుంటాను. నీకు ఇతిర్ల సహాయం కావాలి. ఈ నాటినుంచి ప్రసాదు మీ చిట్టెయ్యి. బాబూ! ప్రసాద్! ఇంబాక ఒక తెల్లగాం వచ్చింది, గవర్న మెంటు దగ్గరనుంచి, నీకు ఉద్యోగమిచ్చామని. అది గవర్న మెంటు యిచ్చిన ఉద్యోగం. ఇది భగవంతుడిచ్చిన ఉద్యోగం. ఈ మహనీయుని సేవించితిరించు.

(ప్రసా: (గురువయ్యతో) రానాన్న.

గు: నాన్న? ఎవరది పిల్చింది. చిట్టెయ్యి చిట్టెయ్యి!

(ప్రసా: అవును. నీ చిట్టెయ్యిను (అంటూ దగ్గరకొస్తాడు.)

గు: "బిడ్డ" (అంటూ కొగలించుకుంటాడు) డాక్టరు ఆనందంగా చూస్తూ వుంటాడు. సురవయ్యను ప్రసాదు తీసుకు వెళ్తాడు. డాక్టరు చూస్తూ వుంటాడు.)

1: ఏం త్యాగం! ఏం త్యాగం!

2: త్యాగం అంటే ఆ సురవయ్యణ్ణి!

3: కాదులే! త్యాగమంటే డాక్టరుగారిదే!

2: ఎలా అవుతుంది? అవకారానికి ఉపకారం చేశాడు సురవయ్య. ఆయన త్యాగమే మెచ్చుకోవాలనింది.

4: నీ బాంబు. త్యాగమంటే అర్థం తెలుసా నీవు?

2: నీకు తెలిసి చచ్చా!

4: నోరూయి! పట్లాడ కొదాను!!

2: (ఫెడీమని నాలుగవనాని చెప్పడై కొద్దాడు. ఇవ్వరా కొట్టుకుంటారు. డాక్టరు దగ్గరగా వస్తాడు. వాళ్ళ మాటలు క్రమంగా తగిపోతాయి. అంతా నిశబ్దం. డాక్టరువెళ్ళి గొడవ వేళ్ళాడుతుండే బుద్ధుని విగ్రహానికి నమస్కరిస్తాడు. అందరూ నమస్కరిస్తారు. బ్యాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ విసబడుతుంది.)

[తెర పడుతుంది.]

షరూ: [అన్ని హక్కులు రదయితే వే! ప్రదర్శనానికి వారి ఆనుమతి పొందాలి. ఆడ్రెసు: ముదికొండ లింగమూర్తి, 12 నానారావునగర్, త్యాగ రాయ నగరం, మద్రాసు-17.]

Kalapi KUMKUM
KALAPI INDUSTRIES BOMBAY 2.

అద్వైతపత్రం

కాస్టియ మెన, నిజమైన SEX—
ADVICE పొందవచ్చును. మీకు ఉండుకొన్న లక్షణములు వ్రాయుచూ, యింకా వివరాలకు కవచ పంపేది.
డాక్టర్ రత్నం నెన్స్, (Estd 1904)
మలక పేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాద్ - 2.
(డక్కన్)

అతి సౌందర్య తిలకంగా నుండుటకు

అకర్షణీయమైన సౌందర్య వికాసముతో మనోహరముగా
పొద్దు పుచ్చుదు. సంవత్సరాంతమున్ను సంతృప్తిగాను,
చల్లగాను, పరిశుభ్రంగాను ఉండుటకు. చర్మమును
సాదించునట్టిది, పొడరు అధారమునకు దివ్యమైనట్టిది
యగు “హేజ్ లైన్ స్నో” ను ఉపయోగించుదు.
ఇది చోర-నిరోధక పీలుతో ప్యాక్ చేయబడి వచ్చుచున్నది.

“HAZELINE’ SNOW”
(TRADE MARK)

“హేజ్ లైన్ స్నో” (ట్రేడ్ మార్కు)

బ్రోస్ వెల్ కమ్ ప్రొడక్ట్స్

న్యూఢిల్లీ లేఖ

రహస్య పత్రాలకు రక్షణే పోయింది!

భారతదేశంలో ప్రజాస్వామ్యం దీనినాభివృద్ధి పొందుతోంది. ఇటీవల జరిగిన భారత రెడ్ క్రాస్ సంఘం, సెంట్రల్ జాన్ అంబ్యులెన్స్ వారిక సమావేశం ఇందుకొక చక్కని ఉదాహరణ. రెడ్ క్రాస్ సంఘం వారి కార్యక్రమంలో ఇలా ఉంది:—

“1958-59 వ సంవత్సరానికి రెడ్ క్రాస్ సంఘపు కార్యక్రమం ఈ క్రింది రీతిగా పునర్నిర్మిత మవుతుంది.

1. రాజకుమారి అమృతేశ్వరి అభ్యుత్థురాలుగా రాష్ట్రపతి నామినేట్ చేసారు.
2. రాష్ట్రపతి ఈ దిగువ పేర్లను వారిని సభ్యులుగా నామినేట్ కార్యక్రమ సభ్యులుగా నామినేట్ చేసారు:

కాబోయేవారి ఆయిదుగురి పేర్లు ఇక్కడ వరసగా ఇవ్వబడినవి.

3. “ఈ క్రింది వారిని సభ్యులుగా నెలెత్తు చేసుకోవలెనని శ్రీ కె. వె. భండార్కర్ ప్రతిపాదించారు; లెఫ్టినెంట్ జనరల్ బి. చాధురి బలపరుస్తారు.” అని అలా నెలెత్తు చేసుకోవలసిన ఆరుగురి పేర్లు వరసగా ఇవ్వబడినవి.

4. “రాబోయే సంవత్సరానికి సెంట్రల్ జాన్ అంబ్యులెన్స్ కార్యక్రమ అభ్యుత్థురాలుగా రాజకుమారి అమృతేశ్వరి రాష్ట్రపతి నామినేట్ చేస్తారు.”

వారిక నివేదికను, జమా ఖర్చులను సమావేశానికి నివేదించుతామని కార్యక్రమంలో ఉంది, వాటిని సమావేశానికి నివేదించాలనీ, సమావేశం వాటిని దర్శించాలనీ, రెడ్ క్రాస్ సంఘనియమాలలో ఒక నిబంధన ఉన్నప్పటికీ, సమావేశం వాటిని ఆమోదించేది లేనది కార్యక్రమంలో పేర్కొనలేదు.

వారిక సమావేశం జరుగుతుందని నెలెత్తాల ముందుగా పత్రికల్లో ప్రకటన చేయాలని సంఘ నియమావళిలో చురుకైన నిబంధన ఉన్నది. అలాంటి ప్రకటన

ఒకటి—1958 ఏప్రిల్ 31 సోమవారము నాడు సమావేశం జరుగుతుందని మార్చి 28 వ తేదినాడు ఒక కలకత్తా పత్రికలో వెలువడింది. అంతకుముందు ఒక ప్రకటన సమావేశం ఏప్రిల్ 21 వ జరుగుతుందని వెలువడింది.

ఉద్యోగ నిబంధనావళిలో 7-వ నిబంధన ప్రకారము (2-వ పేజీ) ఉద్యోగులు విధిగా రిటైరు కావలసిన వయస్సు 60 సం॥లు” అని ఉన్నది. కాని వాకలు చేయగా, రెడ్ క్రాస్ సంఘములోని కొందరు ఉన్నతాధికారులు ఇటీవలే 67-వ జన్మదినోత్సవం కూడా జరుపుకున్నట్లు తెలిసింది.

శ్రీ కృష్ణ

[ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి]

ప్రధాన కార్యాలయం నిర్వహణకు రూ 2,19,978 వ్యయం అయింది. ఈ వ్యయంలో కొన్ని అంకాలు:

1. జీతాలు, ధిత్యాలు రూ 1,67,650
2. ప్రావిడెంటు ఫండుకు గాను రూ 14,106
3. ప్రయాణ ఖర్చులు రూ 1,923
4. సిబ్బందికి నెద్యం ఖర్చు రూ 1,468
5. ప్రయాణపు కస్టెషన్లు రూ 184

మొత్తం.....రూ 1,85,331

శ్రీ మొరార్జీ దేసాయి ఆరికమంత్రి పదవి స్వీకరించటం, స్థానిక పత్రికల్లో “అతి రహస్య” ప్రతాప ప్రచురించే కౌటం ఒకే సారి జరిగాయి. ఈ “అతిరహస్య” ప్రతాపంలో 1958 సెప్టెంబరు 30 లో ఆఖరయ్యే 6 నెలలకూ వేసిన విదేశీ ద్రవ్యం బడ్జెట్ విన రాలకూడా ఉన్నాయి. చిత్ర మేటుంటే

లోగడ యూజిన్ బ్లాక్ ఉత్తరాన్ని ప్రచురించిన కొన్ని పత్రికలను దుయ్యబట్టిన పత్రిక ఇప్పుడీ “అతిరహస్య” ప్రతాపను బయట పెట్టింది. యూజిన్ బ్లాక్ ఉత్తరం ప్రచురింప కూడనంత రహస్య ప్రతమేమీ కాదు. కాని ఇప్పుడీ పత్రిక బయట పెట్టిన విదేశీ ద్రవ్యం బడ్జెట్ అధికార వర్గాలు చెప్పే దాన్ని బట్టి చాలా రహస్యమైనవి. వీటి ప్రచురణను “స్కూప్” అని మనం అనుకోవాలన్నమాట. శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ ఒకసారి ఒక రహస్య ప్రతింలోంచి బహిరంగంగా కొన్ని వాక్యాలు పేర్కొన్నప్పటినుంచీ రహస్య ప్రతాలకు రక్షణ పోయినట్టేగనుక, ఇప్పుడీ విదేశీ ద్రవ్యం బడ్జెట్ ను బయట పెట్టిన పత్రికపై ఏ చర్యా తీసుకోవాలి? వీలేవన్నమాట.

శ్రీ గాంధీమీదగాని, ఆ పత్రికమీదగాని చర్య తీసుకోవాలనికొదు నా అభిప్రాయం. పత్రిక ఆ సమాచారాన్ని బయటపెట్టటం ‘రిహాస్ గా’ లో చురుకుతనానికి నిదర్శనమే. కాని అటువంటి చురుకుతనమే ఇతర పత్రికలు చూసినప్పుడు, ఈ పత్రిక గొడవ లేవదీయకుండా ఉండాలనే కోరిక.

ప్రభుత్వ ప్రతాలమీద “అతి రహస్యం” (టాప్ సీక్రెట్) అని వ్రాయటం ఉత్తమ చూసి సంతోషించటానికో, అలంకారమే కాదని కొత్తగా పదవిలోకి వచ్చిన అనుభవ కూన్యులైన మంత్రులు గ్రహించాలి. “అతి రహస్యం” అని వ్రాసిన ప్రతాలను గొప్పగా ఉంచాలనే అలా వ్రాస్తారు. అటువంటివి బయటపడటం ప్రధాన మంత్రికి అంత ఇమం ఉండదు. అధికార రహస్యాలను బయటపెట్టే అలవాటు ఉన్న మంత్రులను ‘కాని కెట్’ లోంచి తొలగించటం కూడా లోగడ జరిగింది.

న్యూ డిస్కోవరీ

గ్రాంటుల దేహాంధ్రమీద జరిగిన మరీచి చర్యను ఒకసారి పరిశీలించడం చేద్దాం. ఈ చర్య ఏదో కళ్ళు కుదవటానికన్నట్లు జరపటం ఒక అలవాటైపోయింది.

ప్రతికాళి గ్రాంటుల దేహాంధ్రమే చర్చించి పోటు చెయ్యటానికి కొన్ని కోణాలను నిర్ణయించుతారు. న్యాయంగా ఆర్థిక మంత్రి దేహాంధ్రను ప్రతిపాదిస్తారు. చర్య లేవదీయటానికి పిలుగా కోత ప్రతిపాదనలు ప్రవేశ పెట్టబడతాయి. అసలు విధానాన్ని విమర్శించటానికిగాని, వ్యయం తగ్గింప జేయటానికిగాని ఈ కోత ప్రతిపాదనను ప్రవేశ పెడతారు. చూడుతు చెయ్యటంమీద ఏ సభ్యుడికీ ఆటే కెదలేదు గనక, అసలు విధానాన్ని విమర్శించేందుకోసమే కోత ప్రతిపాదనలు ప్రవేశ పెట్టటం మూడూలైంది. ఈ ఏడాది చర్యలు మందబోడిగా ఉన్నా కొంత తమాషాగా ఉన్నాయి. దీన్ని కొందరి విమర్శిస్తారు.

గత ఫిబ్రవరి 28 వ బడ్జెట్ ను ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత కేంద్ర మంత్రివర్గంలో కొన్ని మార్పులు చేశారు. ఈ మార్పుల ఫలితంగా శ్రీ మురారీదేవాయి వాణిజ్య, పరిశ్రమలకాళి దేహాంధ్ర నేగాక, ఆర్థిక కాళి దేహాంధ్రమేగాడా ప్రతిపాదించారు. శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, తన తరవాత రవాణాకాళి మంత్రి కాబోయే శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్ ను ఇరకాటంలో పెట్టేటట్లుగా మార్చాడు. నీటిపారుదలకాళి మంత్రిగా పదవి విరమణచేస్తూ, శ్రీ పాటిల్ ఆహార తృప్తి ఎందుచేత తగ్గిపోయిందో చాలా చక్కగా వెల్లడించారు. ఒకళ్ళతో ఒకళ్ళు సంబంధం లేకుండా పనిచెయ్యటం, ఒకళ్ళు చేసినపనే మరొకళ్ళు చెయ్యటం దీనికి కొరకాలని ఆయన తెలిపారు.

డా॥ కలాలాల్ శ్రీమతి రెక్కలేనన్ని కొత్త స్క్రీములు ప్రకటించి సభ్యులచేత మార్పిడినాలు చేయించుకొన్నాడు. ఈ స్క్రీముల్లో చాలామటుకు గాలిమేడలేనని పలువురు భావిస్తున్నారు.

మొత్తంమీద వ్యయం తగ్గించాలనే ప్రయత్నం అటు ప్రతిపక్షంకొని, ఇటు ప్రభుత్వ పక్షంకొని చెయ్యలేదు. దేశాన్ని పీడిస్తున్న ఆపరాలనుగూర్చి శ్రీ పాటిల్ చేప్పిన విషయాలను విశదీకరించవలసిందని ఎవరూ ఒత్తిడి చేయలేదు. ఒకకాళిచేసేపనే మరొక కాళి చేస్తూవున్న పక్షంలో

బోలెడు వృథా వ్యయం జరుగుతూ వుండి ఉండాలి. అలా జరగకుండా చేయాలని ఎవరూ ఒత్తిడి చేయలేదు. మరి ఈ చర్యల వల్ల జరిగిన లాభమేమిటి?

ఆర్థిక కాళి దేహాంధ్రమే చర్య జరుగుతున్న సమయంలో, పరిపాలనా వ్యయం నానాటికి ఎక్కువై పోతున్నదనే విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. ఆర్థికమంత్రి ఇలా సమాధానం చెప్పారు: "మేము వ్యయం తగ్గించాలని ప్రయత్నిస్తూనేఉన్నాము. ఏవేవో సంఘాలను నియమిస్తూనే ఉన్నాము. ఈ విషయమై పరిశీలన జరపటానికి ప్రత్యేకంగా ఒక డివిజన్ ను ఏర్పాటు చేశాము. ఎక్కడెక్కడ ఉద్యోగులను తగ్గించటానికి పిలుంటుందో, ఎక్కడెక్కడ పరిపాలనావ్యయం తగ్గించవచ్చునో పరిశీలిస్తున్నాము. అవతీకాలంలోనే ఏదో కొంత సాధించి చూపగలమని అనుకుంటున్నాను. నాకు ఈ కాళితో పరిచయంలేదు. అందుచేత ఇది వేయగలను, అది చేయగలను అని వెంటనే స్పష్టంగా చెప్పలేను. పైగా ఈ విషయం ప్రభుత్వపు సమగ్ర బాధ్యత. ఈ బాధ్యతలో నా భాగం నేను సెర్వేర్ గలనని, అనవసరమైన వ్యయాన్ని ఆరికట్ట గలమనీ, వృధా వ్యయాన్ని పూర్తిగా నివారించగలమని మాత్రం చెప్పగలను. అందుచేత ఈ విషయాన్ని పరిశీలిస్తున్నాము. ముందు నేను నా కాళితో మొదలు పెట్టాను. ఎంతవరకూ ఫలితాలు సాధించగలనా అని పరిశీలిస్తున్నాను."

వ్యయం తగ్గింపు ప్రయత్నాలు ప్రభుత్వపు సమగ్ర బాధ్యత అని ఆర్థికమంత్రి చెప్పినదాన్ని ముఖ్యంగా గమనించాలి. ఎందుకంటే ఎవరేమి చెప్పినా ప్రధానమంత్రి చెప్పినదే అఖర్ నెక్కుతుంది.

ప్రభుత్వ కార్యాలయాలను ఢిల్లీనుంచి వివిధ ప్రాంతాలకు మార్చాలనే ప్రతిపాదనను పరేళ్ళుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం సమగ్ర పరిశీలిస్తోంది. ఈ మధ్య కొన్ని నిర్ణయాలు చేశారు. వీటిని ఎప్పడమయి చేస్తారో తెలియదు. ఈలోగా ప్రభుత్వ భవనాలు కొన్ని కొట్ల రూ. ల విలువైనవి కిట్టమై పోతున్నాయి. వీటి భారమంతా పడేది పన్నులు చెల్లించే ప్రజలమీదే. ఇది ఇలా ఉండగా కొన్ని వందలకొట్ల రూ. లు ఖర్చు

పెట్టి, ముఖ్యంగా న్యూఢిల్లీలో, నానాటి పెరిగిపోతున్న ప్రభుత్వ వ్యయాలకోసం భవనాలు కడుతున్నారు. ఎంపాయిమెంటు ఎక్స్ సెంటేలు ప్రకటించే రెక్కల్నిబట్టి నెలాలెలా ఉద్యోగులసంఖ్య పెరిగిపోతోందని తెలుస్తుంది. ఎంపాయిమెంటు డ్రై రెక్టరు జనరల్ ప్రకటన ప్రకారం రైల్వేలో కాసుండా మిగతా, కేంద్ర ప్రభుత్వ కాళిలో ఉన్న సివిలియన్ ఉద్యోగుల సంఖ్య 1951 డిసెంబరులో 5,90,662 నుంచి 1957 డిసెంబరులో 6,89,271 కి పెరిగింది. అంటే 7 ఏళ్ళలో 98,709 మంది ఉద్యోగులు ఎక్కువయ్యారన్నమాట. 1957 డిసెంబరుతో అంతమైన 12 నెలల్లోను 6,74,184 నుంచి వారిసంఖ్య 6,89,271 వరకూ పెరిగింది. అసలు ఈ పెరుగుదల ఎక్కువగా సుమారుల సంఖ్యలోనే కనిపిస్తుంది. 1951 డిసెంబరులో 1,42,850 నుంచి 1957 డిసెంబరులో 2,32,029 వరకూ వీరిసంఖ్య పెరిగింది. అంటే ఏడేళ్ళలోనూ 89,179 మంది సుమారులు ఎక్కువయ్యారన్నమాట. 1957 డిసెంబరుతో అంతమైన 12 నెలల్లోను సుమారుల సంఖ్య నెలకు దాదాపు 1270 నొప్పున పెరిగింది.

ఆర్థికమంత్రి ముందుతమ కాళితో మొదలు పెడతామన్నాడు. ఇది చాలా ముదావహమైన పని. కేంద్రమంత్రి వర్గం ఇప్పుడెంత ఉన్నదో అంతలో ఆపుచేయాలని ప్రభువు చర్యగా ఆయన కోరాలి. తరచాత ఒక్కొక్క కాళిలోను ఎంతెసిబ్బంది, ఉంటే చాలుతుందో నిర్ణయించాలి. మాజీ ఆర్థికమంత్రి శ్రీ చింతామణి దేశ్ ముఖ్ ఆర్థికకాళిలో ఏర్పాటుచేసిన ఒక సంఘం, ఏయే కాళిలో ఎంతెంత సిబ్బంది ఉంటే సరిపోతుందో కొన్ని నివేదికలు తయారు చేసి చూపించింది. అయితే ఎక్కువగా ఉన్నారనిపించిన ఉద్యోగులను తొలగించి వాళ్ళని నిరుద్యోగులని చెయ్యాలని కొందరు అభిప్రాయం. ఈ అదనపు ఉద్యోగులను అలానే ఉంచి ముందుముందు సిబ్బందిని వృద్ధి చెయ్యాలనుకున్నప్పుడెలా వీరిలో నుంచి తీసుకుని నియమిస్తే సరిపోతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో పనిచేసే సుమారులలో కనీసం నూటికి 83 వంతుల మందయినా అదనంగా ఉంటున్నారనేవి మాజీ కార్మికమంత్రి ఒకాయన ఒకసారి చెప్పారు.

అలాగే వృథావ్యయాన్నిగూర్చి కూడా సవివరంగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది.

అనాటి రాత్రి

అంధారాత్రి. గాఢాంధకారం. కన్ను పొడుచుకొన్నా కనపడటంలేదు. ఆకాశంలో యారకలు ప్రకాశిస్తున్నాయి. అది హైదరాబాదులో అలకల్లోలంగావున్న రోజులు. హైదరాబాదు పేటలోని హిందువులంతా ప్రాజాలు అరచేతిలో పెట్టుకొని బ్రతుకుతున్నారు. హైదరాబాదు పేటమీద భారత ప్రభుత్వం పోలీసువర్య మొదలు పెట్టింది. ఇంకా పేటంతా భారత సైనికుల అధీనంలోకి రాలేదు. రజాకార్లు ఎక్కడ చూసినా చెలరేగుతున్నారు.

అటుకంటిలోజాలో ఒకనాటి అర్ధరాత్రి విజయవాడనుంచి మార్కారావు పేటపర్యాయే రోడ్డుమీద ఓ అంబులెన్సు కారు ఆరి వేగంగా పోతున్నది. దానిలో ఉన్నవారు ఇద్దరే యిద్దరు: డ్రైవరు, ఫ్రెండ్స్ యువకున్ అనందరావున్నా. వాళ్ళిద్దరూ ప్రాజాలు అరచేతిలో పెట్టుకొని ప్రయాణం సాగిస్తున్నారు. అంబులెన్సు సుమారు యాభైఅరవై మైళ్ళ వేగంలో పోతున్నది. వాళ్ళిద్దరూ ఏమీ మాట్లాడుకోటంలేదు. వారి దృష్టి అంతా తమ కర్తవ్య నిర్వహణమీదే కేంద్రీకరించబడివుంది.

అంబులెన్సు వదిలిగాము. గ్రామం దగ్గరలో వున్న కేసరి బ్రిడ్జిని సమీపించింది. అక్కడ సాయుధ పోలీసులు బ్రిడ్జికాపుడలకొసం

మకాంచేసి, గస్తీ తిరుగుతున్నారు. బ్రిడ్జికి అవతలా, ఇవతలా గూడా. ఆ బ్రిడ్జి ఓ చిన్న పదిమీద కట్టబడింది. ఘోరమైన వంద అడుగుల పొడవు వుంటుంది. సాయుధ పోలీసులు కాపున్నారు. బ్రిడ్జికి ఇవతలఉన్న సాయుధపోలీసుగారులు అంబులెన్సు ఆపి వేశారు. వాళ్ళిద్దరినీ పీవరచి అంబులెన్సును బ్రిడ్జి దాటించాడు అనందరావు. బ్రిడ్జికి అవతల సాయుధ పోలీసుల

"శ్రీ రాగి"

కమాండరు కారును చూడగానే ఆపించాడు. భయపడుతూ, అగ్నిమాపకదళ పోలీసు అనందరావు కారు దిగి కమాండరు దగ్గరకు వచ్చి నిలబడ్డాడు.

"ఈ కారు ఎవరిది?" అన్నాడు కమాండరు.

"ఫ్రెండ్స్ సర్వీస్ అంబులెన్సు సార్. మరదాసు ప్రభుత్వమువారిది" అన్నాడు వణువణు అనందరావు.

"ఎక్కడినుంచి వస్తున్నారు?"

"విజయవాడనుంచి వస్తున్నాము"

"ఎక్కడికి పోతున్నారు?"

"మార్కారావు పేట ఆస్పత్రినుంచి ఇద్దరు కారులు ముఠాలోని వాళ్ళేమోనని అనుమా

నోగులను తీసుకువచ్చుని విజయవాడ ఎడిమెంట్ డిస్ట్రిక్ మెడికల్ ఆఫీసరుగారు మాకు వుత్తర్వులిచ్చారు."

"భారత ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ఉత్తర్వు లేనిదే ఈ సరిహద్దు దాటటానికి ఏర్పాటు అని తెలిమా?" కమాండరు కఠినస్వరం ఆ అర్ధరాత్రి ప్రతిస్పందించింది.

అనందరావు కమాండరు గర్భవతు వణికాడు. జేబులోనుంచి విజయవాడ ఎ. డి. యం. వో. గారి అర్ధరు కాగితం తీసి కమాండరుకు చూపించాడు.

"ఈ అర్ధరు చూడండి సార్. మా ద్యూటీ మేము నిర్వహించటానికి బయలుదేరాము. మారు పోలీసులకి ఏర్పాటుపై ఇక్కడే వుండిపోతాము. ఎ. డి. యం. వో. గారిని వెరల్వెన్ వ్యారా అడిగి కనుక్కొండి. తర్వాతనే మేము ఇక్కడనుంచి కదులుతాము" అన్నాడు అనందరావు.

కమాండరు అనందరావు ఇచ్చిన కాగితం చూసుకొన్నాడు. దానిలో అనందరావు చెప్పినట్లుగా ఉల్లేఖించ బడివుంది. కింద విజయవాడ ఆసుపత్రి ఎ. డి. యం. వో. సంతకం వున్నది. కమాండరు ఆలోచనలో పడ్డాడు. ముఖ్యోత్తర్వు అనందరావునూ, డ్రైవరునూ చూసి కమాండరువాళ్ళు రజా

“భలేవాడే! మన మామలో చేరక ముందు
గుర్రాలకు, ఎద్దులకు నాడలుకొట్టి
పనిచేసే వాడన్నమాట!”

“వహ్యా! ఇంతవరకు పోలికలు బహు చక్కగావచ్చాయి!”

★ ఆనాటి రాత్రి ★

నించాడు మొదట. అంబులెస్సు కాదేమీద
వున్న రెడ్ క్రాసు, ముద్రాను ప్రభుత్వం
వేయించాడి, ఆనందరావు ఇచ్చిన కాగితం
మీసే తన అనుమానం నిజంకాదని తెలుసు
కొన్నాడు. తర్వాత అయితే తాను నిర్వ
రించవలసిన విధినిగూర్చి ఆలోచించాడు.
యాత్ర అరవై వేల ఖరీదుచేసి ఆ అంబులెస్సు
కారును ఇద్దరు విరాయుధులైన, అల్ప కయ
ములైన అగ్నిచూపక దళం వారిచేతుల్లో
తవలి పంపించటం ప్రమాదమని భావించాడు.

ఆనందరావు యువకుడు. పాతికేళ్లు
మించవు. అందంగా చలాకీగా వుంటాడు.
దైత్యుడు ముప్పయ్యేళ్లు వుండచ్చు. అంత
దృఢకాయుడు గాదు. ఆనందరావు కమాం
డరు అర్ధరక్షాసం నిరీక్షిస్తున్నాడు. కమాం
డరు ఆనందరావునుమాసి ఇలా అన్నాడు.
“ఇలా బంటిగా మీ రిద్దరూ ఈ అర్ధరాత్రి
పోవటం చాలా ప్రమాదకరం. నేను ఇద్దరు
సాయుధ పోలీసులను నీకు రక్షణగా పంపి
స్తాను. వాళ్ళు మత్తుచెప్పిపట్టు నడుచు
కొంటారు. తిరిగి తచ్చేటప్పుడు వాళ్ళను
ఇక్కడడించి మీరుపోవచ్చును. నీళ్ళకు ఒక

రివాల్వరుకూడా ఇస్తాను. ఆవసరంవచ్చి
నప్పుడు అదినువ్వు తీసుకొని వాడు. ఇదిగో
ఈ విజిల్ నీ దగ్గర వుంచుకో. వారిలో రక్షా
కార్డును ఎదుర్కోటం సంభవిస్తే, ఆవసరం
అని తోచినప్పుడు మత్తు విజిల్ వూదిలే
సాయుధ పోలీసులు తమ ఆయుధాలతో
రక్షణ మువ్వకమిస్తారు. వెళ్ళి సురక్షితంగా
రండి” అంటూ కమాండరు ఇద్దరు సాయుధ
పోలీసులను ఆనందరావు ఆధీనం చేశాడు.
వాళ్ళు తమ తమ ఆయుధాలతో అంబులెస్సు
కారులో ఎక్కారు. వాళ్ళిద్దరూ ‘మెగ్నీస్
గన్స్’ వున్నాయి. అవి అత్యుత్తమమైనవి. అది
ఒకటిన్నర ఫారాలకు దూరంలోని జనాన్ని
నూదా చాచుటగా బరికొంటాయి.

ఆనందరావు రెటించిన ఉత్సాహంతో
కారులో దైగ్గెరు ప్రక్కన కూర్చున్నాడు.
పోలీసులు అంబులెస్సులోపల బయటికి కన
పడకుండా కిటికీ తెరలవెనకవున్న తెరలు
దింపుకొని కూర్చున్నారు. వారిలో సాయుధ
పోలీసులను అగ్నిచూపక దళంలోని పోలీసు
లకూ స్నేహపూర్వకమైన సంభాషణ జరి
గింది.

ఆవసరమైతప్పుడు విజిల్ వూదమనీ, తను
కర్తవ్యనిర్వహణను వీధిం గా వుంటామని
ఆ సాయుధ పోలీసులు ఆనందరావుకు
చెప్పారు. ఆనందరావు అందుకు సమ్మతించాడు.

అనుకోవచ్చుగా అంబులెస్సు కారు
సూర్యారావుపేటకు ఏ అటంకాలులేకుండా
చేరింది. ఎ. డి. యం. కో. గారి ఆకడ
ప్రకారం అక్కడ ఆస్పత్రిలోవున్న యిద్దరు
కోసులనూ “స్ట్రెయిట్” లో అంబులెస్సు
కారులో ఎక్కించుకొని తిరుగు ప్రయాణా
ని కారును విజయవాడ వూర్లో పట్టించారు.
ఆ కోసులు ఇద్దరూ కూడా రహిత్య దుండ
గానికి గురైపోయారు. వారి కంటిమీద అక్క
డక్కడ కలిపాట్లు వున్నాయి. కన్నాలు
రక్తంతో తడిసివున్నాయి. ఇద్దరికీ కంటిమీద
స్పృహలేదు.

అంబులెస్సు కారు తిరుగు ప్రయాణం
మొదలుపెట్టేసరికి సుమారు రెండుగంటలలో
ముడుగుంటలో ఆవుతుంది. తను కర్తవ్యం
నిర్వహించుకొని తిరిగిపోతున్నామనీ ఆనంద
రావు ఉత్సాహంగా వున్నాడు. దైగ్గెరు
కూడా మంచి హుమారులో వున్నాడు.
కారును మంచివేగంతో నడుపుతున్నాడు.
సూర్యారావుపేట తవలిపట్టి ఒక అర
గంట అయింది, రోడ్డుకు అటూఇటూ చెట్లు

నటులుగా పెరిగివున్నై. అసలు అది అంత అడవి. అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న కొండలు వున్నాయి. అడవులలోనుంచి అప్పుడప్పుడు పులుల అగవులుగూడా ఒకటిరెండు విస వడుతున్నై. ఆకాశంలో నక్షత్రం కాంతి, కొడులెటూ తప్ప చుట్టప్రక్కల అంత గాఢాంధకారం.

ఒకటిరెండు ఫర్లాంగుల దూరంలో ఓకొండ వున్నది. ఆ కొండవద్దనే కొంత మంది సుంపుగా నిల్చివున్నారు. కొందరికి పాడుగాటి గడ్డాలు వున్నాయి. వాళ్లు తమలోతాము ఏమో నవనవలాడు కొంటున్నారు. దూరంగానుంచే వాళ్ళు అనందరావుకు కపటాడు. వాళ్ళు కాదు వేరే మామయ్యలు. అనందరావుకు మన ముల్లో అనుమానం, భయమూ కలిగింది. కాని బయటపడలేదు. కాదు ఓ ఫర్లాంగు దూరం పోయింది. ఇంతలో ఓ అరడజను మంది, ఆ సుంపులోనుంచి వచ్చి దారికి అడ్డంగా నిల్చుకుని పడుకొన్నారు. ద్రౌపది గురుగానీ, అనందరావుకుగానీ వారిపుణ్యక్షేత్రం తెలియలేదు. ద్రౌపది విధిలేక కొడును ఆపాడు.

కాదు అగిందోలేదో ఆ పడుకున్న వారూ, తోడు ప్రక్కన కొండవద్ద నిల్చున్న వారు కొడును చూశారు.

“అనందరావునా, ద్రౌపదిగనా మాసి” “దిగు, దిగు” అని కేలు వేసారు ఉర్దూలో. అనందరావు దిగాడు. ద్రౌపదిగనూ దిగాడు. ఆ సుంపులో తమతమ దుస్తులలో ఉంచుకొన్న ఆ యాదాలు వెకిలికాదు. అందరిదిగరా కత్తులూ, రెండుబార్లు తుపాకులూ భయంకరంగా కనపించిన అనందరావుకు. అతనినట్లు కంపించి పోయింది. అందరూ అనందరావును చుట్టముట్టారు. ఒకడు రెండుబార్లు తుపాకీని అనందరావు గుండెలకు ఎదురుగా పెట్టాడు. ఇంకొకడు తర్రతర్రలాడే పాడుగాటి కలిపి వీపుకు ఆనించాడు. ఇంకొకడు ఓ లాటాటికెరని నెత్తి మీద ఆనించాడు. అందులో ఒకడు “హాండ్రక్!” అనగానే అనందరావు చేతులు ఎత్తక తప్పిందికాదు. ద్రౌపది అవధిగూడా అలాగేవుంది.

“మాలో! మాలో!” అంటూ సుంపులోనుంచి కేలు.

“తుమ్ కాన్ హా!” అందులో ఒకడు అనందరావును చూసి గర్జించాడు.

“మే పోరీ ను వాలా సహీ చూడ. మే ఫేర్ సర్వీసువాలా చూడ. అన్నాడు తచ్చిరాని తురకంలో అనందరావు.

“తుమ్ కహీ నే కహీ జారహా లే హా!” అన్నాడు ఇంకొకడు.

తాము విజయవాడ ఎ.డి.యం. వోగారి ఆర్డరు ప్రకారం మార్యారావు పేటనుంచి

ఇద్దరు రోగులను విజయవాడకి తీసుకువెళ్తున్నామని, తమకు యే యితరవిషయం తెలియదనీ, తాము రజాకార్లకు యే అపకారమూ తలపెట్టాననీ వచ్చినవాళ్ళము కామనీ, తమని వదిలిపెట్టితే, కొడునడుపు కొని తమదారిక తాము పోతామనీ అనందరావు ఆ సుంపు వీడరుకు విన్నవించుకొన్నాడు.

కాని సుంపులోనివాళ్లు వివకుండా అనందరావును కాల్చడం చెయ్యాలని గోలపెట్టారు.

అనందరావు వాళ్ళ గోల చూసి తన ప్రాణాలమీద ఆశ వదులుకొన్నాడు. సాయంభవోరీసులు ఇద్దరూ రోగులతోపాటు అంబులెన్సులోపల కూర్చుని జరుగుతున్న గందరగోళమంతా వింటున్నారు. తమ మెషిన్ గన్సుతో, ఏ తుపాకీనైనా కాల్చటానికీ సిద్ధంగా వున్నారు. వాళ్ళు అనందరావు విజయకొసం విరిచీరున్నారు. అనందరావు పాపం యేం చేస్తాడు? ఆ సుంపు మాదామా అంత పన్నెండు మంది వున్నారు. తాను ఒక్కడు. పైగా తన చేతులు తన స్వాధీనంలో లేవు. చేతులు పైకి ఎత్తుకుని నిల్చున్నాడు. ఈల జేబులోవుంది. చెయ్యి కదిలిస్తే తమ వాళ్ళ రెండు బార్లు పాకీకి ఊణంలో ఆహుతైపోతాడు. వాళ్లు అంతా మతిపెచ్చిపో, నుంచి అహంకారంలో వున్నారు. అతని మెదడు వేడెక్కి పోతున్నది. వాళ్ళకు అనేకవిధాల చెప్పి చూశాడు.

“అరే భాయీ. నేను పొటకొసం మీలాగే ఉద్యోగంలోకి వచ్చాను. పొట్ల కొసం వాళ్లు చెప్పిన పని చేస్తున్నాను. అరేనా నేను యేంభూరం చెయ్యటం లేదు. అపాయంలో వున్న ఇద్దరు రోగుల ప్రాణాలు కాపాడటానికీ అప్పగింపి తీసుకు పోతున్నాను. కావాలంటే చూడండి! అదిగో రెడ్ క్రాస్! మీకు పగ నామీదనా? భారత ప్రభుత్వం మీదనా? నాజాటి నిరాయుధుణ్ణి చంపితే మీకు ఎమివస్తుంది? మీకు పొరుషంవుంటే ప్రభుత్వ సైనికులను ఎదుర్కొండి. గలవండి. అంతే గాని మాజాటి ఇలాంటి నిరాయుధులను చంపి మీ పరాక్రమానికీ ఎందుకు అపకీర్తి తెచ్చుకొంటారు? నామాటానిని మమ్మరి, వదిలెయ్యండి. మళ్ళీ ఇంకెప్పుడూ ఈవేపు తిరిగిచూడం,” అంటూ అనందరావు ఆశీర్వాదాల ఆరణ్యకాలలో వాదించాడు.

అప్పటికీ ఆరణ్యకార్ల నాయకుడు మెచ్చలేదు. అనందరావు ప్రాణాలమీద ఆశ వదులుకొన్నాడు. అంత చివ్వువయస్సులోనే ఈ దౌర్భాగ్య మరణానికి సరికావో తున్నందుకు తన్ను తాను తిట్టకొన్నాడు. విధి బరీయమనుకొన్నాడు. తను ఈ పాడు

పుద్యోగంలో ఎందుకు చేరానా అని అనుకొన్నాడు. తన ఖర్చుం కానీ ఈ రజాకార్ల గొడవ ఇప్పుడే రావాలి. ఈ గొడవ లకే ప్రభుత్వం వారు రెండు సైర్ వర్క్సు యూనిట్లు, రెండు అంబులెన్సు కార్లను విజయవాడ అప్పగింపి మెడికలు ఆఫీసరుగారి అధికారంలో వుంచారు. యూనిట్లలో వున్నవాళ్ళంతా ఆయన ఉత్తర్యులపాటిం చాలి. ఆయన దగర ఓ వైర్ లెస్ నెట్ గూడా వుంది. ఆ రోజున తను ఎనిమిది గంటలకు ద్యూటీకి వచ్చాడు. మార్యారావు పేటనుంచి మెడికలు ఆఫీసరుకు వైర్ లెస్ ద్వారా వారి వచ్చింది కాబోలు. పది గంటలకు తన్ను ద్రౌపదిగనూ పిలిచి అక్కడ అప్పగింపి ఇద్దరు రోగులు దబ్బలు తిగిరి ప్రమాద పరిస్థితిలో వున్నారని వారిని వెంటనే తమ అప్పగింపి కేర్సును ఆనందరావుకు ఎ.డి.యం. వోగారు ఉత్తర్య ఇచ్చాడు.

విజయవాడ నుంచి ఘోరమైన నూటపల్లె నూటయ్యారే మైళ్ళు వుంటుంది. ఆనందరావు ఘోరమైన పదకొండుగంటల పురుకుండగా అంబులెన్సులో బయలుదేరాడు. మొదట అతనికి అనుమానంగానే వుండి అక్కడ తను రజాకార్ల చేతిలో చిక్కాల్సివస్తుందనని. కాని తప్పని సరిగా బయలుదేరాడు. ఇప్పుడు తన ప్రాణాలు ఏ తుపాకీనా పంపభూతా లలో కలిసి పోవచ్చు ఇప్పుడేం చెయ్యాలి? ఎం చెయ్యటానికీ అతనికి తోచలేదు తనకు చేతి నైసంతికం వాళ్ళని బలితూటాడు. లాభం లేక పోయింది. ఆఖరికి సారిగా నిరాశచేసుకొని ధైర్యం గ రజాకార్ల నాయకుడితో ఇలా అన్నాడు.

“సరే నేను సిద్ధంగావున్నాను. ఇదిగో కాల్చండి. ఈ ఆత్మచారానికి మరెప్పుడైనా మీ అల్లాముండు సమాధానం చెప్పకొవాలివుంటుందని మర్చిపోవద్దు!” అంటూ అనందరావు రొమ్ములనుమోసి తుపాకీ బారుకు ఎదురుగా నిల్చున్నాడు.

అనందరావు ఆఖరిమాటలు రజాకార్ల నాయకుడిలో కొంత నంచలనం కలిగించినై. అవును. నిరాయుధులైన ఇద్దరు కాఫరులను చంపితే అల్లామెచ్చుకొంటాడా? అతనికి అనుమానం కలిగింది. పైగా కాదులోని రోగులకూడా చచ్చిపోతే మొత్తం నలుగురి చావుకు తను సమాధానం చెప్పాలి. అతని మనస్సు మెల్లడింది. అనందరావును వదలవలసిందిగా అతను తన అనుచరులకు ఆజాపించాడు.

“మిమ్మరిద్దరినీ అల్లామెలించి వదలి మేకు తున్నాం. తిరిగి ఎప్పుడూ ఈచాయలకి రావాకండి. హా!” అన్నాడు అనంద

(49-వ పేజీ చూడండి)

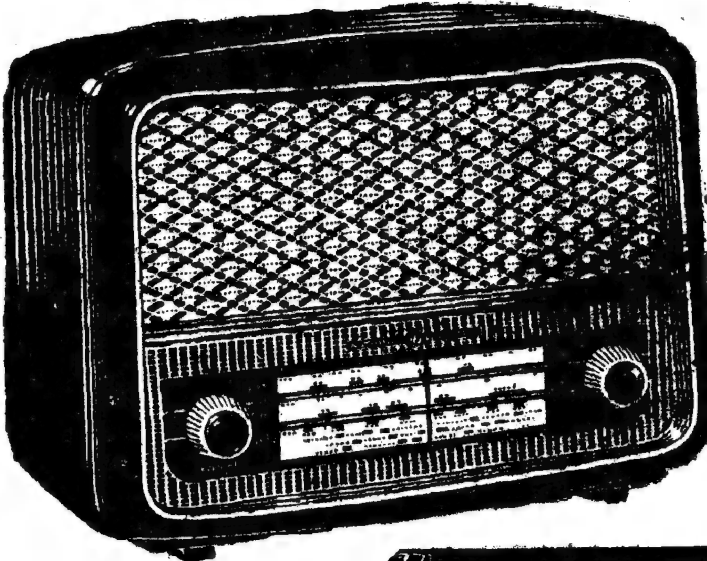

సాటిలేని శ్రేష్ఠతకు అద్భుతమైన పనితీరునమునకు

రెండు దివ్యమైన నేషనల్-ఎక్స్ మోడలులు!

ఇవిగో, మీరు రేడియో ప్రసారములను దివ్యముగా విని అనందించుటకు చక్కగా వుండే, అత్యంత శ్రేష్ఠమైన రెండు నేషనల్-ఎక్స్ మోడలులు! అవి 'మాన్ సూపర్' వేయబడినవి మరియు వాటితో ఒక సంవత్సరము గ్యారంటీ యవ్వబడుతుంది. మీ దగ్గరలోనున్న నేషనల్-ఎక్స్ వ్యాపారిని వాటిని పెట్టమని నేడే వినండి!

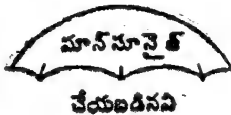

మోడలు 717: ఐంగారు కంగు
కావడముతో, మరూ కంగు
ప్లాస్ట్ క్వాలిటెడ్. మోడలు 717:
5 వాల్టేజీ, 8 వ్యాండులు; 280 వోల్టేజీ
కరెంటు మీద వుండే ఎస్/డిసి పెట్.
మోడలు 817: 4 వాల్టేజీ, 8
వ్యాండులు; టై వ్యాంబర్ పెట్.
రు. 250/-

అన్ని దశలూ పెట్;
స్థానిక వస్తులు అదనము

మోడలు 187: 8 వాల్టేజీ, 8 వ్యాం
డులు. అందమైన కట్ట క్వాలిటెడ్.
మోడలు ఎ-187 ఎస్ పెట్; మోడలు
మూ-187 ఎస్/డిసి పెట్ రు. 475/-

నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోలు
శ్రేష్ఠమైనవి - అని

నేషనల్ రేడియో ఆ అన్వయస్థాన ప్రెస్ట్ రిమిటర్
ఒకేలా పాస్ట్ కంట్రీలు 8... 8 మరక స్టేట్. కంకా 18... 1/18 వాంక రోక, మరలా
88/79 మిల్లీ లాన్స్ గార్డ్ రోడ్, రెంగుళూరు. 8 శ్రీకృష్ణా నగర్, బ్రాండ్ రోడ్. 88

(నవల)

దేగాపడిన తమ్ముడు

రచన: బిలివోడ కొంతారావు

27

పుల్లయ్య ప్రయాణం సిరమయ్యం ది. ఊళ్ళో కొందరు, పులివేపంలో చుట్టూ పట్టామాలో వేరుపడ్డ పుల్లయ్యని ఒక సారి వేపంవేసి మరి వెళ్ళిపోవాలన్నాడు. కాదనలేకపోయాడు. ఒంటికి రంగు పులిమి పులిబుర్ర తగిలించినా మలుపులికి జడనలేదు. 'వానా పులి' అని యెవ్వరైనా మొదలు పెట్టగానే మలుపు కూడా రంగు రాసారు. ఒక పచ్చగుడ్డమీద పులిబుర్ర గీసి కట్టుకోవారు, ముక్కుకు ధగర ఆగుడ కత్తిరించి తలకి కట్టారు. తోక తగిలించారు. పులిపిల్లలా వున్నాడు. కొడుకే ముందు యిల్లుయెక్కి వెన్నుమీద నిల్చుని ఆడుతుంటే చూసేవారేందరూ ముచ్చటపడి యింకా ఆడమని కేకలు వేసారు. తండ్రికన్న కొడుకు ఆటే బాగుందని అంతా మెచ్చుకున్నారు. ఆ రోజుల్లో పుల్లయ్య ఆట చూసిన వారు యీవాడు "యీడు పుల్లయ్యవా?" అని అశ్చర్యం కెందారు. "మనిషి బాగా పితలా అయిపోవాడు. ఆ చాలాకీ! అప్పుడు డప్పులు ఆగేవే కావు. ఇప్పుడు ఏం వున్నాయ్ - యెముకలు తప్పించి..." అని తిలోలా వ్యాఖ్యానించుకున్నారు.

అటు ఆడి యేటిలో స్నానంచేసి రంగు

లంతా పూడ్చుకొనేసరికి రాత్రయింది. ఇంటికి ఆకలితో వచ్చేసరికి గంజే వుంది. కొడుకో బుక్కడు తనో బుక్కడు మిరప కాయ నంజుకొని త్రాగాక యెవరగా నిల్చున్న పెళ్ళింతో అన్నాడు:

"అంత పెద్దపట్నం - అందరూ ఒక బస్తా మానే వాను రెండు బస్తాలు ఒక్కసారే మోస్తాను... ఈ కడుపుమంట పరిశే..."

"తినివి దిరుపెందుకు పెప్పకోవాలి."

"రాయ్! ఇంకా పెద్దకోజులుంటాయా? కనపడతాను. నాయం నీలికి కట్టుబడతాను. నా పిల్లలకి లోతేం వుంటాది?"

తల్లి పెళ్ళిం వేపు చూసాడు. మరి గంజే త్రాగలేదు. కొడుకు త్రాగగా మిగిలింది నీలి గొంతులో వేడుకుంది.

ఈరు కదిలేవరకు ఆలోచనతోనే ఉన్నాడు. అందరితో చెప్పడం అయిపోయింది. నీలి గుడ్డి వెంకన్నకు, గన్నెమ్మకు, భుమికోకి శేపు వెలిపోతామనగా ఈరాత్రి భోజనం పెట్టింది. అన్నీ సద్దాకొనేటప్పుడు వెంకన్న ముట్టికి యిచ్చిన మంటిచెడ్డ ఆగ పడింది. ఆ చెడ్డను వట్టుకొని కొంతనేపు మానంగా అలా నిల్చుండి పోయింది. ఆ చెడ్డ విసరడానికి చేతులురాలేదు. మల్లాయేనాటి కైనా కొడుకు మంటిని నమ్ముకోడా అన్న ఆలోచనెప్పుడు సామాన్లలో వచ్చింది.

తెల్లవారింది. కొద్దిగా చలివేస్తోంది. తూరుపుక మబ్బుల్లో దినకరుడు వాగున్నాడు. ఏరు రెండు ఒడ్డులూ తీసి పారుతోంది. సామాన్లున్న బస్తా పుల్లయ్య భుజం మీద వేళాడు. నీలి కూతుర్ని యెత్తుకుంది. వెంటపీస, అదెమ్మప్ప వెంకన్న వగైరా అంతావున్నారు. ఇంటివేపు ఒకసారి చూసి ముందుకు నడిచింది. మళ్ళీ వెనుకకు తిరిగి చూడలేదు. వెళ్ళిపోతుంటే త్రోవలో ఆడమ్మలు నిల్చుని పలకరిస్తున్నారు. నీలి తల్లికిందా జబాబు మెల్లగా యిస్తోంది. ఆడమ్మప్ప పుల్లయ్యతో బుద్ధులు చెప్తోంది. "వాయచా! బుద్ధిగావుంటే బువ్వతింటావు. దుడుకుతనం, పొరుసం పెట్టుకోక. అది నెప్పి నలు విన్నావంటే బాగుపడతావు. నాలుగు రాళ్ళు గడించుకొని మల్లాయీపూరువస్తే నిన్ను కాదన్నాడు యెప్పుడు?"

కీస అన్నాడు "పులిగా! అంతపట్నం - యొక్కడేనా బలిపోతావు. నా గత్తున్న మెంటోడు పెద్దోడు అవుతున్న కొద్దీ బాగా పోషించడాకీ లచ్చి లచ్చనాలని తెస్తుంది. పట్నం యెళ్ళిమరిపోవా?"

నీలమ్మ గుడిదగరకు వచ్చారు. ఆగి, దంపతులు మొక్కారు. మల్లు కూడ తండ్రిని చూచి చేతులు జోడించాడు. కొడుకు యెక్కారు. పుల్లయ్య ఆగి మట్టాచూసాడు

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

వరిచేలు కోతలకు సిద్ధం గావున్నాము. అంతా పనులు పచ్చ అకుపచ్చల కలయికతో వేల కొద్ది యేకరాలు, ఒక పెద్ద మైదానం లావుంది. ఇటువేపు ఊరు - అక్కడక్కడ పొగ (గమ్మ)తోంది. నలుపెక్కిన నీలమ్మ గుడి తూరుపువేపు అలా యెత్తుగా వున్న పరుగుడు చెట్లు-పడమట వేపు వారిధియే! ఇదంతా చూస్తుంటే తనకు యింతవరకూ వున్న ధైర్యం పడలిపోసాగింది. అంపకానికి వచ్చిన వాళ్ళు తిరిగి పోతూ కళ్ళిల్లో నీరు తెచ్చుకున్నారు. పైకే యేడవకండా కుప్పకొగి వెంకన్న కళ్ళిలో నుంచి యే యేకధారగా నీరు కారుతోంది. వోటిలో నుడలు కుక్కుకున్నాయి.

పుల్లయ్యకు ముందుకు కొలుప డలేదు. రైల్వే స్టేషను యేడుమైళ్ళ దూరంలో వుంది. నడవాలి. కాళ్ళ పీకలున్నాయి. బనుకనుంచి వూరనే అభిమాన బంధువాల వేసాంది. ఎలాగున్నా నావూరు బంగారమే! ఈ బంగారాన్ని వదిలి యెలిపోతున్నాను. మళ్ళా రాకండా...నూడకండా ఆకలితో పచ్చిపోతే యిక్కడే బుగ్గయి పోతాను...పట్నం పోను...నా వూరూ! మా తల్లి! ఉండిపోతానమ్మా...ఇలా అనుకుంటూనే ఒక్కో అడుగు వేస్తున్నాడు. కళ్ళిలో నీరు ఉదికిపోతోంది. గుండె బురువెక్కుతోంది-కాళ్ళ పీకలున్నాయి.. వారిధి మీద కాలు పెట్టి వెనుతిరిగి తిరిగి చూశాడు...మానంగా తలదించుకొని నీలి వెంట వస్తోంది. ఆమెను చూసాక యెందుకో మొదట సిగ్గు వేసింది-తరవాత జారివేసింది - అభిమానం కట్ట లేంచుకొని పురకలు వేసింది.

ఏదో అండా మనుకున్నాడు - మాటరా లేదు. నీలి కూడా మానంగా కాంతంగా ఒక చారి తలెత్తినదిగానడవలంతో పుల్లయ్యలో

కొస్త చలనం కలిగింది. మలువారిధి మీద పెద్ద అంగలు వేసుకొని సిపాయిలా ముందు వడుసున్నాడు. అటునుంచి గొట్టే మంద వస్తోంది. గొట్టేల కాపరి "యెటయ్యా..." అంటే మలే గట్టిగా పంతోడంతో 'పట్నం పోతాం!' అన్నాడు.

పూరివేపు గొట్టేలు తలబావు కుంటూ పాగిపోయాయి! బరువుతో ఆకతో తాళ్ళ కాళ్ళు ముందుకువడున్నాయ్ !

28

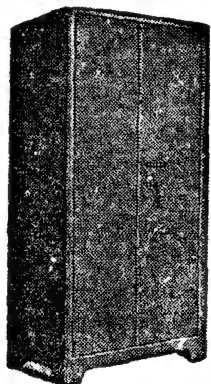
స్టేషను చేరుకొనేటప్పటికి పొద్దు నెత్తి దిమిద వుంది. చెమటలు కమ్మకుంటూ యాకుటుంబం స్టేషనులో ఒక మూల కూల బడిపోయింది. కొంతసేపయ్యాక పుల్లయ్యలే చాడు. మల్లు వెంటపడ్డాడు. రూపాయి మార్పితే యింకేమీ మిగలేదు. అరటిపళ్ళు, జంతుకలు తగరా తిని నుంచి నీళ్ళు త్రాగాడు. ఈలోగా గూడ్సుబండి వచ్చింది. మల్లు పుత్తానాం యంతో అంతా కాదు. అయ్యను ప్రశ్నలతో చిరాకెత్తివున్నాడు. ముఖం వెలిగివుంది. మధ్యాహ్నం మూడు గంటల పదినిముషాలకి రైలు వచ్చింది జనం కిటికీలూడిపోతున్నారు. ఎక్కడా ఖాళీ లేదు. ఈచివరనుంచి ఆచివరకు పరుగు రెతారు. ఒక దగర ప్రవేశచేశారు. ఇంకో దగర ఖాళీగావుంది కానీ లోనున్న దుబ్బు మనిషి "ఇదిపరుపులపై...ఎక్కడేలేదు" అన్నాడు. ఎలాగో రైలు కదులుతుందనగా చివర పెట్టెలో పరుకున్నాడు. టిక్కెటు లేని యిద్దరు ప్రయాణికులు రైలు కదులు తుండగా ఆపెటె యొక్కారు. పెట్టెనిండాజనం. క్రిందను కూర్చోదానికి కూడా జాగాలేదు మూటమీద మల్లుకూర్చున్నాడు. పుల్లయ్య నీలి చెతిలో పిల్లతో నిల్చున్నాడు. రైలు కదిలిపోతోంది.

మలుపంతో మినికి చూద్దు లేకండా వుంది. మూటను మద్దలచేసి చేతులతో కులాపాగా బాదు తున్నాడు. నాలుగు సేపన్న దాటి రైలు అయిదో స్టేషనుచేరగానే పెట్టెలో రదీ తగిలింది. రైలు పూలవేసే మల్లుకూడా వారిక మడచి రెండు వేళ్ళు వోటిలో పెట్టి పూల వేశాడు. రైలు మెల్లగా కదులుతోంది... అయ్యా అమ్మా మెల్లగా తోలు చేసుకొని రెండు వేపులా దిగుతన కూర్చున్నాడు. పుల్లయ్యకు గత మంతా జ్ఞప్తికి వస్తోంది. తన యిలు వాకిలి, పాలం తను..... పెళ్ళిం, పిల్లలు.....వెంకన్న..... రాజగాడు.....అదెమ్మప్ప.....వగెరా అంతా మనసులో తిరిగిపోతున్నాడు. వచ్చి పోయిన ముసలమ్మ దాసుడు నీలమ్మ గుడి నీలమ్మతల్లి అంతా మనసులో కదిలిపోతున్నాడు. ఎప్పుడో మళ్ళీ తన పూర్వోనే బుగ్గయిపోవాలనుకున్నాడు. కిటికీ గుండా పరుగురెతుకున్న ప్రశ్న తిని చూసి మల్లు పుత్తానాంతో. "అయ్యా" అని కేక వేసి "నూడునూడు...నెట్లూ కొండలూ మనూరు వేసి పరుగున పారిపోతున్నాయ్!"

ఇప్పుడు పుల్లయ్యకు తన రైలుమీద పట్నం పోతున్నానని జ్ఞప్తికి వచ్చింది. మాటాడకండా పట్నం విషయం తలచు కున్నాడు. బాగా కష్టపడి నుఖంగా బరుకుతోనని పూహించుకున్నాడు.

వారేలు చేరేసరికి రాత్రి యెనిమిదన్నర గంటలైంది. పెట్టె పెట్టెకు తినిభీకి చేరి కర్ర పట్టుకొని చెకింగ్ యిన్ స్పెక్టర్ వస్తున్నాడు. గేటుదగర టికెట్ కలెక్టరు వీళ్ళని ఆపి బస్తాలో బియ్యంలేనా అన్నాడు. పుల్లయ్య మాటాడలేదు కానీ నీలి "కుంచం బియ్యం వెయ్యికొపు కేసుకున్నాం బాబూ!" అంది. "పోలిసు లాసారు ఉండండి" అన్నాడు. నీలికి భయం వేసింది. వాళ్ళ పెట్టెలోనే వచ్చిన కోటేసుకున్న బాబు బ్రంకుపెట్టి నిండా బియ్యం యేసుకున్నాడు. ఆయనను యెవరూ అడగలేదు, చకచక వడుమకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. పట్నం అంటే తొలిసారి తెలిసినవచ్చింది. నాలుగు రూపాయలు పుచ్చు కొని విడిచిపెట్టిన టికెట్ కలెక్టరుకు పుల్లయ్య యేదో అవబోతుంటే నీలి వారించి "కేసు తప్పించాడా బాబు. ఆ మాత్రం పుచ్చుకోదా?" అంది.

మల్లు జగోజగోజమన్న డిపాలువేపు, పరుగురెతుకున్న కొరులు, రిక్టోలు, బస్సుల వేపు వింతవింతగా చూస్తున్నాడు. మేడలూ మిడలూ కనిపిస్తూంటే యొక్కడక్కడే ఆగిపోతున్నాడు. ఒకదగర రాడ్ స్పీకరు నుంచి సినిమాపాట బాయ్ మనవసుంటే మల్లు చెయ్యి పటుకలాగి లేగానీ కదిలాడుకాక, వస్తూనే "అయ్యా! అంత గట్టిగా..... పదం!...అడు పెద్దమనిషా?"

ఆంధ్ర సేఫ్ కంపెనీ,

నరన్వలీ టాకీస్ రోడ్డు : విజయవాడ-1.

మా వద్ద ఫైర్ ప్రూఫ్, వాన్ ఫైర్ ప్రూఫ్ ఇనుప పెట్టెలు, ఉప్పు బీరువాలు, క్యాసు బాక్సులు, మరియు అగ్గిను ర్యాకులు సరఫరైన ధరలకు లభించును. ఆర్డరుపై ప్రశ్నలకు సమలు తయారు చేయగలము. వివరములకు వ్రాయండి.

NVCR-VJA

పుల్లయ్య "తూకగాత్ర పాడతందిరే
తునిసికాడు."

"అయ్యో తూకగాత్రా...అదెలాగుం
టుంది?"

"పెటె."

"పెటె పాడతావా? నాకోటి కొని
పెట్టావా?"

"పెసాయి దొరికితే అవే కరువా!"

ముందుకు వడిచారు. ఆ త్రోవ గంట
కాయించుకుంటూ మికాయి దుకాణంబండి
వెలిపాలోంది. అయ్యోఅయ్యో అంటూ అగి
పోయాడు. చేతిలో పాటాం పదాక నమలు
కుంటూ వెళ్తుంటే అక్కడక్కడ పిల్లలు
కనిపించారు. వాళ్ళంతా లాగులా కమి
జాలూ వేసుకున్నారు. అడవిపిల్లలు గొనులు
వేసుకున్నారు. తనకు లాగుంటే అను
కున్నాడు. "అయ్యో నాకు అలాంటిది,
నెట్టి యిలాంటిది" అని యిద్దరు వెళ్ళిపో
తున్న పిల్లలను చూపించాడు.

"అన్నీ యాయేలే. రేపు కొంచాంరే!"
అన్నాడు.

బర్మర్ సర్రంలో కాలు పెట్టగానే
మక్కపిల్ల కనిపించింది. చుమ్మూ అని
పిల్చాడు. పకోడీముక్క చూపించాడు. దుచి
తురిగింది. వెంటపడింది. ఒక్కముక్క తనకు
యింకో ముక్క మక్కకు...ఈ మక్కపిల్ల
చాడావుడిలో పడి అయ్యను యింకేం
ప్రశ్నిచా వెయ్యలేదు.

సర్రంలో గదులు శ్రీమంతులకు మధ్య
తెగగతి వాళ్ళకు వేరువేరుగా వున్నాయే.
డబ్బుయిచ్చుకోలేని ప్రజలకు పెద్ద పంచె
రలా వున్న తాటాకుల యిల్లు ఒకమూల
వుంది. అందులో ఒకమూల మూటదించాడు
పుల్లయ్య. పింహాచలం పుణ్యస్థలం దిర్చించి
దగ్గరగా వున్న యీ పట్నాన్ని చూడ
టాన్ని వచ్చిన పల్లె జనం అందులో కిట
కిట లాడుతున్నారు. ఒకమూల వంటలు
పాగుతున్నయే. చిన్న పిల్లలు నలుగురు
గగ్గోలుపెట్టి యేడుస్తున్నారు. తలలు గుండు
చెయ్యించుకున్న అడంగులు యిద్ద రెవరో
నలుగురు మొగవాళ్ళో మాటల యుద్ధానికి
దిగాదు. ఒక వయసు మర్రివవాడు చేతిలో
కర్రతో మక్కపిల్లని తరుముతున్నాడు.
యొక్కడక్కడే వుమ్మలు, యెంగిళ్ళతో
పరిపరాలు అసహ్యంగా వున్నాయి.

పుల్లయ్య కర్రపుల్లలు నూనె వగైరా
కొనితెచ్చాడు. నీలి వంటప్రయత్నంచేసింది.
మల్లు ఒకవేపు మక్కపిల్లని పెట్టుకొని
యింకోవేపు నేలమీద దొర్లుతున్న చెల్లె
మ్మను ముద్దులాడుతున్నాడు.

వీళ్ళ భోజనాలయ్యేసరికి యింకా యీ
పంచెరలో గలాటా తగ్గలేదు. ఎవరో యిద్దరు
అడంగులు కయ్యమాడుకొని పాత కన్నీ
యెత్తిపాడుచుకుంటున్నారు. ఇద్దరికీ మొగు

అనాటి నానోడు సెందురూడా!

అలిగిరానేదోయి సెందురూడా!

(యెంకి పాట)

చిత్రకారుడు: వీరిశెట్టి అచ్యుతరావు - పుల్లెటిమర్రు.

దైవ పురుషుడు పెద్దగొంతుకునో అరుస్తున్న
రెండో పెల్లాన్ని నలుగురిలో పరుపు నిలుప
మని బ్రతిమాలుకుంటున్నాడు. అది అలా
వుండగా యింకో ముసలాడు యింకా
అన్నం వెయ్యమని కోడలని అడుగుతుంటే,
అమె మూతిపోట్లు పొడిచిందిని చచ్చిన
కూతుర్ని తలంచుకొని యేడుస్తున్నాడు. ఒక
ప్రక్క ఇంకా పాయి్యలు వెలుగుతునే
వున్నయే. ఒకయ్య చెపలుకోసి నోరు
పూరించుకొని పులుసుపెట్టొంది. ఇంకో
మూల ఆనుపర్రకిని వచ్చిన రోగిష్టి కడుపు
నొప్పితో యేడుస్తూ అప్పుడే చచ్చిపోతు
న్నట్లున్నాడు. ఒక పిల్లాడు తనకు వచ్చిన
పదాలు పాడుకుంటున్నాడు. ఒక యావ

నుడు యిదివరకు ముక్కుముఖం యెరగని
బింకమైన స్త్రీతో సరసాలకు దిగబోతు
న్నాడు. వీళ్ళు మాటాడితే చెయ్యిచేసు
కుందామని ఆ స్త్రీతో యిదివరకు మాటా
డిన స్వగ్రామస్తుడు కోపంతోనూ, చూర్మ
ర్యంతోనూ ఒక మూల కూర్చోని
చూస్తున్నాడు. ఆ మాయకునిలా ఒక
దొంగ యెడరగా వున్న కోళాయిదగ్గర
కూర్చోని అలా వచ్చే అడంగుల మెసలవేపు
కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు. ఒక మక్క ఇంకో
మక్కమీదకు ఘింకరించి పురుకుతోంది!
ఈ చిన్న లోకంలో వున్న నీలి పుల్లయ్య
లకు అలసివుండటంవల్ల నిద్ర మంచు
కొచ్చింది. మధ్యను మల్లను, పిల్లను వేసి

చెరోవేపు పడుకున్నాడు. మాట పుల్లయ్య తలవేపు వేసుకున్నాడు. అన్నం తిన్న పక్కపిల్ల మల్లు కొలుదగరకు వచ్చి పడుకుంది. మంచి రాత్రిమీద చలి వేసింది. పుల్లయ్య కప్పుకోవాలని బస్తాలోని పంచె తీయడానికి లేచాడు. ముడుకులు కడుపుతో పెట్టుకొని పెళ్ళం పిల్లలు పడుకున్నాడు.

అంతా నిద్ర పోతున్న సేపున్నాడు. కొడుకుమీదనున్న మెట్కూరి బల్బు వెలుగురు పంచెలో ఒక మాట పడుతోంది. ఆ వెలుగులో మిగతా భాగం చూచాయగా కనిపిస్తోంది. "నాయనా" అని ఎవరో తనకుదగరగానే నీలిచినట్లు వినిపించింది. ఆ గొంతుక మళ్ళీ వినిపించింది. ఒక ముసలివాడు. వాడిని ఆ కిందలో చూసుంటే దాసయ్యను చూసి నటించింది. గానయ్యే యీ రూపంతో తన కేదో ప్రేమచూపించాలని వచ్చాడేమో వనే నమ్మిక వెంటనే కలగసాగింది. తరీరం ఒక్కసారిగా యీ తలపుతో పులకరించి గగుర్పాటు చెందిపోగింది. వి న యం తో , భ కి తో దగరగా వెళ్ళాడు. ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు. మెల్లగా చెవులో యేదో గొణిగాడు. "నవ్వు పడుకో తాతా! నాను నూస్తానులే" అని హామీ యిచ్చి పుల్లయ్య తిరిగివచ్చాడు. పంచె తీసి కొడుకు కూతురు మీద కప్పాడు. మళ్ళీ చారబడి నిద్ర ఆభిస యిస్తూ ఒళ్ళంతా కట్టు చేసుకొని పంచె అంతా చూస్తున్నాడు.

నిశ్చల! నిశ్చలంగా వుంది. ముసలాడు టోకురు తీసుకొని నిద్రపోతున్నాడు. అందరిలో తెలివితో ఉన్నవాడొక్క పుల్లయ్యే! నిద్ర పారిపోయింది. యెదురుగా కొరాయి వెనుక దాగున్న యిద్దరూ మెల్లగా పందిర వేపు రావటం చూసాడు. కొద్దిగా కూడా కబ్బం లేదు. చేతులు సదుకున్నాడు. ఉత్సాహం ఒళ్ళంతా ఆలమృకుంది.

అదిగో తలలువంచి మెల్లగా ఒకావిడ మెడ దగ్గరకు చేతులు వెళ్ళున్నాయి! పుల్లయ్య చప్పనలేచి వాళ్ళమీదకు నీంవాంలా పురికాడు! ముషియ్యద్దం! పంచె అంతా పేల్కొంది. దొంగ దొంగ అని ఒకటే గగ్గోలు - పట్టుకొండి - చంపండి కేకలు - పుల్లయ్యను, నుదుటిమీద చేతిలోని కత్తె రతో ఒక దొంగ వేసాడు. రెండో దొంగ పుల్లయ్య బనియను పట్టుకొని "ఇదిగో దొంగ అదిగో యీ అమ్మమెడలోనిది కత్తిరించడానికివచ్చాడు... ఇదిగో కత్తిర!" అన్నాడు.

"మేం సమయానికి లేకకపోతే... చూసారా ముసాఫీర్ లా వచ్చి యెంతపని చేసాడో!" మొదటివాడు.

ఇలా వ్యాఖ్యానాలు దొరుకుపోతుంటే నుదిటిమీద గాయం బలంగా తగలటంతో పుల్లయ్య కళ్ళు జగలే మువటం వల్ల వెంటనే మాటాడలేకపోయాడు. దానికి తోడు వలుగురూ వాలుగు యిచ్చుకున్నాడు. నీలి... "కాదు కాదు..." అని మొరపెట్టుకున్నా వివేచనరహిత లేకపోయాడు. పోలీసులకి అప్పజెప్పడని యెవరో అంటున్నాడు. ఇంతలో టోకురుతీసున్న ఘనలాడు లేచి చూసుకుంటూ వచ్చాడు. దొంగలు పలాయనం చిత్తగిస్తుంటే పుల్లయ్య వున్న కిత్తో "వాళ్ళే దొంగలు పట్టుకోండి!" అని అరస్తున్నాగానే... మాయమైపోయాడు. ముసలాడు నలుగురికి వచ్చి పుల్లయ్య కళ్ళల్లో కళ్ళు పెట్టి చూసి "నాయనా! దొంగల్ని పట్టావురా!... అయ్యో పాపం! దెబ్బ తగిలిందా?... ఏదీ దొంగలు?" అన్నాడు.

పుల్లయ్య "ఒక్కడే యిద్దరి కాళ్ళూ యిరగ్గొట్టా ననుకున్నాను... బశియేనం యేసి తప్పించుకోన్నాడు!"... అన్నాడు అలసి పోతూనే.

కొంతసేపటికి విజం అంతా తెరిసి పోయింది. మొరుడి తలకు గుడ్డమట్టి కూర్చో పెట్టిన నీలి అందరిమధ్యనుంచి తీసుకొని వెళ్ళి నేలమీద పడుకోపెట్టింది. నలుగురూ వాలుగు విధాల నొచ్చుకొంటున్న మాటలు చెవిని పట్టున్నాయి. ముసలాడు "నిన్ను లేపిన యేకాయినేమంటావా! వాళ్ళిద్దరే పోవారు... పక్కనున్నోడినైనా లేనివావు కాదు..."

ములుకు యేడుపు పోయి నవ్వు వచ్చింది. పక్కపిల్లతో నెప్పనుంటున్నాడు "మా అయ్య దొంగలు మీదపడి దెబ్బడు యేనేనీవాడు... దొంగలుపోరో..."

పుల్లయ్య యీ మాటలు విని నవ్వుకున్నాడు. నుదిటి మీద దెబ్బ రక్తంకట్టింది. కొంతసేపటికి నిద్రపోయాడు. తెల్లవారగానే నీలి "యీ యేక పొద్దుకుంగళముందే యేదో యిల్లా వాకిలి నూసుకుంటేగానీ... యిక్కడుండలేం" అన్నాడు.

"ఇక్కడే వుందాం—ఈ రాత్రి మళ్ళీ వస్తారు—ఖర్చుకి వాగా యిచ్చుకుంటా" నన్నాడు పుల్లయ్య.

"ఈయారోకొచ్చినంతా యిల్లిపోతాడు. దొంగలు పడుగురొసే అంతానీ... వాళ్ళ ముక్కులూ బద్దలుగొట్టి రక్తం కారించావు కదా పూరుకుంటారా? అయినా ఆయిద్దరూ మంచోలే—ఒడిలో కత్తిరిసి పొడిసిన యేంసేదుంకీ! పాపం చేయరానివో ట్టుంటాయి. అది తెలుకోలేకపోలే యెలా

చిత్రకారుడు : సుబ్బారావు శాస్త్రి

పుల్లయ్య మాటాడలేదు. చలిఅన్నం తిన్నాక యెండలో యింటికోసం వెడకటానికి బయలుదేరాడు. కొడుకు పక్కపిల్ల నెత్తుకొని వెంటబడ్డాడు. తాటాకు పాకలున్న బిడ్డలోనికి వెళ్ళాడు. ఎత్తుగా వరిచొప్పతో నేసిన బాగా, గాలి తగులున్న యింటిలో వుండటాన్ని ఆలవాటుపడ్డాడేమో. దిగువుగా భూమికి చూడతగిలివున్న యీ యిల్ల వేపు చూసుంటేనే మనస్ఫూర్తింబటంలేదు. ఇది కూడా దొరకటంలేదు. చుట్టూ కుక్కు కాలవ కంపు చెత్త చెదారాలు. ఎక్కడక్కడే ముడి—వాటిపై కుప్పలుగావారే దోమయీ యాగలూ అంతా అసహ్యం వేసింది. మనుషులు వాటిలో యెలా మెనులుతున్నారని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఒకదానివెనకొకటి—ఒకయింటికి నివ్వంటి నేసరి ఆపేటంతా నాకినమే! తనవూలో యెత్తుగావున్న ఆయిళ్ళకి అగ్ని ప్రమాదాలేలేవు—ఒకప్పుడు యెవడో క్రోధంతో తగిలించినా ఆర్పి చేయటం యెంతో సులువు! ఇక్కడ కదల

(47-వ పేజీ చూడండి)

నీలగిరిలో శరద

యద్దనపూడి
సులోచనారాణి

(గతవారం తరువాయి)

“బానే బాంది. యెవరిదగ్గరా మీ దేది రింపు. ఓహో! తాటాకుల చప్పుళ్ళకి కుంక్షికి దేదరలమాయిది. ఈ అయిన భర్తంతో కూడిక గతిలేక అలా లక్ష్మణా అని యెచ్చేవాళ్ళకి దానం చేసా నమకుంటాను; తదిలేసిపోతుంది. మాట అయితే అందిగాని. దమ్ములుంటే చెయ్యమనుచూదాం. హూ! ఈ పంకజమ్మ తిడాఖా తెలియదుగాబోలు.”

పై పందిట్లో నిలబడి పంకమ్మ ఆడుపులిలా గర్జించింది. యెవరూ యెట్లా చెప్పలేక పోయారు. యొక్కడెవరూ క్షోక్తం నిలబడి గుంపులు గుంపులుగా చేరి గుసగుసలాడుకొంటున్నారు. కొంత మంది ఇరుప్రక్కలా బలం సమానంగా వుండిగావటి ఫలితం యే మవుతుందా అని జోస్యం చూస్తున్నారు. చివరకు శరద తల్లి ఆఫలమయ దగ్గరకు వెళ్లి “ఇంత చిన్న విషయంకోసం తిగాదా తద్దు తదిష్టా. బానీ. మనం ఆడ పిల్లవాళ్ళం. కొంచెం అణిగివుంటే మటుకు యేం? నవ్వు రకంతో పట్టు పడలింతుకోకపోతే యెలా?” అంది కళ్ళిల్ల తెల్లకుంటూ.

“చిన్న విషయం! ఇది నీకు చిన్న విషయంగా కనిపిస్తోందా? ఆడపిల్లవాళ్ళ మయి కంతమాత్రాన యెంచుకు లొంగాలి, యేం తీవరమా? అడిగినంత కట్టుం మాయాట్లాడకుండా యిచ్చామే. లాంఛనాలన్నీ ముచ్చటగా తీర్చాను. ఆ పరసనమానే వాళ్ళ మనకు లొంగాలి. ఈ నాడు మనం లొంగితే లొంగిపట్టేవా? కళ్ళ దాన్ని కేళుకుతినరా? యేం ఆ మాత్రం బుద్ధుండట్లా చూస్తాను యేంచేస్తాలో. నవ్వు మాట్లాడకు.” అంతే తున్న యెగిరిపడిన పంకజమ్మ మనసి శరద తల్లి హాదిలిపోయింది. ఇహ లాభంలేదని

భర్త దగ్గరకు వెళ్ళి “పిల్ల ను పంపేయారం చూడండి.” అని మొర పెట్టుకుంది. “ఆ మారం వాకంటే చెల్లాయికే బాగా తెలుసు” అన్నా దాయన కొలిపయటను క్రింద దులుపుకు. తన ఆస్థంతా త్రాపి యిచ్చి పెద్ద పెట్టున భర్త చేపి ఘనంగా పెళ్ళి చేసిన పంకజమ్మకు శరదమీద ఆ మాత్రపు హక్కుండని ఆయన అభిప్రాయం.

పరిస్థితి విషమమైంది. శరద కనలే మంటగా వుంది. యెంతో మధురంగా నడివదిల సిన ఘడియలు యిలా అయినాయి. ఒంటరి తనంకోసం వెకినెల్లింది. అక్కడ తనగదిలో దృశ్యాన్ని చూసేపరికి శరదలో అంతవరకు బలవంతాన విగబట్టుకున్న, కోపం, కోపం ఒక్కసారి యి వ త రి కి చూకాయి. తన నుతనకథవు నన్న పంకజీకూడా మర్చి పోయి అక్కడగిదిలో తాకిగా పడకున్నప్పుడు పడుకుని చదువుకుంటున్న చంద్రాన్ని చూసి మండిపడ్డా “క్రింద జరుగుతున్న జాన్మలాట యెవరినిపరించి అనుకుంటున్నాడు? మనిదర్మి బొమ్మలుగా చేసి వాళ్ళిలా కాట్లాడుకుంటుంటే ఇక్కడ మీరు చోయి గా తు స్తకం చదువుకుంటున్నారా? మీరు మగవారుకాదు? మీలో పాటుమంలేదు?”

శరద కోపంతో ఉచితమచితాలు మర్చి పోయి మాట్లాడేసింది. ఈ ఉరుములేని మాకాత్మకులన్నీ చూపి మొదట చంద్రం తెల్లతోయాడు. ఊణంసేపు మూర్తిభవించిన అగ్రనామూర్తిలా తన యెదుట నిలబడిన శరద కళ్ళలోకిచూసి లేచి క్రిందకు దిగి తచ్చేసాడు. ఫలితంగా అఫల బంతులాట అనే కార్యక్రమం యెత్తివేయబడింది. ఈ విధంగా చిన్న చిన్న కలకలతో శరద పెళ్ళి అయింది అనిపించారు.

సలక్షణంగానే శరద కా తు రా ని వచ్చింది. వంటరి కొత్తరం పెట్టటానికి వస్తే పట్టు చంద్రానితో.

“మనం ఒక్కళ్ళమా వుండగలమా? నేను సంపారం పరిగా నిర్వహించుకోగలనో లేదో. మా అత్తయ్యన్నా, మీ అత్తయ్యన్నా కొన్నాళ్ళపాటు మన దగ్గర వుంటే బాగుండదా?” భయపడుతున్నట్లుగా ప్రశ్నించింది శరద.

“జీవితాంతం అత్తయ్యలు మనని కని పెట్టుకుని వుండరుగా.” అన్నాడు చంద్రం శవునకూ.

“యేమోబాబూ! వాకు మటుకు చాలా భయంగా వుంది.”

“యేం కొలేజిలో పేజయెక్కి పోజా పెట్టి వున్నానాలో యిచ్చినట్లు లేదా?” చంద్రం సగం పోలికగా, సగం వెక్కిరింకగా అన్నాడు. శరద కోపంగా భర్త ముఖంలోకి చూచింది.

చంద్రంమాటే చెల్లింది. ఇద్దరూ ఒంటరి కొత్తరం ప్రారంభించారు. సంపార విషయాల్లో బాధ్యతంతా శరదదే. చంద్రా పేడి అడిగినా చెప్పడు సరిగదా కనీసం సలహాగూడా యివ్వకపోగా వెక్కిరింకగా మాట్లాడుతాడు. ఆడవాళ్ళంటే అతనిలో విధమైన దులకనభావ ముందని శరద త్వరలోనే ఆకలింపుచేసుకోగలిగింది. శరద నెంతగా ప్రేమించినా, లాలించినా మాదులు దాడి యే మాత్రమూ రానివ్వడంలేదు. శరదతో ఒక్కవాడెయినా నవ్వు ప్రౌదయే దేతతననిగాని. వా జీవితం నీకు వివేదనగా సమర్పించుకుంటాననిగాని ఆసలా విధమైన మాటలే మాట్లాడడు. ఒక్క శరదా అన్న పిలుపులోనే తనకున్న అత్తయితనంతా, గుమ్మరించి విగతా మాటల్లో అయిపోయి

శ్రమ జీవులు

చిత్రకారుడు : యం. డి. నెల్సన్ - వీరవల్లి.

★ సంసారంలో శారద ★

వట్టుగా మాట్లాడేవాడు. బోసీ ఆ పిలుపులో నగం తగించి, ఇతర వాటిలో ఆ మిగిలిన భాగం చూపిస్తే బాగుండు అనుకునేది శారద.

చదువు, సంస్కారం పుష్కలంగావున్న ఈ యువకమార్తల్లో ఈ బలహీనత ఎక్కడిది వినిపించేది శారదకి. తనవట్ట భర్త ప్రకరణం కోసపడలేదు. తన్ను అధికంగా చూడలేదని

అభిమానపడలేదు. ఏ కారణాలవల్లా కలిగిన దురభిప్రాయాన్ని చంద్రంనుంచి తొలగించు కోవాలని నిశ్చయించుకుంది. సహజంగా చంద్రం ఏదన్నా హేళనగా, వెక్కిరింతగా స్త్రీజాతిపట్ల మాట్లాడినప్పుడు ఎదురు జవాబు చెప్పి అరిచి వీరస్మరించాలని శారద మనసు ఆవేశపడేది. కానీ దానివల్ల లాభంలేదు. సరిగదా అతనిలో అంతకు ముందున్న

భావాలు మరింత బలపడతాయి అన్న భావంతో చిరునవ్వుతో చంద్రం విసలే బాటార్చి మానంగా తీసుకునేది. వాటివల్ల తగిలిన గాయాలని గూడా ఏనాడూ శారద చంద్రానికి చూపలేదు.

ఒక రోజున శారద భర్త నిలూ అడిగింది “యేమంది! ఆ రోజు నే నలా మాట్లాడితే మీరేమనుకున్నార?”

“యే రోజు?” ప్రశ్నార్థకంగా మొహం పెట్టి అన్నాడు చంద్రం.

“మీరు మరిను. ప్రతిదీ ఏమీ తెలియ నట్లుగానే మాట్లాడుతాడు. అది ఆరోజు. మన పెళ్ళిరోజునండి. మీరు పడుకుంటే నేను పైకి రాలా—” తర్వాత శారద చెప్ప లేకపోయింది.

“ఓ! అదా. నేనావేళే మర్చిపోయా ఆ సంగతి” లేచిగా అనేకాడు చంద్రం. శారద అతని నిర్లక్ష్యానికి చిన్నబుచ్చుకుని

“యేమయినా ఆ రోజున మొహం చాల బాధపడిందండి పాపం.”

“అజేమిటి? అది మరో ప్రకరణంలోని సమాచారమా?”

“మీరు బలేగా మాట్లాడుతారండి.”

“అయితే త్వరగా యేదనా డ్రైజ్ ఇవ్వు మరి.”

“మీ కిచ్చేందుకు నాదగలేముందండి—” శారద ఏదో అనిబోయింది వెంటనే చంద్రం చేయై తి “దయయించి తర్వాత మాట్లాడ వద్దు” అన్నాడు. శారద నివ్వండి.

“అవును కొనికారదా ఆరోజున మొహం నీ పామీ మేనల్లి కూతురని చెప్పావే?”

“మమ్మల్ని ఏడిపించాలని.” కనిగా అంది శారద.

“అవును మరి ఎవరు యేడ్చారో చివరికి?” చంద్రం నవ్వుతూ అన్నాడు.

“పోనీగాని అది వదిలేసి యిది చెప్పండి మరి...”

“అయ్యయ్యో, వదిలి వేయటం మేం ఖర్చు ప్రియ సఖి సంభాషణ.”

“అదే చెప్తంటే ముందు ఇది చెప్పండి.”

“మరో ప్రకరణంగాబోయి. ఈ కొని.”

“మీ అర్థియ్యమగురించి మా అర్థియ్య మగురించి మీ అభిప్రాయం మేమిటి చెబురూ? శారద చంద్రం కళ్ళలోకి నూటిగా చూస్తూ అడిగింది.

“అభిప్రాయమా? యే ముందీ! ఇద్దరూ మనిదిన్నీ కలపటానికి స్వర్గంనుంచి దిగిన రేవ తలుపు చంద్రం నవ్వాడు.

“మీకు ప్రతిదీ హేళనా వెక్కిరింతాన బోసీ లెండి.” శారద కోపం తెచ్చుకుంది.

“అది గాదు శారదా. నేను నిజమే చెప్తున్నాను. ఆనాడు నిజంగా మన అర్థియ్య రిద్దరూ బోటిలు పడకపోలే మనిదరికి పెళ్ళి యేదిగాదు తెలుసా? అందుకని అంటు

శ్నాను. నిజంగా వాళ్ళిద్దరిలో ఆడంబాలా అపటాటూపం గనక భగవంతుడు ఆసమయం లో పెటకపోయినట్లయితే నీ యీ సుందర ముఖారవిందం ఈ పాటికి యెవరి దగ్గర వుండేదో. సరే కాని సాయంత్రం పెంద రాకే వస్తాను. నేనొచ్చే సరికి రెడీగావుండు నీనిమాకు పోదాం.” మరో మాటకు అవకాశం ఇవ్వకుండా చంద్రం వెళ్ళిపోయాడు. కారదకు హృదయకు హారం నుంచి పెద్ద నిట్టూర్పు గుండెల్ని చీల్చుకుంటూ బయటకు వచ్చింది. శ్రుతిం యింట్లో చేసే పనేమీ లేదు. మళ్ళీ ఒంటరి జీవితపు బాధ బయలు దేరింది, యేమీ తోచటం లేదు. యేమీ తోచకపోవటమనేది గూడా ఒక జన్మ అని పించింది. ప్రక్కనున్న కర్నీలో నిలబడింది తనకూ చంద్రానికి జరిగిన సంభాషణ ఒక సారి తిరిగి సెనురు వేసుకుంది. ఇది వరకు కంటే యిప్పుడు చంద్రం లో కొంత యే మాన్పు కనిపిస్తోంది. సంసార విషయాల్లో తన కేదయినా తెలియక బాధ పడుంటే ఇది వరకులాగా వచ్చి వెళ్ళి పోవటం లేదు. నిలబడి తనకు సలహా యిచ్చి ధైర్యాన్ని యిస్తున్నాడు. ఈవిషయం కారదకు మనో బలాన్ని కలిగింప చేసింది. కాస్త కదలిక అనేది కలిగితే యెంత మార్పునా తీసుకు రావచ్చు.

కారద మనసు కాసేపు ఆటెగిరి యిటెగిరి మళ్ళీవచ్చి కంటరితవంమీద వారింది. మనసులో యీబాధ పడుంటే పదిమందిలో వున్నా యొక్క డో నిరవారణ్యంలో వున్నా అనిపిస్తుంది. కారద లేచి యిల్లంతా సర్దటం మొదలుపెట్టింది. సర్దటం పూరియిన తర్వాత రేడియోపెట్టి చూచింది యేదయినా సరే విందామనేసంకల్పంలో. అందులో మా కారదకు నిరాశే యెగురయింది. అన్ని నేపథ్య మూసి వున్నాయి. విసుగూ రేడియో మూసేసి డ్రాయరు తెరిచింది. అందులో యేనో పత్రము కనిపించాయి. ఒక పత్రము తీసుకునివచ్చి కర్నీలో చూడండి. తీరా చూస్తే ముఖచిత్రం కొరిదిగా వున్నట్లు కనిపించిందిగాని అది కారద చదివిన పత్రకే. కారద దృష్టి హఠాత్తుగా ఒక వ్యాసంమీద పడింది స్ఫూర్తిపథంలో ఒకసారి వెనక్కు తిరిగి చూచుకుంది. సరిగా ఆరోజు యిలాగే తనేమీ తోచక బాధపడింది ఆరోజే యీవ్యాసం చదివింది. అప్పుడే మొహర్ గూడా వచ్చింది. ఆలోచనలు గొలుసులు గొలుసులుగా ఒకదానివెంట ఒకటి జారాయి. పత్రక ఒడిలో ఆలాగే వదిలేసి చెంపన చేయిపెట్టుకుని కారద కూర్చుంటూ మాట సాగింది. ఇప్పుడు మొహర్ కలకత్తాలో వుంది. దాని మొగుడు చాలా అందగాడే గాని పుత్ర కొరతనున్నది. ఆరోజులో తనూ

మొహర్ ఒక్కరోజు మామకొడుండా వుండలేకపోయాడు. మరి యిప్పుడు కి యెవరి జీవితాలని వాళ్ళు వెతుక్కునేపనిలోబడి ఒక్కొక్కప్పుడు ఆప్రభంధువులని గూడా మర్చిపోతారుగాబోలు. ఆనాడు చంద్రం మేవల్ల మొహర్ కిచేసిన అవమానం జ్ఞాపకం వచ్చింది. తన మేన తగూడా చాలానీవంగా ప్రవరించింది. తనకోసం, తనవీధి గల ఆత్మీయతచే మొహర్ అంత అవమానాన్ని సహించింది. కృతజ్ఞతాభావంతో కారద కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

ఆలోచనలోపడ కారద చంద్రం రాకను గమనించలేదు. యేనో పెద ఆలోచనలోనే వుండి అనుకుని చేతిగడియారంతోసి డ్రాయరు మీదపెట్టి సాండ్మీద తువాయి తీసుకుని దొడ్లో వెళ్ళిపోతుండగా కారద యీలోకం లోకవచ్చి ఆశ్చర్యంగా “మీ రప్పడే వచ్చారే” అంది. వెళ్ళివచ్చాడల్లా అగి వెనక్కు తిరిగి “భారే. గుడ్డు పెట్టుకునిమాన్తూ గూడా వచ్చారే అని అడుగుతున్నారా?” (48-వ పేజీ చూడండి)

వృధ శక్తి....

పుషార్ తోవండిన మీభోజన వదాం మల సుండి బీరే కవనరమైన శక్తి నంతయు మీద పొందగలరని వివృందేహముగా వ్యవస్థను ఆనంద నేతియందలి పుష్టి మానమగు అదనపుపుష్టి కలిపిన ఆహార వదార్థము లతోకలసి, ఆరోగ్యవృద్ధులతో సేయ వేసిన డబ్బాలయందు వింపబడిన తుషార్ మీ ఆరోగ్యమునకు, ఆనందమునకు ఆదర్శమైనది

Tushar

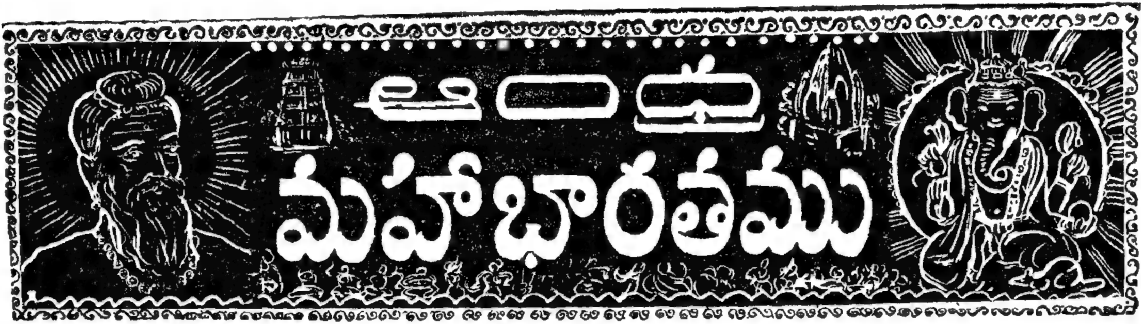
వనస్పతి

విటమిన్ ఏ, డి లతో నిండియున్నది.

* కుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్ కర్నూలు.

2 బాం.,
5 బాం.,
10 బాం.,
దబ్బాలో
లభింతును.

[ఉద్యోగ పర్వము నుండి]

క. పగవారియింటఁ గుడిచిన, నగుఁ దమ కనుమాన మమృతమైనను దారుం
బగతురకుఁ గుడువఁ బెట్టఁగఁ, దగ దొడఘట కెప్పు డెవ్వధము వాటిలునో.

వ. నేను బగవతుండనే యంటేని.

క. అలుగుదు పాండవులకు వా, రలు నాకుం బ్రాణములు ధరావల్లభ యి
ట్టలముగఁ దమప్రాణములకు, నలుగుజనులు పగతు రగుట యనుమానంబే.

ఆ. కారణంబు లేక కాంతేయులకు శాల్య, మాదిగాఁగఁ గీడ యాచరింతు
పుణ్యపరులు దోడఁ బుట్టువు లాద్యులు, వైర మెత్తఁ దగునె వారితోడ.

వ. ఇట్లున్న మీయందఱయన్నంబులు దుష్టాన్నంబులు విదురుం డొక్కని యన్నంబు భోక్తవ్యం బని నిశ్చయించితి
గావున నందుఁ డోయెద నని చెప్పి యజ్ఞసవతి యనుమతిసేయఁ జనునప్పుడు తోడన బాహికభీష్మాది కౌరవులును
గుంభసంభవప్రముఖులైన మాన్యులును జని మాధవుతోడ మా యింద్ల నెల్లను గానిక లాయితంబులు సేసికొని నీవు
విజయం చేయుటకు నెదుర్లు చూచుచున్న వార మని పల్కి ప్రార్థించిన నే నన్ని వోట్లకు వచ్చినవాడన యందఱ
యర్చనలుం గైకొంటిన మీరు నిలుపుం దని వారల నిలిపి విదురుగృహంబునకుం బోయిన.

సీ. సంభ్రమన్నేహానిశ్చలభక్తియుక్తిఁ బవిత్రమజ్జనము గావించి విదురుఁ
డెల్ల వంటకములు నేర్పడ బోనాలు వేర్పింప నెంతయుఁ బ్రీతి ముంద
రోజమై బ్రాహ్మణభోజనం బొనరించి నవరివారముగ విశాలరమ్య
పూతస్థలంబునఁ బుండరీకాక్షుండు దమ్ముండుఁ దాను నుత్సవ మెలర్చ

తే. సరసరంజకమహానీయసంప్రయోగ, మగు చతుర్విధహృద్యాన్న మారగించె
లలిత సంభావనామంజులంబులైన, పలుకు లెడనెడ విదురున కెలమి యొసఁగ.

వ. అకండును.

క. గోవింద సంభ్రమము సం, భావింపుము మాకు నిదియ పరమధనం బొం
డేవిధమున నీ కర్చన, గావింపం జాలువాఁడు గలఁడే యెందున్.

వ. అని మఱియు నత్యంతవినయవాక్యముల నాదించుచుండె నిట్లు కృతాహారందైన హరికిఁ జందనవర్షాద్యర్చనంబు
లాచరించి యవ్వదురుండు కృతార్థుండై యుండఁ గవిగణక ప్రముఖనిఖిలవిద్యజ్ఞనంబులు గాయకపారకవాంఛిక వైణి
కాది వినోదపాత్రంబులు నవ్వరమేశ్వరుం గానవచ్చి ప్రొద్దు వుచ్చి యభిమతార్థంబులు వడసి చనిరి రాతి యగు
టయుం దగిన యభ్యంతర మందిరంబున హంసతూలికాతల్పంబున భుజంగతల్పు నునిచి యతనికడ సుచితానం
బున నుండి.

ఆ. విదురుఁ డిట్లు లనియె నిదియొక కార్యంబు, గాఁగఁ బూని యిందు రాఁగఁదగునె
దుష్టబుద్ధి నీచు దుర్యోధనుండు నీ, మూట విను నె దురభిమానఘనుఁడు.

క. వచ్చిన పైన్యంబులఁ గని, పెచ్చు పెరిగినాఁడు ద్రోణభీష్ములలావుల్
నచ్చియుఁ గర్ణుం డొక్కఁడ, యిచ్చుదనకు విజయ మనియు నెంతయుఁ బొంగున్.

వ. నీ విట వచ్చుట వినినయప్పుడు ధార్తరాష్ట్ర లందఱుం గూడఁబాటి తమలో నిశ్చయించిన తెఱంగు నీశాసనం బుల్లం
ఘంపంగలవారు పాండునందనులకు నేమియు నీ కుండువారు దార యీదాత్రయంతయు బీటు వోవకుండ నేలువారు
వారిం గూడినరాజు లెల్లను దిగ్విజయంబునాఁడు పాండవులచేత భంగపడినవారు గావునఁ గర్ణుతో నేకార్థులమై చత్తుము

గెలుతు మింతియ కాని యొందులేదని నిశ్చయించికొనియున్నవారట్లగుటంజేసి దుర్యోధనుండు గండు మిగిలి యున్నవాడు సంది గానేరదు వారల కందఱకు విడి ప్రాప్తకాలంబై యున్నయది యెట్లును నుడుగనేర్పినవారు గా రిట్లు ద మ్మెఱుంగని దుష్టాత్ముల నరుమం గూర్చుండుటయు నవ్వెంగలివిత్తు లఱచు వీటిడియఱపులకు వంక లొత్తి మాఱు సెప్పుటయు నొప్పకయుండు వెడంగు లగుటం గార్కవచనంబు తెఱుంగదు మొఱకు లగుటం బ్రతాపభాష ఱంబులకు వెఱవరు వారల తలంపులు గీడు వీమహనీయప్రభావబుద్ధిపొరుషంబు లే నెఱుంగుదు నయినను బాంధ వేయులపై స్నేహంబునను నీమీడిభక్తినిం తెప్పెద నందుఁ బోవలవ దనిన వాసుదేవుం డతని కి ట్లనియె.

తే. నీ వివేకంబు నాప్తియు నెఱపి తీవు, తల్లిదండ్రులమాడ్కి హితంబు సెప్పి
తేను నారాక తెఱఁ గెల్ల నేర్పడంగఁ, జెప్ప విని యేమి సెప్పినఁ జేయువాఁడ.

శ్రీ కృష్ణుఁ డు విదురుతో సంభాషించుట

క. ఎఱుంగుదు నేను సుయోధను, కొఱగామియు నతనితోడఁ గూడిన నృపు లం
దఱుఁ బగ మనమున నిడికొని, యఱుముటయును సంధిపొనఁగ దనియు మహాత్మా.

ల. పుడమి యెల్ల నొడ్డగెడ వయి గజవాజి, యుతముగాఁ గడంగి యుగ్రమృత్యు
ముఖము సొరఁగఁ దివురు మూర్ఖత మాన్పుట, యధిక మైనపుణ్య మనఘచరిత.

వ. మానుషవచ్చునే యంటేని.

క. దొరఁకొని పుణ్యముఁ బాపము, నరుఁ డర్థిం జేయుచుండ నడుమ నొకట న
వ్వెర వెడలి తప్పినను ద, త్పరిణతిఫల మొందు నంద్రు ధర్మవిధిజ్ఞుల్.

వ. అట్లుం గాక.

తే. చుట్టములలోన నొప్పమి పుట్టినప్పు, డడ్డపడి వారితోడఁ గోట్లాడియైనఁ
దాని యుడువంగఁ జొరి కున్నవానిఁ గూర, కర్ము డని చెప్పుదురు కర్మకాండవిదులు.

వ. కావున వీరెండుతెఱంగులవారికి కాంతి గావించం బ్రయత్నంబు సేసెద దర్కార్థ సహితంబైన తెఱంగు మాటలు మంత్రజననహితుం డైన సుయోధనునకుం తెప్పెదఁ దనకుం బాండునందనులకు లోకంబులకు హితం బయినవిధంబు వందన లేక చెప్పెడు నన్ను సాంధవులవాఁ దని శంకించి యతండు నామాట వినం దయ్యె నేనియు మేల కాక యిట్లు సొచ్చి చెప్పకున్న నన్నదమ్ములు దమలోసం బోరఁ గృష్ణుండు వారింవక యుపేక్షించెఁ దనచేతఁ జక్కంబదదా యని యజ్ఞా లైన జను లాడుదు రెల్లభంగుల గార్కం బాఱ్యు లియ్యకొనం తెప్పదు దార్తరాష్ట్రయిం దమకు బ్రదుకుతెరువైన నావఱుకులు వట్టుదురు వట్టక నీతలంచినచందంబునం దులువలై కలగంబాఱిన వారు నాముం దర నిలువం జాలుదురే యని పలికిన విదురుం దట్లకాక యని సమ్మతించి యామంత్రణంబు సేసి విజయనస్థానం బునకుం జనియె వనంతరంబ.

ల. అతనివచనరచన యాత్మలోఁ దలపోసి, యిట్టివాఁడు గలఁడె యెందు ననుచుఁ
బాల కడలికడల పాటి యై యొప్పు న, చ్చాన్పునందు శౌరి పవ్యడించె.

వ. ఇట్లు సుఖవిద్ర సేసి వేగుంబోకట మాగదమంగళగానంబుల మేలు కాంచి సమయకర్తవ్యంబులు పలిపె నట్టియెడఁ గృతవర్మయు సాత్యకియు పచ్చి పొదనూపినం బురుషోత్తముండు వారలు మొదలుగాఁ గల యిష్టజనంబులు పలి వేష్టింప నుచిత ప్రదేశంబున నున్నంత.

క. ఇనతనయశేకునిదుశ్శా, నననహితము గాఁగ నెలమిఁ జనుదెంచి సుయో
ధనుఁడు ప్రయోక్తులఁ దగువా,రును దానును వారిజోదరుం గొనియాడెన్.

వ. అతండును మధురసంభాషణంబులు సేయ వార లతనికి దృతరాష్ట్రుండు బంధు మిత్రాదినమస్తవరిజననమన్వితం దయి పేరోలగంబున నునికి యెఱిఁగించినఁ బ్రియంబునఁ గట్టయితం బైన తే రెక్కి భేరిశంఖచామరప్రముఖభద్ర చిహ్నంబులతో వెడలి గరుడధ్వజంబు గ్రాలఁ గృతవర్మసాత్యకు లొక్కరథంబునను దుర్యోధనాదిదుష్టచతుష్టయం బొక్కరథంబునను బార్శ్వంబులఁగా బొరులకుఁ గన్నులవండువగుచు రాజమందిర ద్వారంబుసేర నరుగునప్పటి యలిపునకుఁ గొలుపువా రెల్ల నత్యుత్సుకులై యెదురుమాడ రథోత్తమంబు నవతరించి యరవిందనాటండు.

తే. ఎదురువచ్చిన విదురునియిచ్చుకరిముఁ, దమ్ముచేయును రెండు హస్తములఁ బట్టి
నడచె ముందటఁ గదియునందడిఁగడంగి, కర్ణుదుర్యోధనులు దొలఁగంగజడియ.

వ. కృతవర్యాదియాదవులు లోనుగాఁగలయభ్యంతరు లైన బలుమానుసులు పొదివికొనిపోవఁ దనసమీపంబునఁ గొరవులు రవిసన్నిధిఁ దాదాగ్రహంబులచందం బగుచుండం దేజోరాశి యగు రాజీవాక్షండు సని తనకుఁ బ్రత్యుత్తానంబు పేసిన కుదురాజును దొరలను నభినందించుచు.

క. తన కని పెట్టిన మణిమయ, కనకోన్నతపీఠమునఁ బ్రకాశంబున'ని
ల్పినయెడఁ దోచిరి నారద, మునిప్రముఖు లంతరిక్షమున నుజ్వలు లై.

వ. ఇవిధంబున సన్నిహతు లయిన యమృహమునులం గురి పితామహానకుం జూపి నారాయణుం డీ ట్లనియె.

ఆ. మనలఁ జూచువేడ్కఁ జనుదెంచినారు మహాత్ములైన నారదాదిమునులు
వీరి కర్పవృషాద్యవిధు లొనరింపు మాననము లిడఁగఁ బనుపు నత్వరముగ.

వ. వీరలు సముచితాననంబుల నుండక మనకుఁ గూర్చుండుట దగవు గా దనినం గొలుపువా రెల్ల సంభ్రమాశ్చర్యంబు లతో మునులవలన చూచుచుండ భీష్ముండు పరిచారకులం బనిచి కనకమణిమయాసనంబు లనేకంబులు దెప్పింప వార లరుగుదెంచిన వారలకు సమస్కరించి యానన్దార్వృషాద్యాదివిధులం బూజలు పేయించి కృష్ణుఁడు గూర్చున్న యనంతరంబ ధృతరాష్ట్రుండునుం దక్కటివారును సుచితప్రకారంబుల నమ్మునీంద్రులకు నభినందనంబులు పేసి విజా సనాసీనులైరి దుశ్శాసనుండును వివింశతియును గర్దియ లిడ సాత్యకియుఁ గృతవర్మయుఁ గృష్ణుం గదిసి యరువం కలం గూర్చుండిరి కర్ణదుర్యోధనులుం జేరువ నొక్కగర్దియ నుండిరి విదురుండును మణిపీఠంబునఁ గృష్ణుని వెనుక దెసఁ దడియొన్నతపీఠంబునఁ గరం బత్తమిల్లి యుండె గాంధారరాజు నిజపుతపరివృతుండై యొక్కదిక్కున సుచిత పీఠాసీనుం డయ్యె నట్టి పమయంబున.

క. లంబుదశుభగ్రాతుం బీ, తాంబరధరుఁ గమలదళనిభాత్ముఁ హరిఁ జూ
డం బడసి లోచనము లమ్మ, తం బానినమాడ్కి నమ్మదంబునఁ దేలక.

క. ఆకొలుపువారు గర మచ, లాకృతి నొకపలుకు లేక యందఱు వింజం
బాఁ కిడినకరణి నవశ ము, దాకారితచిత్రవృత్తులై యుండంగన్.

శ్రీ కృష్ణుఁడు ధృతరాష్ట్రునితో సంభాషించుట

క. జలదన్వనగంభీరత, నెలుఁ గొప్పఁగ దంతదీప్తు లెనఁగ ముకుందుం
డలరుచెవుల నఖిలజనం, బులు విన ధృతరాష్ట్రభూవిభున కి ట్లనియెన్.

క. జననాథ నీయెఱుంగని, పనులు గలవె యెనఁ దగవుఁ బరమహితంబుం
దనవారికిఁ జెప్పన తగు, నని వచ్చితి భారతాన్వయము ప్రియ మొందన్.

క. క్షీరోదకగతిఁ బొందవ, కారవు లొడఁగూడి మనికి కార్యం బది నీ
వారసి నడపుము వా రన, వీ రనఁ గురుముఖ్య నీకు వేఱుం గలదే.

చ. భరతకులంబు ధర్మమును బాడియు నత్యముఁ బాత్తుఁ బెంపునుం
గరుణయుఁ గల్గి యుండు ననఁగా నుతిఁ గన్నది యందు నద్గుణో
త్తరులరు నీవు నీయనుఁగుఁడమ్ముఁడు నీతనయుల్ యశోధురం
ధరశుభశీలు రీసుచరిత్రకమ మివ్వడు దప్ప నేటికి.

తా. ఈవంశంబున కెల్ల నీవ కుదు రిం దెవ్వారిచందంబు లె
ఁజ్ఞై వ ర్తిల్లినఁ గీడు మేలుఁ దుది నీయం దొందెడుం గాన న
ద్యావం బారసి లోనిపాత్తు వెలివృత్తంబుఁ జనస్తుత్యముల్
గావింపం దగు నీక యెవ్విధమునం గౌరవ్యవంశాగ్రణి.

చ. చినుము సుయోధనాదు లగు వీరు సధర్ములు గాక కార్యము
ల్లొనక మహోర్థసిద్ధి యెడలుం దమ కి ట్లన కన్వయంబువ
ర్తన మిది గాదు నాక బెడిదంపుఁదనంబున బంధుకోటికి
నృనసులు నొవ్వఁగా నవగుణంబులకుం బుయిలోడ రేమియున్.

ఉ. కౌరవపాండవుల్ లేఱఁగు గైకొని శాంతతఁ బొంది యున్ని మే
లారయ నాకు నీకుఁ గుల మంతకు నీన్యపకోటి కుర్వికిం

బోరిత మైన నింతకును బుట్టు మహాపద గావునకా ధరి

తీరమగాగ్రగణ్య గణులించి యవశ్యముఁ బొందొనర్చవే.

తే. నీకు వీరలఁ దీర్చంగ నేర వచ్చు, నధిప తెఱఁగు నీవశమునయదియ కాన
నీకు వీరలఁ దేర్చుట నెఱియ కాదె, సిద్ధ మెవ్వారిఁ దెలి వొందఁ జేయ నేర్తు.

ఉ. అందు వృకోదరాష్ట్రులు నాహవరంగమునందు మీఱువా
రెండఱా యెన్నుమా యిచట నీగురుభీష్ములఁ గ్రేణి సేయువా
రెండఱా వారు వీరు నని నీల్లుటకంటె భవద్బలంబు లై
యందఱుఁ గూడు టొప్పదె జనాధిప శాంతి యొనర్చు మెమ్మొయిన్.

తే. జగతిఁ గలజనవతులు నీచరణపీఠ, మర్థిఁ గొలువ నముద్రవేలావృతోర్వి
యెల్ల నేలుట యొప్పుదే తల్లిప్రజల, యెడ విరోధంబు వాటించు పెంతమేలు.

క. నరనాథ నీ పుపేక్షా, పరుఁడ వయినఁ గౌరవులక పాండవులక కా
దరయఁగ భూప్రజ కెల్లను, దురితం బానరించినట్ల తుదిఁ గీడు సుమీ.

క. కౌరవపాండవులం దె, వ్యూరలకుం జాపు నొప్పు వచ్చిన మేలు
ద్వీరమణ చిత్తమున ని, ట్లారయుమా నీకు దుఃఖ మగు నె ట్లయినన్.

ఉ. వీరును వారుఁ బండితులు విక్రమవంతులు బాహుగర్వదు
ర్వాకులు లోనిరితైబవరంబున నాఱడిఁ జావఁ బోవ నె
ట్లారక యుండవచ్చు కడునొప్పెడుమేనులు వాఁడికైదువులే
గూరఁగ నాటినం బుడమిఁ గూలుట కక్కట యోర్వ వచ్చువే.

ఆ. ఇట్లు గాక యుండ నీరెండుదెఱఁగుల, వారిఁ గాచికొనుము వసుమతీశ
సిద్ధు పాథవంబు నీతియు శాంతియు, నఖిలజనులుఁ బొగడునట్లు గాఁగ.

వ. అని చెప్పి వెండియు.

శ్రీ కృష్ణుఁడు పాండవులు సెప్పినమాటలు ధృతరాష్ట్రునితో జెప్పట

తే పాండవులు దండైనచ్చిన ప్రజలు వారి, నరసి ప్రాచితి శైశవ మాది గాఁగ
నడుమ నిష్కారణము దిగవిడువఁ దగునె, పారమొందంగ రక్షింపు గౌరవమున.

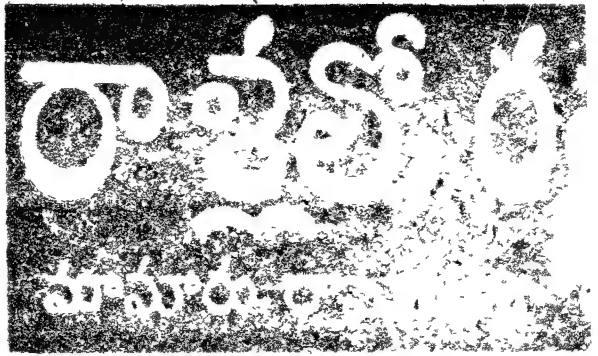
వ పాండుకుమారులు నీకుం బరమభక్తిం బ్రణమిల్లి యందఱు నొక్కమాటగా నీతోఁ జెప్పు మని నాకుం జెప్పిన
విధంబు వినుము తన వంపునం బంధెందువత్సరంబులు వనంబున వసియించితిమి పదుమూఁ డగు నేఁడు జనవదం
బున నజ్ఞాత వాసంబునం బలిపితిమి మాతండ్రివమయంబు పరిపాలించి యే మర్తరాజ్యం బెట్లునుం బదయుదు మని
కృతనిశ్చయం బై వడితిమి తల్లియుఁ దండ్రియు నెల్లచుట్టంబులు నేడుగదయును మాకుఁ దాన మావలన నేరమి
గల్గినం గిదిసి యిట్లు గా దట్లని చక్కంబెట్టునది తనగలవదివేలేందలకుం దన్న కాని మఱి యెఱుంగ మెట్టివార
మైనను మమ్మును దుర్యోధనాదులనుం దలంపరు తనయందుఁ దెఱంగు గలిగిన నెవ్వరు గొఱగకున్నను గులంబు
పాడి పెడక చెల్లె నని రని వరికి మఱియు ని ట్లనియె.

ఉ. సారపుధర్మముకా విమలనత్యముఁ బాపముచేత బొంకుచేఁ
బూరముఁ బొంద లేక చెడఁ బాటిన దైనయవస్థ దక్షు లె
వ్యూర లుపేక్ష నేసి రది వారలచే టగుఁ గాని ధర్మని
స్థారక మయ్యు నత్యశుభదాయక మయ్యును దైవ ముండెడున్.

క. అని యీ సత్యులకుం జెప్పు మనిరి నీవును సభానడు లైనరాజులు నే మనియెద రనుం దేను ధర్మంబును నీతియును
మున్నిడికొని మనోవాక్యకారంబు లేక రూపం బైన సత్యంబి కాఁ జెప్పితి విత్తెఱంగు మీకు మేలు క్రోధమాన
మత్సరంబులు విడిచి యిట్లు సేయండు.

ఆ. పాండవులకుఁ దగినపాలు మేదినిఁ బంచి, యిచ్చుకంటె గార్యమెద్ది గలదు
ధర్మ మెద్ది నముచితం బగు విధ మెద్ది, శత్య మెద్ది చెప్పుడ వాక్యవిదులు.

శ్రీమద్ గోవిందాచార్య
కారం గారు
జన్మస్థానం - బహు
పరార్థం అని సహజ
గట్టిగా నిర్ణయించి

"ఏరీ... ఓహో
అయినా... బుద్ధా
వని తారం కొడు
బుద్ధా వ తారం."
అప్పుడిప్పుడు తేటి
పాళెనగా.

"ఇకమీ కొరెడునే - కనబడటంలేదు
ఆయన ముద్దెమ్మగలగా అపరవరహాతారం
గాయ" అన్నది పరస్పర తిక్కలగొంతుగా.

"ఏమండోయ్. అవ తారం గారు -
స్వాగతం-సుస్వాగతం..." అని గొల్లమని
వచ్చాడ అక్కడే వున్న యువకుల బంధురూ.

"ఏమయ్యోయ్ పంతులు - ఇక్కడ
మేము మడిచాకొం-కొంచెం నిదానించు...
మీ యింట్లో పెళ్ళాం పిల్లలు యేడిపిస్తారని
గొడవ లేదుగా నీకు" అన్న బోక గంగా
భాగింధి.

"ఈయన అవతారానికేదో ఒక పెళ్ళాం
మాదానా" అని మూల నిరిచిం ద్రోక
ముతేరు.

ఇంతమంది స్త్రీల పోషకు గురైన వ్యక్తి
మాత్రం పాపం నోరెత్తి మాట్లాడలేదు.
కాంతంగా ఒక మూల నిల్పానివుండి ఆ
కొళ్ళాయివదివున్న స్త్రీలందరూ నీళ్ళు పట్టు
కొని వెళ్ళిపోయిన తర్వాత, తానొక చింద
నీళ్ళు పట్టుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

గవర్నర్ పేటలోని ఒక పిల్లి కొళ్ళాయి
వద్ద నిత్యసంఘటనలలో యిది ఒకటి. ఆ
పేటలోని మూల టీవర్ మాధవరావు
నిత్యజీవితములో మాదా యిది ఒక ఘట్టం.

మాధవరావు యొక్కడివాడో - అతనికి
వా అనేవారు వున్నారో లేదో మాదా
యెవరికీ తెలియదు. ఎవరో తెలుసుకోలేదు.
ఆ పేటలో ఒక చిన్న యింట్లో ఒకగది ఆదెక్కు
తీసుకొని అందులో అతనుంటున్నాడు.
ప్రతిరోజు కాలకృత్యాలయినతర్వాత
కుళ్ళాయివద్దగర్త రెండుచిందల నీళ్ళు పట్టు
కొని వెళ్ళి తానే స్వయంగా కంట కండు
కొని మూలకువెళ్ళటం అతని నిత్యకార్య
క్రమం. కృద్ధవారీసులు మొదల నవ
యవకులవరకు కుళ్ళాయి వద్ద యింతిని
పోషించేమాత్రాగా అవమానించిగాని
వదిలిపెట్టేవాడగుదు. ఇక మూలలో
విజ్ఞానబలతో పాత్ర్య విషయాల తప్ప
యితర వ్యాసంగము చేయకుండా పాతకాల
వదిలివదిలిచే తన గదికి చేరుకొనేవాడు.
సహృదయం లందిరికి యితన్ని చూస్తే కొంత

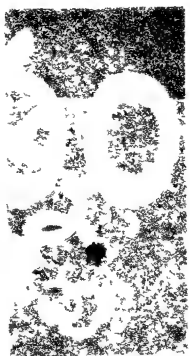
నిరాదరణ - పోషక వున్నా యింత భయ
స్తుడు, అచేతనము జీవితంలో ఎలా ముందు
కు సాగిపోగలడు" అనే సానుభూతిమాదా
కొంత వుండేది.

మాధవరావు స్వభావములాగానే అతని
జీవితంమాదా చాల మందంగానే సాగిపో
తోంది. ఏకాకి జీవితంసాగినా తనకువచ్చే
స్వల్పచేతనంతో కాలం గడుపుకుంటున్న
తనయందు యిరుగుపొరుగువారు మాపుకున్న
నిరాదరణ, అపహాస్యము సహించటం అత
నికి బాస పానా దుర్మరము కాజొచ్చింది.
మాఖ్యంగా ఆ పిల్లిలోని యువకులు యితని
యెడ అవలంబించిన వైఖరి యితనికి చాల
కాధాకరంగా పరిణమించింది. ఇతనుపిల్లిలో
కనబడి వచ్చడల్లా వారు యేదో తకరూపంలో
యితనిని విసిగిసుంచేవారు. సహజంగా
అవాకారి కాకపోయినా నీరుకొని పట్టి
మాననలు వుండే బట్టలు, తెల సంస్కారము
లేని శిరోజాలు అతని ఆకారానికి అసహ్యత
కలుగ జేసుంటాయి. నిరాదంబరమని అన్న
కోసేందుకు పిలువేసంతేటి మడితనమువల్లనే
అందరూ తనవంటగా ఏవగించుకుంటున్నా
రని అతను తెలుసుకొనలేకపోయాడు.

కుటుంబకాస్త్రీగారు ఆ పేటలోనే
వుండే సంస్కృతిపాతకాలలో పండి
తుడుగా వుంటున్నాడు. ఆయన కుమార్తె
పార్వతి మాత్రము మొదటినుండి మాధవ
రావును ఒకవిధమైన సానుభూతి దృష్టితోనే
చూస్తుండేది. ఇతని అమానుకత్వము, విస్వ
హాయస్థితి చూచి ఆమె జారిపడేది. ఆ పిల్లి
లోని యువకులు అతనిని విసిగిసున్నప్పుడు
యామెచూస్తే వారిని వారింప చేయత్నిం
చేది. కాని వారు యామెను మాదా అటలు
పట్టించేవారు.

పార్వతి ఫార్ ఫారం చదువుకుండగా
ఆమెకెల్లి మరణించింది. అక్కడితో ఆమె
చదువుకు స్వస్తి తేప్పి కుటుంబనిర్వహణ
భారాన్ని వహించతలసి వచ్చింది. తమ్ముడు
రామకాస్త్రీకి చదువు సంస్కరణలో వాడ్చు
దుటా, గృహకృత్యములను నేర్చుకో
నిర్వహిస్తూ తండ్రికి సహాయంగా వుండేది.
ఆమె అవాధారణ రూపవతి కాకపోయినా

కాంతి సహజాలతో నిలబడే ఆమె మృదయ హృదయమే ఆమె సహజోద్భవ ద్వితీయ కృతంచేసింది. బాల్యమునుండి కొంత కన్నుతో గడుపుతూ వుండటమనేత యితరుల బాధలను సానుభూతితో చూసే గుణ మామెకు బాగా అలవడింది.

ఒకరోజున ఆమె తమ్ముడితో "రామం, మన నీధిలోవుండే మాధవరావు గారు యొక్క ఉత్సాహముచేస్తున్నారో నీకు తెలుసా?" అని అడిగింది.

"తెలియకేం..... ఆయన మా స్కూలులోనే టీచరుగా వుంటున్నారు. కొని మాకొకడు కుట్టుకు రారు" అన్నాడు రామం.

"ఏమిటి? ఆయన టీచరా? మరి స్కూలులో కూడా యిలాగే వుంటారా?"

"ఇలాగే వుంటారు. కొని ఆయన పద్యాల అని ఎంతవక్కుగా నేర్చుతారనుకున్నావు. చాలా చక్కగా పాడారు కూడాను." అన్నాడు రామకృష్ణ.

"నీకలా తెలుసా?" అని అడిగింది పార్వతి.

"ఈమధ్య మా తెలుగుమాధుర్యగారురాతేదు. అందుకని మాధవరావుగారు వచ్చారు. మా మేధుర్యగారికంటే బాగా అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పి కమ్మనిగొంటుకో కొన్ని పద్యాలు చదివితే మాకే ఆకర్షణం చేసింది. ఆయన స్వయంగా కవిత్వంకూడా నేర్పారట," అన్నాడు రామం.

"ఆయితే నీకు ఆయనతో పరిచయం లేదా?" అన్నది పార్వతి.

"లేదు. కొని నాకు ఆయనవగ్గర కవిత్వం నేర్చుకోవాలని వుంది. ఏమంటావు" అని అడిగాడు.

"నేర్చుకో. అందులో తప్పేముంది?" అని పార్వతి సమ్మతి తెలిపింది.

తర్వాత రామం మాధవరావుతో పరిచయం చేసుకొని ఆయనవద్దకు వెళ్ళటం మొదలు పెట్టాడు. క్రమంగా వారిద్దరికీ బాగా స్నేహం ఏర్పడింది. ఆయనవగ్గర తాను నేర్చుకున్నవిన్నీ తండ్రికీ, పార్వతికీ తెలుపుతూ వుండేవాడు.

కొన్నాళ్ళయినతర్వాత కుటుంబకృష్ణ గారు మాధవరావు గదివగరకు వెళ్ళారు. అప్పుడు అతను ఏదో రాసుకుంటూ కూర్చున్నాడు. కృష్ణ గారు లోపలకువెళ్ళి "మాధవరావుగారు మీ రే కాండి?" అని అడిగారు.

తోట్రుపాటతో మాధవరావు లేచి "అవునండీ" అన్నాడు.

"మా ఆహ్వానిత రామకృష్ణ మీదగ్గ

రకకన్నుంటాడుగదండీ?" అన్నాడు కృష్ణ గారు.

మాధవరావు కొంచెం భయంతో "అవునండీ. కొని నాలుగురోజులనుండి యొక్క ఉత్సాహంలేదండీ" అని జవాబిచ్చాడు.

"అదేనండీ. ఆసంగతి చెప్పానునేవచ్చాను. నాడికి విదారుకోజలమంచి జ్వరము. తమన్నది. మీదగ్గరకు రాతేపోయానని విచారిస్తున్నాడు. మీకు నిలంటే ఒకమాట అతినిని చూసేందుకు మాయంటికి వస్తారా?" అన్నాడు కృష్ణగారు.

కుటుంబకృష్ణగారితో మాధవరావు రామాన్ని చూసేందుకు వెళ్ళాడు. ఆయన్ను చూడగానే రామానికి యెంతో సంతోషం కలిగింది. అతను రామంతో మాట్లాడుకుండగా పార్వతి అక్కడకు వచ్చింది. కృష్ణగారు ఆమెను మాధవరావుకు పరిచయంచేస్తూ "ఈమె మా ఆహ్వానిత పార్వతి," అన్నాడు.

"అలాగా" అన్నాడు మాధవరావు తలవైకకలిపిందానే.

"ఫారీ ఫారం ప్యాసయింది. ప్రస్తుతం యెంతోనే వుంటున్నది."

"అలాగా" అన్నాడు మాధవరావు.

"సంస్కృతమంటే చాల యిష్టం. రఘువంశం, మేఘసందేశం-కాళిదాస కావ్యంతలం మొదలైన గ్రంథాల చదివింది" అన్నాడు కృష్ణగారు.

"అలాగా" అన్నాడు మాధవరావు మళ్ళీ.

"కావ్యాలన్నా, నవలలన్నా, కథలన్నా చాల యిష్టం. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి చదువుతూనే వుంటుంది.

"అలాగా" అన్నాడు మాధవరావు నేలమీదినించి దృష్టి తియ్యకుండానే. పార్వతికి మాధవరావు ఏక పద సమాధానానికి చాల వచ్చొచ్చింది. అతని మానస్వభావాన్ని చూసి చాల ఆశ్చర్యపడ్డది. తర్వాత యెన్నాళ్ళవరకూ అతని యీ 'అలాగా' అనేవాక్యం ఆమె చెవుల్లో ప్రతిస్పందిస్తూనే వుండేది.

మాధవరావు తమ యింటికి వచ్చిమాదా తన వైపు ధైర్యంగా తలెత్తి చూడతేకపోయాడు. తర్వాత ఒకటి రెండుఫారలు తమ యింటిమీదుగా వెళుండగా తానే అతనిని పలకరించింది. అతను వెదురుతూనే సమాధానమిచ్చి తలవంచుకొని వెళ్ళిపోయాడు. ఇంత అమాయక కృత్రిమమైన ఆమెకు యీమారు నిజంగానే నాతేకొక ఒక విధమైన అనురాగంకూడా కలిగింది.

శ్రీ సహజమైన గురుగ్రం ఆమెలో నిద్రాగమైతత్వన్న ప్రేమభావాన్ని బాగ్యతం చేసింది. ప్రేమ-అదరణ లేక నిరాశావాదావరణంలోవున్న అతనికున్న తన భావాన్ని వికసింపజేయాలనే దృఢ

AR

★ రాష్ట్రంలోని రత్నం ★

...కల్పము ఆమెలో కలిగింది.

అదీవారం పెలపుకొవలంపల మాధవరావు తన గదిలోనే పడుకొని ఏదో చదువు పుంజుకున్నాడు. ఇంతలో తలుపుమీద మెల్లిగా యెవ్వరో తిట్టిన శబ్దము విని తన కుండానే "ఎవరూ?" అని అడిగాడు.

"నేనే" అనే కంఠస్వరం చెటనుంచి వచ్చింది. ఆ "నేను" అనేది ఎవరైంది తెలియక తన లేచివెళ్ళి తలుపు తెరిచాడు.

అతని యెదురుగా కొస్త్రేగారి కుమార్తె పార్వతి నిలచివుంది. అతను చాలా సిగ్గు పడ్డాడు. కొంచెం ఖంగారుకూడా పడ్డాడు. ఏం మాట్లాడాలో తెలియక తలవంచుకొనే "మీరా?" అని మాత్రం అనగలిగాడు.

"అ...అవును నేనే" అన్నది పార్వతి ధైర్యంగా లోపలికివస్తూ అతని యీ ఖంగారును చూచి నవ్వుకుంటూ.

మాధవరావు అగమ్యగోచరస్థితిలో పడి బోయాడు. సామాన్యంగా కొలిపాళ్ళతో... అందులో ముఖ్యంగా స్త్రీలతో... మాట్లాడేందుకే తగని విడియపడే అతను యిప్పుడు ఒంటరిగా ఒక యువతితో ఎలా సంభాషణ సాగించాలో బోధపడక ఆమెనొక తెడురుమాపులు చూస్తూ నిల్చుండిపోయాడు. అతని స్థితి పార్వతి వెంటనే గ్రహించింది.

"మాడ్చుగారు మీతో పనుండి వచ్చాను. మీకప్పుడే మేనా తీరక వుంటుందా?" అని నవ్వుతూ అడిగింది.

"నాతోనా?...పనా?...తీరిక?... ఎందుకూ?...నాకు...ఆ... వుంటుంది... వుందిలేండి..." అని ఖంగారుగా అప్ప

ద్వంగా గొణుగుతూ జవాబిచ్చాడు.

ఇతని గాబరాచూసి పార్వతి నవ్వు నవ్వును బలవంతంగా ఆపుకుంటూ "ఎందుకు మాడ్చుగారు మీరంత ఖంగారుపడ్డారు? నేను మీకంటే చిన్నదాణేగా" అన్నది.

ఏమి సమాధానమియ్యాలో తెలియక మాధవరావు అమాయకంగా "మీరు నా గదిలోవుండగా యెవరై నాచూ వ్రే..." అన్నాడు.

"మరేం పరవాలేదండీ — మీరాధయం ఏమి పెట్టుకోవద్దు. మీరల్ల ఎవరికీ ఏమి ప్రమాదం జరగదని అందరికీ ధైర్యమే. అందుకనే నేను మీదగ్గర పాకం వేర్చుకొనాలని వచ్చాను. నేనిప్పుడు 'మేఘ సంక్షేపం' చదువుతున్నాను. నాకందులో కొన్ని కోకాలు సరిగా తెలియటంలేదు. మా నాన్నగారి నడిగిలే వారికి తీరక లేదని మిమ్మల్నడిగి తెలుసుకోమన్నారు. మీకు శ్రమలేకపోలే నాకు వాటికి అర్థాలు చెప్పారా?" అని విషయంగా అడిగింది.

ఇప్పటికీ మాధవరావు ధయం కొంతవరకు తీరిపోయింది. "అలాగే చెప్పారేండి—మీరు నిల్చునేవున్నారు. కూర్చోండి" అన్నాడు. కాని యొక్కడెక్కోచాలో చూపేందుకు వీలులేకుండా వున్నది ఆ గది. అతని ఆకారానికి తగ్గుగానే ఆ గదికూడా ఒక తీర్మానాన్ని లేకుండావున్నది. సరిగా వూడ్చి యెన్నాళ్ళో అయినట్లున్నది. ఎక్కడ చూసినా దుమ్ము—పాలిడుగుగుళ్ళు బూజు—చూసిపోయిన గుడ్డలు—పనికిరాని కౌగితాలు, వస్తువులు యివన్నీ యొక్కడినొక్కడే పడి వుండి ఒక శిథిలసర్రలాగా వున్నది. తన

కుండంమీద గందరగోళంగా వడివున్న గుడ్డలన్నీ ఒక మూలకు తోసి తువ్వాలతో దాని నాళియించిన దుమ్మును దులిసి ఆమెను కూర్చోమన్నాడు. ఇదంతా పార్వతి మాట్లాడకుండా చూస్తూనేవున్నది. అతను కూడా ఒక కుర్చీపై లేచుకొని కూర్చోని ఆమె కోరిన కోకాలకన్నీటికి చక్కగా అర్థాలుచెప్పాడు. ఆమె యెంతో శ్రద్ధగా నేర్చుకొని వెళ్ళిపోయింది.

నాలుగే దురోజుల కొకపారి పార్వతి మాధవరావు గడికివచ్చి సంస్కృత పాఠాలు నేర్చుకొని వెళుండేది. క్రమంగా అతనికి పార్వతిదగ్గర విడియంతగి కొంత చదువు యేర్పడ్డది. పార్వతి వచ్చినప్పుడేనుండి అతనిలో కొంత మార్పు కనపడసాగింది. ఒకపారి పార్వతి వచ్చి ఆ గదివంతా కుభ్రంగా ఊడ్చి, బూజుదులిపి పనికిరాని వస్తువులను తీసివేయొక్కడి సామానులొక్కడ చక్కగా అమర్చింది. కొస్త్రేగారు కూడా అప్పుడప్పుడు మాధవరావు వద్దకు వచ్చి కొంతసేపు కాలక్షేపంచేసి వెళుండేవారు. క్రమంగా ఆ కుటుంబంవారితో మాధవరావుకు నాగా సన్నిహిత స్నేహభేర్పడింది. రామం పార్వతి నూచనమీద మాధవరావు బట్టలు తీసుకొని వెళ్ళి కుభ్రంగా యిస్త్రీ చేయించి యిచ్చాడు. కుభ్రంగా తల దువ్వుకొని మంచి బట్టలు ధరించి వెళ్ళుండే మాధవరావును పిల్లలు వెనుకటిలాగా ఆటలు పట్టించటం తగించారు. కొళ్ళాయివద్ద స్త్రీలు కూడా యీ మార్పుకు తగ్గుగా కొంత గౌరవము చూపుటకు మొదలుపెట్టారు. మాధవరావుకు యిప్పుడొక మంచి అండ ఏర్పడ్డది. అతనిలో ఒక విగ్రహేన ఆత్మ విశ్వాసము-వికాసము కలిగింది. ఉదాసీనంగా వుండే అతని ముఖంమీద యిప్పుడు మందహాస రేఖ లాక నూతన లేచాన్ని చెబు ర్చినయి.

మాధవరావు ఒకరోజు తనగదిలో కంట ప్రయత్నంలో కూర్చొని వున్నాడు. ప్రకాంతిత అతని ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించింది. గొంతెత్తి యేదో రాగాలాపనచేస్తున్నాడు. మధురస్వరంలో గాన ప్రసంగి ఉరకలేకుతూవుంటే అతను ఆనంద తన్మయితోలేవున్నాడు. సరిగా అరేషమయంలో పార్వతి అతని గదిలోకి వచ్చింది. కాని అతను గమనించలేదు. అతని యీ గంభీర కంఠ మాధుర్యాన్ని విని ఆశ్చర్య చకితురాలైంది. మంత్రముగ్ధులాగా వింటూ నిశ్చలంగా నిల్చున్నది. కాని అతని దృష్టి యీ మేనైన పడిన వెంటనే అతను యేదో చెప్ప తిన్న వాడిలాగా లేచి సిగ్గుతో తలవంచుకున్నాడు. అతన్ని యేదో వకరకమైన ధయము విడియను ఆనందించాయి. ఇది చూచి పార్వతి నవ్వుతూ "మాడ్చుగారు

అసంతోషయంలో ప్రల్లాసం

మీకు నేడు, ప్రతిరోజు కూడా!

ఓమ ఉల్లాసాన్ని కలిగించే కాష్మీర్ బాక్ బాల్మమ్ పాడర్ రాసుకుంటే వసంతద యాత్నాహన్ని మీకు కలిగిస్తుంది అనందదాయకమైన దాని కమ్మనివాడను, చల్ల దనం రోజంతా వుంటుంది.

కాష్మీర్ బాక్ బాల్మమ్ పాడర్

పురుషులు/పేమింపే వ్రాయండి

నేను మిమ్ముల్నూక ప్రశ్ని అడుగుతాను. సరిగా సమాధానం చెప్తారా?" అని అడిగింది.

మాధవరావు వింతగా చూస్తూ "ఏమో నాకు తెలిసినదైతే చెప్తా" నన్నాడు.

"ఏమిలేదంటే మాష్టరుగారూ—మానవ జీవితంలో యొక్క వ్యవహారకర విషయ మేమిటో చెప్పారా?" అని అడిగింది.

ఈ ప్రశ్నకు ఎలా సమాధానం చెప్పాలా అతనికి తోచలేదు. ఆలోచిస్తూ మానంగా వుండిపోయాడు. ఇక యొక్క వసేపు అతనిని అస్తిలిలో వుండటం యివంటక పార్వతి "మీకు తెలియకపోతే నేనే చెప్తాను. నా దృష్టిలో అలాంటి విషయ మేమిటంటే యే వ్యక్తి అయినా సరే తనలోవుండే శక్తి సామర్థ్యాలను తెలుసుకోలేకపోవటమేని తోస్తోంది." అన్నది.

మాధవరావు యీ సమాధానము వినికూడా ఆ ప్రశ్న విన్నప్పుడు యేలా వున్నాడో అలానే స్వబంగా వుండిపోయాడు. అతనికి యీ వివరణకూడా పూర్తిగా బోధపడలేదు. పార్వతివైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తూ పూగుతున్నాడు. మరొక పార్వతే వివరణ చేసింది "మాష్టరుగారు—మీ అమాయకత్వం చూపంటే నాకు చాల విచారంగా వుంది. ఈ కాలంలో చాలమంది తమలో యేలాంటి శక్తి సామర్థ్యాలు లేకపోయినా తామే సర్వసమర్థులైతట్లు వ్యవహరించంటే కొందరు తమకే తాము తెలుసుకోలేక అవకాశంగా అవస్థపడుతుంటారు అజ్ఞాతంగా అనిగివున్న యిలాంటి శక్తులను బహిరతము చేసుకొని ప్రకటించి నిరూపించుకుంటే గాని అని రాజించవు," అన్నది పార్వతి కొంచెం గంభీరంగా.

మాధవరావుకు ఆమె మాటలు యింకా పూర్తిగా అర్థంకాలేదు. ఈమాటలు కొంచెం ధైర్యంగా "మీ అభిప్రాయమేమిటో నాకు సరిగా అర్థం కావటంలేదు. ఇంకా కొంచెం స్పష్టంగా చెప్పే సంతోషిస్తాను," అన్నాడు.

పార్వతి మాధవరావును సమీపించి "మాష్టరుగారూ, నేను ముఖ్యమంత్రిగా కూర్చుంటానని కాను. మీ మధురకంఠ స్వరము విని నేను నిజంగా చాల ఆశ్చర్యపోయాను. ఇంత చక్కని గాత్రాన్ని పరియోగ గాన సాధనతో మేళుపుపెట్టి దానిని మీ రెండుకు సగుణయోగ పరుచుకొనరాదు?" అని అడిగింది.

మాధవరావుకు యిప్పుడు భయము పూర్తిగా తొలగిపోయింది. "మీరు చెప్పేది బాగానే వున్నది. కాని నాకు గాన సాధనకు తగిన గాత్రమున్నదా? ఈ రోజున మీరు చెప్పేంతవరకు నా కంఠస్వరం బాగుంటుందని నాకు తెలియదు,"

అన్నాడు.

"అందుకే నేను చెప్పింది మీ శక్తి సామర్థ్యాలు మీరు తెలుసుకోలేక పోతున్నారని ఇప్పుటికే నా మించిపోయిందేమిలేదు. మీరు కొంచెం శ్రద్ధ శ్రమ తీసుకుంటే త్వరలోనే మీకు గాన నైపుణ్యం కలుగుతుంది," అన్నది పార్వతి.

"గానకళ అంటే ఒక్క గాత్రం వుండగానే సరిగారు దానికి శాస్త్రీయ పద్ధతిలో ప్రకమ శిక్షణ, నిరంతర సాధన—అన్నిటికీమించి అవకాశం వుండాలి. అలాంటిది నా బోటి వీధి బడి పంతులుకు సాధ్యమా?" అన్నాడు మాధవరావు.

"మామరుగారూ మీరు పెద్దవాడు. మీకు ఎక్కువగా చెప్పటం నాకు భావ్యంకాదు. అయినా చెప్పక తప్పదు. అవకాశాలనేవి మనకు వాటంతట అవిరావు. మనమే వాటిని కలుగజేసుకోవాలి కొంత శ్రమ తీసుకుంటే మీకు అలాంటి అవకాశము కలుగుతుంది. మా నాన్నగారికి యిక్కడే సరస్వతీ గాన పాఠశాలవారితో బాగా పరిచయముంది. వారితో చెప్పి మీకు అక్కడ గాన సాధనకు అవకాశం కలుగజేసుకుంటాను. మరి మీరుకూడా కొంత శ్రద్ధ తీసుకోవాలి—తెలుసా?" అని పార్వతి అడిగింది.

"మీరు నా హితవుకోరి చెప్పవలెందుకు సంతోషం. కాని యీపని నాకు సాగ్యము కాదేమనని సంకోచంగావుంది. మరి ఆ పాఠశాలకు జీతం...?" అని మాధవరావు తన అనుమానాన్ని వెల్లడించాడు.

"జీతం విషయంలో మా నాన్నగారు వారితో మాట్లాడి ఏదైనా సగుణయం కలుగజేస్తాను. కాని మీరుమాత్రం యిలా నిస్పృహతో వుంటే కాదు. ఏ పనినా సరే పట్టుదలగా సాధ్యమవుతుందని పూనుకొని ధైర్యంగా చేసుకుంటూపోతే అది తప్పకుండా నెరవేరీరుతుంది. అంతే కాని యీ పని నావల్ల సాగ్యముకాదేమననే సంకోచంతో చెప్పే అది అలాగే ఆవుతుంది. అందువల్ల మీరు కొంచెం కష్టపడి అయినా సరే సాధనకు పూనుకోండి. మిగతా అన్ని సంగతులు నేను మా నాన్నగారు చూసాము,"

అని చెప్పి పార్వతి వెళ్ళిపోయింది.

మాధవరావు కొంతసేపు అలాగే ఆశ్చర్యంతో ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు.

* * * వారంతోజూల తర్వాత మాధవరావు సరస్వతీ గానపాఠశాలలో గాన శిక్షణ ప్రారంభించాడు. శాస్త్రీగారి మాధన వశమే గించి పాఠశాలాధికారులు మాధవరావు పరిస్థితికి తగిన వేతన సగుణయము కలుగజేసారు. సంగీత కళయందుగల అభిమానము వల యెంతో దీక్షగా వుత్సాహంతో కృషి చేసి ఆ పాఠశాలాధికారుల ఆదరాభిమానాలను చూడగొన్నాడు. ఆచారకాలంలోనే శాస్త్రీయసంగీతంలో మంచి నైపుణ్యం సంపాదించాడు. సహజ మధురగాత్రానికి సుశక్తిత సాధన మంచి వచ్చే తెలిసింది.

ఆ సంతోషరం పాఠశాల వాగ్గోత్పతనం జరిగింది. పాఠశాలాధికారులు కొరల్ల క్రమంలో మాధవరావు సంగీతకచేరికూడా యేర్పాటుచేశారు. నగర ప్రముఖులు, గాన కళాభిమానులు చాలామంది యీ వుత్సవానికి వచ్చారు. మాధవరావు గానపాండిత్య ముండరిని ముగలవచేసింది. పాటకచేరి తర్వాత సభావ్యక్తులకు మాధవరావు విషయము ప్రస్తావించి స్వల్పకాలములో యింత చక్కని పాండిత్యము పొందినవారి శ్రద్ధాపక్తులు చాల ప్రశంసనీయును, అభివారికి తగిన ప్రోత్సాహము నిచ్చి తమ కళాభిమానము చూపదలచినామనియు, తమకుగల పలుకుబడి మహిమగించి వీరికి రచయితా కొరల్ల క్రమాలో ఆ కళాకర్త కలుగజేసేందుకు ప్రయత్నిస్తామని తెలియజేశారు. పాఠశాలాధికారులు కూడా తమ సంతోషాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ మాధవరావుకు ఒక ఫీజేలు బహూకరించారు. అతను విషయవూర్వకంగా దానిని స్వీకరించి తనయందు వారందరు చూపిన ఆదరాభిమానాలకు తన కృతజ్ఞత తెలియచేశాడు. ఈ రోజునుండే మాధవరావు జీవితంలో పురోగమనయాత్ర ప్రారంభమైంది.

ఇప్పుడు తనలోని శక్తిసామర్థ్యాలు ఇత (43-వ పేజీ చూడండి)

పండిత డి.గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతం

అరోగ్యానికి బలానికి

Diamond 1898 1958 Jubilee

అయుర్వేదాశ్రమం(హైదరాబాద్) ఎమ్మెడెడ్, మదరాసు-17.

నక్షత్ర ఫలితాలు

(7-5-58 మొదలు 13-5-58 వరకు)

గ్రహస్థితి

యశు	రశి		
కు	9 తేదీని బుధుడు మేషములో ప్రవేశించును. 11 తేదీనండి మఱికోగాని, కర్రకోగాని, రాయికోగాని గృహవిరూపమును ఆవహితును. దనుర్భార, కుంభ, మీనములలో కండ్రిడు.		
శ		రాగు	

* అశ్విని [చూ, చే, చో, లా] *

ఈ వారము అనుకూలతకన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. కోర్కెవ్యవహారములు అనుకూలీ స్థితి ఎక్కువ శ్రమపడిన మొదట యత్న కార్యములు ఫలితపాయి. పరోపకారమునకు సిద్ధపడి పనుల ఒత్తిడిచే, చేయలేక నిందలు పొందుతారు. ఇచ్చిపుచ్చుకొనేవారి వివాదములు వస్తవి. ఉద్యోగస్థులకు అధికారుల ఒత్తిడి 11, 12 తేదీలలో వున్ననూ తోటి వారి సహకారముచే సదుపాయాలుగా వుంటుంది. వర్తకులకు నిరాశగా వున్నా వారమంతా స్వల్పముగా లాభము వుంటుంది. 12 న భార్యకు ఆహారోగ్యమువల్ల చింత.

* భరణి [రీ, లూ, లే, రో] *

మీ ఆలోచనలు, కార్యరూపములోకి వచ్చిందికి ఆటంకములు కలిగినా పట్టదల గలవారగుటచేత నిరుత్సాహపడి కుండా ప్రయత్నించి తుదకు కార్యసిద్ధిని పొందుతారు. మీకువున్న డబ్బు సమయమునకు ఖర్చులకు లభించక పోవుటచేతను ఋణము చేయవలసి వస్తుంది. అయిననూ వారంతిమునకు తీర్చుకొనుతారు. ఆశ్చర్యములకు సహాయము చేసానని మాటయిచ్చి నెరవేరక నిందలపాలవుతారు. యంత్రములవల్లగాని, వాడిగల పనిముట్లవల్లగాని, అగ్నివల్లగాని 11, 12 తేదీలలో కలిగే ప్రమాదము జాగ్రత్తలకు తప్పవచ్చును. భూస్వాములకు, ఇంజనీరింగు కాఖలో ఉద్యోగస్థులకు, లోహపుసామాను, రంగుల వ్యాపారస్తులకు

వారమంతా కష్టముతో కూడిన యోగము వుంటుంది.

* కృత్తిక [ఆ, ఈ, డీ, ఏ] *

ఈ వారము మీకు యోగకాలము అధికారుల సహాయమునకు, బంధు సహాయమునకు బుద్ధిబలముతోగై మీకు ఇదివరకు కలుగుచున్న ఆటంకములను గడిచి ఫలము పొందుతారు. ధనాదాయము తృప్తి కరముగా వుంటుంది. వైద్య, జ్యోతిష శాస్త్ర ప్రసంగాలు చేస్తారు. కవులు నూతన రచనలు ప్రారంభిస్తారు. ఈశాన్య దిక్కునుండి ఆశ్చర్యములకులెవారై తెలుస్తుంది. కవులకూ, కలులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 7, 8, 9, 10, తేదీలలో ధనాదాయము, బంధు సహాయము కార్యానుకూలత మొదలగు శుభయోగములు కలుగుతాయి. 12 న అధిక ఖర్చులు, అలసట 13 న పండిత ప్రసంగము.

* రోహిణి [బు, వా, వీ, వూ] *

ఈ వారము మీకు భాగ్యయోగము ఎక్కువ. ఉన్న ఇబ్బందులు తీరిపోతవి.

బి. నరసింగరావు

అనుకున్న సామ్యు చేతికి వస్తుంది. కొరు వ్యవహారములు అనుకూలముగా తీర్పు అవుతాయి. పిల్లల శుభ సంతోషాలకై చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. పండితులతో శాస్త్ర ప్రసంగాలు చేయుటచే మీ విజ్ఞానము అభివృద్ధి పొందుతుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకూ, న్యాయవాదులకు మంచి కాలము. 7, 8, 9, 10 తేదీలలో భాగ్యవృద్ధి, కార్యానుకూలత, ధనలాభము. 11, 12 తేదీలో బంధుల రాకపోకలు, అధిక ఖర్చులు 13 న పండితగోష్ఠి.

* మృగశిర [వే, వో, కా, కీ] *

ఈ వారము మీ ఆర్థికస్థితి వృద్ధి అవుతుంది. బంధుమిత్రులతో కూడి కవులతోనూ గాయకులతోనూ, వినోదిస్తారు. ఇంట్లో వారారోగ్యము కోలుకుంటారు. దూరమందున్న ఆవులకు కలివారై తెలిసి ఆందోళన

తొలుగుతుంది. నూలు, బట్టలు, ప్రత్తి, వండి నగలు, దియ్యము వ్యాపారస్తులకు లాభయోగము. కవులకూ, గాయకులకూ, నటీనటులకు వారమంతా యోగకాలము. 18 బంధు సహాయము, వినోదము, మృహాన్న భోజనము.

* ఆరుద్ర [కూ, ఖ, జ, ఛ] *

ఈ వారము మీకు గతి వారము కలిగిన యోగము వృద్ధి అవుతుంది. అసంపూర్తిగా నిలిచిపోయిన పనులు లాభకరముగా ముగుస్తాయి. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము కలుగుతుంది. నూలు, బట్టలు, బంగారము, వజ్రములు మొదలగు వాడైన సరుకుల శ్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. 7 8 9 10 11 తేదీలలో తీరికలేని కార్యక్రమము, ధనలాభము, యత్న కార్యసిద్ధి, శ్రమలతోనూ ఆవులతోనూ విందు, వినోదము. 12 అధిక ఖర్చులు. 13 న శుభవార్త, శిష్యానుఖం.

* పునర్వసు [కే, కో, హో, హీ] *

ఈ వారము శ్రమతో కూడిన కార్యక్రమమువల్ల తీరుబడి వుండదు. యత్న కార్యములకు ఆటంకములు కలుగుతాయి. ఆర్థికస్థితి సరిగా వుండెనందున గృహవసరములు తీరక యిబ్బంది అవుతుంది. ఆకాలభోజనమువల్ల ఆరోగ్యము భంగమవుతుంది. ఆవుపసేక వెంటనే చేయుట మేలు. వర్తకులకు శ్రమ ఎక్కువ. ఉద్యోగస్థులకు ఒత్తిడి వున్నా కార్యరంగములో అధికారుల మెప్పును పొందుతారు. వారమంతా ఒకరికి గావున్నా 12 న అలజడి యొక్కువ. 13 కార్యలాభము.

* పుష్యమి [హూ, హే, హో, డా] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము. మొదట్లో నిరాశగా ఉన్నప్పటికి మిత్రసహాయమువల్ల క్రమేణా కార్యలాభము పొందుతారు. ఉద్యోగస్థులకు ధనలోపమువల్ల ఆందోళన. వర్తకులకు మాంద్యము. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయం తెక్కువ. రహస్యములను కనిపెట్టటంలో సఫలమౌతారు. నిరాశ, గృహకలతలు, మనోవ్యధవంటి ఆవయోగములున్ననూ, ప్రయాణము, మిత్రసహాయము, కార్యసిద్ధి విజేయలతో పరిచయము విచిత్రమస్తుసంపాదన వంటి లాభయోగములు కూడా కలవు. 12 న ఆవుల ఆరోగ్యచింత.

* ఆశ్లేష [డి, డూ, డే, డో] *

ఈ వారము బంధువుల రాకపోకలవల్ల అధిక ఖర్చులు, తలపెట్టిన పనులకు ఆటంకములు, గృహ కలతలవల్ల మనోవ్యధ వుంటుంది. పీతాధిపతులవంటి మిత్రులవుల బోధనలవల్ల మనోవికాసము కలుగుతుంది.

ఉద్యోగములు కొంత క్రమపడినవిగాదుట మేలు పొందుతారు. నవద్రవ్య లాభము కలుగుతుంది. వారసుంతా ఆటంకములు, అధికఖర్చులు గృహకలతలు వున్న సాధు సాంగత్యము, ఆత్మవికాసము, ధనలాభము వంటి మంచియోగములు కూడా కలుగుతాయి. 12 వ ఆరోగ్యచింత.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే] *

ఈ వారము మీకు కార్యభారము ఎక్కువ. పరోపకారము చేయుటకు శ్రమపడి కూడా మాటబట్టిక చింతిస్తారు. ఆర్థికస్థితి బాగుండక కిందవివాదా పడతారు. కొద్ది వ్యవహారములు లాభిస్తాయి. ఇచ్చి పుచ్చుకొనే పట్ల వివాద పడతారు. భార్యకూ ఆరోగ్యము సరిగా వుండక కలవరపడతారు. ఆటంకములు వివాదములు వంటి అవయోగములున్నా వారసుంతా కార్యానుకూలత, ధనలాభము వంటి శుభయోగములు కూడా వుంటాయి. 12 వ ఆరోగ్యచింత.

* పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బ) *

(మో, టా, టీ, టూ)

ఈ వారము ఉత్సాహముతో కార్య సాధనకు ప్రారంభించిన నూ ఆటంకము కలిగినా ఆచరణ పథక ప్రయత్నించి తుదికి సాధిస్తారు. రాబడి చాలక ఖర్చులు ఎక్కువగుటచే గృహవసరములు తీరిందికి దుగముచేస్తారు. ఎత్తైన ప్రదేశము నుండి పడుటవల్ల గాని, వాహనములవల్ల గాని అవయోగములకు దెబ్బలు తగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తల తప్పవచ్చును. ఖనిజములు లోహములు వ్యాపారస్తులకు, గనుల యజమానులకు, భూస్వాములకు శ్రమతో కూడిన లాభము వారసుంతా వుంటుంది. 12 వ ప్రమాద నూచన. 18 వ ధనయోగము.

* ఉత్తరఫల్గుణి (ఉత్తర) *

[ఛే, ఛో, పా, పీ]

ఈ వారము మీకు బంధుదర్శనం, విద్యా ప్రాప్తి, వ్యవహారములలో జయము. ధన లాభము, శుభవార్తలను వినుట, నూతన కార్యప్రయత్న లాభం, జ్ఞానమార్గ ప్రసంగము, మంచి ఉత్తరములు వచ్చుట, యుక్తిగా వ్యవహరించుట, సుఖభోజనము, గణిత జ్యోతిషశాస్త్రముల ప్రసంగములు వంటి శుభయోగములు కలుగును. ప్రతి, నూలు, ఇల్లిడి, బంగారము, కంచు మొదలగు సరుకుల వ్యాపారస్తులకు లాభము. వారసుంతా కవులకు, శిల్పులకు మేలుకాలము కలుగుతది.

* హస్త [హ, ష, ష, ఠ] *

ఈ వారము మీ దేశాలోగ్యము బాగుం

దుట, చేయుకృషి వృద్ధియగుట, ధనలాభము నూతన ఉద్యోగలాభము, దేవబ్రాహ్మణ ధర్మ, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, పుణ్యకార్యములు చేయుట పుత్రసంతాన ప్రాప్తి, గృహమందు కుభ కార్యములు జరుగుట, బిరుదులను పొందుట, ఆకస్మిక రాజపన్యాసము, సుఖజీవనము, వైద్యజ్యోతిష శాస్త్ర ప్రసంగములు, ఘనకార్య ప్రయత్నములవంటి శుభయోగములు కలుగును. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము కలుగును. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, వ్యాయావాదులకు వారసుంతా యోగకాలము.

* చిత్త [వే, పో, రా, రీ] *

ఈ వారము మీరు తెల్లని వస్తువులను కొనుట, నీటిప్రయాణము, తలచిన కార్యములలో జయము, దధిక్షిర మధుర పదార్థము క్రమభోజనము వెండిపాత్రలలో భుజించుటవంటి యోగములు కలుగును, విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయమువుండును. తెల్లని వస్త్రములు, ప్రత్తి, దూది, నూలు, ద్రవపదార్థ వస్తువులు వ్యాపారస్తులకు లాభము వారసుంతా వుంటుంది. 12 వ నిలకడ లేనిస్థితి. 18 వ ధనయోగము. కవులకు, గాయకులకు, నటీనటులకు యోగకాలము.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, తా] *

ఈ వారము క్రయవికయానులవలన లాభము, వివాహాది శుభకార్యములలో పాల్గొనుట, స్త్రీసౌఖ్యము, కృషియాలముగా లాభము, ధనశాస్త్రవృద్ధి, పనుసంపద, ఇవ్వవస్తులాభము కలుగును. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము వారసుంతా వుంటుంది. 12 వ వివాదము, కుటుంబకలహము కలుగును. 18 వ ధన లాభము.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈ వారము మీకు ఏమంత యోగ కాలముకాదు. యత్న కార్యములకు ఆటంకాలు వస్తాయి. కార్యభారము ఎక్కువ. అనుకున్నట్లుగా ఉబ్బి రావంతున అవసరములు తీరక ఇంట్లో అసంతృప్తి కలుగుతుంది. వేళతప్పిన భోజనమువల్ల, తలపోటు, కళ్ళుమంట వంటి లక్షణములు కనబడగానే అవుషధసేవ చేయుటమేలు. ఉద్యోగస్తులకు కొద్ది పనుసగలు. వర్తకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము తక్కువ. 7, 8, 9, 10 తేదీలలో కార్యభంగము ఆటంకములు, శ్రమ కలిగిననూ, పితృవర్గము నుండి సహాయము, కార్యసాధనకూడా వుంటాయి. 12 వ ఆరోగ్యభంగము. 18 వ లాభయోగము.

ధరలు :

నూలు, వస్త్రములు, : పను ప్థాయిలో వుండును.

నూతన దినుసులు: సులభమగును.

తెల్లము, పంచదార, చింతిపండు: మాబ్బులేదు.

ఆహారధాన్యములు: నిలబాటుగా వుండును.

పప్పుదినుసులు: సులభమగును.

వెండి, బంగారము: స్వల్పలేదాలో వుండును.

ఎండలు మెండుగా వుండును. అచ్చుటచ్చుట గాలితో కూడిన వర్షములు పడును.

* * *

జన్మనక్షత్రము బట్టి గాని, జన్మనక్షత్రము నెరుగనివారు నామనక్షత్రము (వారి వారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటి యక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణాక్షరము పేరునకు మృగశిరా నక్షత్రమును, హృష్ణాక్షరము పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరు డను పేరునకు చిత్రియును, క్షేత్రపాలకుడనే పేరునకు హస్తయును, భీముడు, భైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢయును మామకొనునది.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈ వారము అనుకున్న సామ్య సకాలములో చేరికిరాదు. ఏ పని చేసిందికి నిశ్చయము లేనిస్థితిలో వుంటారు. తలపెట్టే పనులకు మొదట్లో ఆటంకాలు కలిగినా, వారాంతమునకు మిత్రసహాయమువల్ల కార్యసాధన పొందుతారు. వర్తకులకు నిరాశగావున్నా వారాంతమున లాభము. విచిత్రవస్తు సంపాదన, అన్యదేశీయులతో పరిచయము కలుగుతుంది. 12 వ ఇంట్లో వున్నవారి ఆరోగ్యభంగమువల్ల మనోవ్యధ. 18 వ లాభయోగము.

* జ్యేష్ఠ [నో, యా, యూ, యూ] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము. అనుకున్నట్లుగా పనులు జరగవు. ధనలోపము వుంటుంది. కొరిన సహాయము లభించదు. అవసరములు తీరక ఆందోళన కలుగుతుంది. దైవముపై భారమువేసి కార్యసాగనకు ప్రయత్నించి ఫలమును పొందుతారు. వర్తకులకు మొదట్లో త్రిప్పట ఆశాభంగము. వారాంతమున లాభము. 8 9 10 తేదీలలో పుణ్యపురుషుల సాంగత్యము, శాంతి, లాభము, 12 వ ఇంట్లో వున్న పెద్దవారి

న క్త ర ప లి తా లు

ఆరోగ్యము పరిగా వుండునందున ఆందోళన 18 న ఆధ్యాత్మిక చింత.

* మూల [యే, యో, బా, బి] *

ఈ వారము అనుకూలతక్కు ప్రతికూలత ఎక్కువ. కొద్ది వ్యవహారము అనుకూల మైనా, మరి కొన్ని కొద్దివి తిరస్కరతాయి. ఇచ్చి వుచ్చుకొనేవోల వివాదాలు వచ్చి మనోవ్యధ కలుగుతుంది. భార్య ఆరోగ్యము చెడే నూచనలున్నవి. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము తక్కువ. అపరదమునూ, మినువులు, నువులు వుప్పునూనే సంబంధ మున వ్యవహార వ్యాపారస్తులకు లాభము. ఇతర జాతీయులవల్ల గౌరవము కలుగుతుంది. 8 9 10 తేదీలలో శ్రమతో కూడిన కార్యాచరణలు. 12 న ఆరోగ్యచింత. 18 న వివాదాలులచే గౌరవము.

* పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, ధ] *

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా కార్యసాధనలో అనేక అటంకాలు కలుగుతాయి. సామాన్యము, పట్టుదలగలవారగుటచే విరాళి చెందకుండా చిక్కులను విప్పకొని మేలు పొందుతారు. సోదర సహాయమువల్ల ఒడిదుడుకులు సద్దుకుంటాయి. జాగ్రత్తగా వుండుటవల్ల అవయవములకు దెబ్బలు తగిలే ప్రమాదము తప్పవచ్చును. కార్యధింగము, మనోవ్యధ మొదలైన బాధలున్నా 8, 9, 10 తేదీలలో సోదర సహాయము, కార్యాచరణలు, కుభియోగము కలుగుతాయి. 12 ప్రమాద నూచన. పోలీసు, ఇంజనీరింగు కాఖలలో ఉద్యోగులకు శ్రమతో కూడిన యోగము.

* ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, జా, జీ] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. మీ యొక్తచేత కార్యసాధనలో విజయమును పొందుతారు. అధికారుల సహాయము కలుగుతుంది. నూతన వ్యక్తులు పరిచయమవుతారు. ఈకావ్యదిక్కునుండి బంధువులకు కుళిలవార్తవింటారు. జ్యోతిష, గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు కళాకారులకు, కవులకు యోగకాలము. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము కలుగుతుంది. 8, 9, 10 లలో ధనలాభము. కార్యసిద్ధి, విశ్రాంతి, కుళిలవార్త. 12 న ఆందోళన. 18 న కవులు నూతన రచనలు ప్రారంభిస్తారు.

* శ్రవణము [జూ, జే, జో, ఘా] *

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. గత వారము అసంపూర్తిగా వుండిపోయిన కార్యములు ఈ వారములో సానుకూల మవుతాయి. రాబడితో పాటు అధికారము కూడా పెరుగుతుంది. పండితగోష్ఠివల్ల, ఉత్తమగ్రంథ పరిశీలన వల్ల విజ్ఞానాభివృద్ధి అవుతుంది. 8, 9, 10 లలో ధనలాభము, కార్యాచరణలు, సంతానముయొక్క శ్రేయోభివృద్ధి. 12 అలసట, నిలకడలేని స్థితి. 18 న కరువులకు లాభము. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము.

* ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] *

ఈ వారము మీరుచేసే ప్రయత్నములన్నీ అన్ని రంగములలోనూ అనుకూలముగా ఉంటుంది. ఆరీకస్థితి బాగుంటుంది. బంధుమిత్రులతో కలిసి కవితాగోష్ఠి, గాన సభలు మున్నగు వినోదములలో పాల్గొంటారు. ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము బాగుపడుతుంది. దధిమధుర పదార్థములతో చెండి పాత్రములలో సుఖభోజనము చేస్తారు. విద్యార్థులకు మేలు కాలము. నూలుబట్టలు చెండి వియ్యము వ్యాపారస్తులకు లాభము. 8, 9, 10 తేదీలలో ధనలాభము కార్యసిద్ధి. కవులకు గాయకులకు నటనలులకు యోగకాలము. 12 న ఆందోళన, 18 న వినోదము విందు.

* శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ] *

ఈ వారము మీ ఆదాయము అనుకున్న దానికన్నా ఎక్కువగా పెరుగుతుంది. యత్నికార్యములు ఫలిస్తాయి. సాంఘిక కార్యములలో కీర్తి గొంటారు. దూర ప్రయాణము చేయవలసి వుంటుంది. కుభి కార్యలోచనలు బంధుమిత్రులతో విందు, వినోదము జరుగుతవి. కర్తవ్యలకు నిలువగల సరుకుల క్రయవిక్రయాలలో లాభము విద్యార్థులకు యోగకాలము. కవులకు గాయకులకు, కళాకారులకు, నటనలులకు మేలు కాలము. 7, 8, 9, 10, 11 తేదీలలో ధనలాభము, ప్రయాణము కార్యసిద్ధి కుభి కార్యలోచన, విందు, వినోదము, కయ్యా సుఖము. 12 న శ్రమ.

18 న రాజకీయ వ్యవహారజయము.

* పూర్వాభాద్ర [నే, సో, దా, దీ] *

ఈ వారము కార్య భారము ఎక్కువ. రాజ వార్తా ప్రసంగములు, వింత వార్తలు వినుట, పరాక్రమమువల్ల ఘనత, ధనలాభము, ప్రయాణము వుండును. ఆకాల భోజనమువల కరీరములో వేడిచే బలహీనత, కడుపునొప్పి, నేర్పిప కలుగును. అవుషధ సేవచేయుట మేలు. ఉద్యోగస్తులు బదిలీ అగుటగాని లేక ఒత్తిడి పడలేక కలెవులెట్టుట గాని జరుగును. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము తక్కువ. 8, 9, 10 లలో ఘనత, కార్యలాభము, ధనయోగము, ప్రయాణము. 12 న ఆరోగ్యము, అధికారుల ఒత్తిడి. 18 న వింత వార్తలు వినుట.

* ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] *

ఈ వారము ఏమని చేసిందికి సమాధానము కుదరక చికాకు పడవలసి వస్తుంది. ప్రతి ప్రయత్నమునకు అవకాశముగా జాప్యము కలుగుతుంది. ఆకాభింగము ఎక్కువ, లాభముతక్కువగా వర్తకులకు వుంటుంది. రహస్యముల కనుక్కోనే చాతుర్యమువల్ల జయము పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు వనప్రవృత్తి ప్రాంతములకు శిక్షకొరకు బదిలీ అవుతుంది. వారాంతమున విదీకీయుల ఏమోయమువల్ల కార్యాచరణలు కలుగుతుంది. 12 న దంచల మనస్సు. 18 న కార్యలాభము, విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము తక్కువ.

* రేవతి [దే, దో, దా, దీ] *

ఈ వారము మీరు ఎవరి సహాయంతో పనులు నెరవేర్చుకుంటామనుకుంటున్నారో అవ్యక్తివల్లనే మీకు అటంకములు కలుగుతాయి. ధనాభావము ఎక్కువగా వుంటుంది. ఆధ్యాత్మిక చింతకలవారగుటచేత ఈ క్షిర కృపవల అన్ని కష్టములు తీరుతాయని నమ్మకమున్నందున మీకు క్రమేణా కార్యాచరణలు కలుగుతుంది. ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యం ఆందోళన కలుగజేస్తుంది. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడి, వ్యాపారస్తులకు నిరాశ. విద్యార్థులకు జయము తక్కువ. 8, 9, 10 సాధుసాంగత్యము, ఆత్మకాంతి. 12 ఆరోగ్యచింత. 18 న కార్యలాభము. ★

వనితాలగ్నం

అమృతగన్నయమ్మ,
ముగరమ్మల మూలపు
టమ్మ, చాల పెద్దమ్మ,
దయాంబురాశివిగదమ్మ

* * *

అని ఎంత మధురంగా వర్ణించారు! ప్రపంచ
సుంతటా ప్రతి అణువునా అమృత కింద
వినుపినానే వుంటుంది. తెల్లవారి ప్రక్క
మీదనుంచి లేవకమునునే పనిమనిషి పిలుపు,
“అమ్మా! అంటువడెయ్యండి!” ఇంకా
అమ్మా పాలు, అమ్మా పెరుగు, అమ్మా
కూరలుకొవాలా? ఇలాటి వన్నె పూర్వం, ఎంత
మంది వాటితోనో పరిపించుకొంటుంది
మార్తెమూర్తి. అమ్మ! ఇటువంటి పవిత్రమైన
పిలుపుకోసమేకదా పిల్లలులేని స్త్రీలు పరితపి
స్తుంటారు? పిల్లలున్నవాళ్ళిందగలి వర్ణించ
గక్కరలేదనుకుంటాను. కానీ! కొంతమంది
తల్లులు తాము కన్న బిడ్డలచేతనే అమ్మా అని
పిలిపించుకోక, అక్కా అని, తండ్రిని
బావా అని, లేక అక్కయ్యా, మామయ్యా
అని పిలిపించుకుంటారు. తలదండలను, ఇలా
పిలుస్తుంటే కొంచెం ఆశ్చర్యం వస్తుంది.

చిన్న పిల్లలప్పుడు, అలవాటయితే అప్పుడే
మానించాలి; కాని 15, 16 సంవత్సరా
లాంచినా తల్లిని అక్కా అని, తండ్రిని
బావా అని పిలుస్తుంటే క్షణం వచ్చినవాళ్ళు
కదా ఆ పాటి అలవాటు మానలేరా
అనిపిస్తుంది.

దానికొకడు, ఏడుగురు, ఎనమండుగురు
పిల్లల తల్లులైనా వాలుజడ, నదులు చిన్న
తిలకం దిద్ది లంగావోటీలు వేసుకుని, తనంత
యెదిగిన పిల్లలచేత అక్కా అని పిలిపించు
కొంటుంటే, విచంగా వాళ్ళకి అక్క
కాబోలనిపిస్తుంది. మేనువచ్చిన క్రొత్తలో
అలానే అనుకున్నాను. ఒకసారి అదిజే
తాయించుకొన్నాను. నేనుండబలలేక అడి
గాను, ఏమండీ. అలా పిలుస్తున్నా రేమిటవి.
దానికి, ఆమె సమాధానం: నేను పురిటికి,
మా పుట్టింటి కళ్ళవపుడు, మా చెల్లెళ్ళూ

“అమ్మ”

తమ్ముళ్ళూ అలాపిలుస్తుంటే అదే అలవా
టుపోయింది. పెద్ద పిల్లలు, యేమని
పిలుస్తే, తక్కిన పిల్లలంతా ఆ చేమాదిరి
అలవాటు చేసుకున్నారు. నాకు ఇలా అని
పించింది. శ్రీవాద్దుల పిల్లకి పెళ్ళిదొచ్చింది.
పెళ్ళిచేస్తే, ఆ ఆశీర్వాదా ధరా ఏమను
కుంటారు? ఆశీర్వాదరా? ఆమె యేమనా
అనుకుంటుందేమో అని సంకెయిస్తూనే
అడిగేశాను.

ఎస్. యామినీ పూర్ణతిలక

తనకిద్దరు తమ్ముళ్ళున్నారట ఎవరికొ
ఒకరికివ్యవచ్చినటువంటివామని చెప్పింది.
బాగానే వుందనుకున్నాను. మరిబాధలేదు.
తమ్ముడూ, అక్కా, బావా, అని పిలు
స్తాడు; కూతురుకూడా, అక్కాబావా అని
పిలుస్తుంటే చిన్న చుట్టాలకు,
బంధువులకి మహాగమ్యులుగా వుంటుందను
కున్నాను. శ్రీకాళుడు విక్రమార్కుడికి కథ
చెప్పి, యిట్లాగే ఎవరికెవరు ఏమాతారని
ప్రశ్ని చేస్తే మహామేధావిగనుక ఆతను
వంటనే చిక్కు సమస్య విడదీసి చెప్పాడు.
అలాగ ఈ కథనలు యెలా తెలుసుకుంటారు
వచ్చిన చుట్టాలు, వాళ్ళూ?

ఇంకా కొంతమంది అమ్మమ్మలు తమ
పిల్లల సంతానం చేత వాళ్ళ అమ్మను పెరు
పెట్టో లేక, అక్కా అనో పిలిపిస్తారు.
ఎందుకంటే, చిన్న పిల్ల అప్పుడే దానికి
సంతానమిచ్చేడు భగవంతుడు. దాని పిల్లలు,
దానిని అమ్మా అని పిలిస్తే దీపికాదాను.
అక్కే అదంత చిన్న పిల్లమ్మ! మొన్న
మొన్నటివరకు లాగు గానూ వేసుకొనేది
కదూ! పదకొండేళ్ళకే పెద్దమనిషింది..

పన్నెండేళ్ళకి పెళ్ళిచేసి కొత్తరానికిపంపి నే
పదమూడో ఏట, పిల్లడు పుట్టేడు అని
వస్తుంది. తల్లికిపిల్ల యెప్పుడూ చిన్నదే
అవుతుంది. పుట్టిన పిల్లలు పెరవ్వకండా
వుండిపోయకదా! ఇంకా చిన్న వాళ్ళమే అని
ఎనమండుగురు తొమ్మండుగురు పిల్లల తల్లులైనా
వాల జడలూ, లంగావోటీలూ వేసు
కుని తయారయితే ఎదురుగా కాకపోయినా
వెనక నెనా ఆశీర్వాదం.

వెనకటికోక, పెళ్ళికొడుకు పిల్లనిమాడా
నికి పెళ్ళిమాపులకెళ్ళినట్లు. అమ్మాయేమో
నల్లగావుంటుంది, తండ్రిలాగ. తల్లి తెలుపు.
దానికి నోడు, చిన్న వాళ్ళిమా
దిరి ముస్తాబై వచ్చిన తల్లిని చూచి,
పెళ్ళికొడుకు, ఆమెనే పెళ్ళి
కూతురనుకున్నాడట. చివరకు వాళ్ళ పెద్ద
లడిగితే ఆ నల్లపిల్ల నాకొద్దు అని పిలకన్నా
పిలకలే బాగుందనీ అన్నాడట. అందుచేత ఏ
విషమైన ఆశ్చర్యాలకీ గురికాకుండా పిల్లలకి
చిన్నతనంనుంచే వివిధమైన పిలుపులూ అల
వాటుకాకుండా తల్లులు చూచుకోవాలి.
మామనాలుగు సంవత్సరాల వయస్సుగల
పిల్లలు తండ్రి యెలా పిలిస్తే అలానే పిలు
స్తుంటారు. అప్పుడే కోప్పడి మానిపించాలి.
అంతేకాని ఎంత చిన్న వయస్సులో పిల్లలు
పుటివా, అమ్మా, అని పిలిపించుకొదానికి
ఎటువంటి ఆశ్చర్యం వుండకూడదు. అందు
లో, ఇప్పుడు, 18, 20 సంవత్సరా లాచ్చే
వరకు, ఆడపిల్లకి పెళ్ళి తల పెట్టడంలేదు.
అటువంటిప్పుడు పిల్లలు పుట్టడానికి వయస్సు
చాలకపోవడమంటూ వుండనే వుండదు.

స్టైన్ డెక్స్

గజ్జ, దురదలు, పుండ్లు మొదలైనవి
చర్మవ్యాధులకు విశేషమైనవి
(ప్రీవెన్టివ్ క్రెమిక్స్) & డ్రగ్స్
అమెరికా, నువ్వలసూ-30

అడుగడుగునా అవహేళనలను

ఎదుర్కొనే

అభాగినులు!

భర్త వియోగం ఒక పాశ్చాత్య మహిళకే అంత దుస్సహ మనిపించినపుడు ఇక మన భారతీయ మహిళల సంగతి వేరే చెప్పాలా? వాస్తవానికి కమంలో, సుఖంలో, కర్తవ్యంలో కలసి, మెలసి జీవితయాత్ర పాగి మున్న దంపతులలో ఏ ఒక్కరు అమరాగ బంధాలు తెంచుకొని కాళ్ళతండా కన్ను మూచి జీవితం గూస్తూ ఉంటుంది. దెబ్బది సంవత్సరాల పాటు మనసు నిప్పి చెప్పకన్నా, ఇంకా ఎన్నో విషయాలు మిగిలిపోయాయని ఎవరో దంపతులు అన్నారు!

సంకుచితమైన పామాజిక నియమాలు, స్త్రీ చులకనగా చూచే పక్షపాత వైఖరి, అజ్ఞానమూ, మాధాచారాలు, ఇవన్నీ కలసి వైధవ్య జీవితంలో స్త్రీ బ్రతుకును మరింత దుర్భరంగా చేస్తున్నాయి. భర్త మరణించడంతోనే, భారత మహిళ స్వయానమే మారిపోతుంది. కేకాలంకరణ, వస్త్రభారణ, చేతిగాజాలు, నుదుటిబొట్టు, కంటికొటుక మొదలైన అలంకారాలన్నీ ఆమె దూరమౌతుంది. నిరియబూనిన తండ్రిలా కళ్ళ కళలాడుతుంటే ఆమెయాపం మోడులా, మొద్దులా మారిపోతుంది!

మరిక, భర్త చనిపోయిన తరువాత కర్మకాండలనాడు చేసే తరంగాలన్నీ చూస్తే, శ్వాసలును, విశేషమూ ఉన్నవారి కవరికే వా కడుపులో చేయిపెట్టి కలియచెటినట్లు తక మానదు. పసుపు రాసి, బొట్టుపెట్టిన ఆమె ముఖం గురి వారందరికీ, చూపించాలి. ఒక చేతి ఆమె తనదుఃఖములో తన ముఖాన ఉన్న ముసుగు తొలగించకపోతే, చూపించేది మరి అడుగుతారు ముసుగు తీయమని! ఇలాగే ఇంకా ఎన్నో తరంగాలు చేస్తారు!

కర్మకాండలన్నీ అయ్యాక, ఆమెను దేవాలయంలోకి తీసుకు వెళ్ళుతారు. అక్కడి నుంచిగాని-పుట్టింటికి తీసుకు వెళ్ళరు. అక్కడ కూడా ఊరివారంతా పనిగట్టుకుని తమ క్షేమంకోసం వచ్చి, ఆమెముఖం ఒక సారి చూస్తారు!

మా పినతల్లి కూతురు

మా పినతల్లిగారి రమ్యాయికి భర్త చనిపోతే, రెజవాడవచ్చి కృష్ణానదిలో స్నానం చేయించి దేవాలయానికి తీసుకువెళ్ళారు. ఇంతలో కుండపోతగా వరం పడినది. ఇంటికి వెళ్ళటానికి నీలు లేక పోయింది. ప్రాధుకూకండి. ఆ దేవాలయపు ధర్మకర్త గారి భార్య మా చెల్లెల్ని చూడటం తిట్టించింది. వెంటనే ఆమె అక్కడినుంచి వెళ్ళి పొమ్మని గద్దించింది. అక్కడే ఓ చిన్న ఇంట్లో పూజారి కాపుర ముంటున్నాడు. పూజారిభార్య కానేవు తమ ఇంట్లో తలదాచుకొమ్మని, తరువాత ఆమె వెళ్ళి పొయ్యాక దేవాలయం వరండాలో పడుకో వచ్చని చెప్పింది. వారు అలాగే చేశారు. కాని ఆ ధర్మకర్త భార్య ప్రాధుకూకార్తలైతూ తీసుకుని తనిఖీ కొచ్చి నిల్చుని మరీ వెళ్ళగొట్టింది. కొరుచీటి, వరం, ఎక్కడికి పోవాలి? రెజవాడలో చాలామంది బంధువులున్నారు. కాని వాళ్ళ ఇళ్ళకి పోవడం మేలా? అందరికీ అనుమానమే! మేము కూడా రెజవాడలోనే కాపుర ముంటున్నాము. నేను మొదట్లోనే మా ఇంటికి రమ్మనమంటే మీ ఆశ్చర్యకారకం, మీ ప్రక్కవాటలో వారికేవా పట్టంపు డంబుండమో అన్నారు. నిజానికి మా ఆశ్చర్యకారికీ, ప్రక్కవాళ్ళకేగాదు మా అమ్మ గారికీ పినతల్లిగారికీ కూడా అనుమానమే. స్వయంగా మా పినతల్లిగారి తన విడ్డూ

దేవాలయంలో దీపారాధన చేయకుండా ఇంటికి తీసుకు వెళ్ళటానికి ఇషపడలా, తమ కుటుంబాని కేదో అవరకం వస్తుందనే భయంకొద్దీ. దురదృష్టవశాత్తూ ఏ కుటుంబా లలో నన్నా ఎక్కువ మందికి భర్త వియోగం తిట్టినీ. “వాళ్ళ పొప్పిషి వాళ్ళు! వాళ్ళందరికీ అంతేరాత!” అని బాహులుగా అనేస్తారు. వెండి అయిన వెంటనే భర్త చనిపోతే, ఆమె పాదమే పాపిష్టిపాదం అని పాధిస్తారు కొడల్ని! వాళ్ళ పిచ్చి మాట! పోను; ఒక్క మాంగల్యం తెలమంటే వెయ్యి మాంగల్యాలు కడులుతాయట!! అందుకని మాంగల్యాలకు పసుపుకొమ్మ కట్టుకుంటారు. అలా చేస్తే తమ భర్తల ప్రాణాల కేమీ అపాయ ముండదని వీరి విశ్వాసం.

పట్టణాలలోనూ, ప్రత్యేక సంస్కారం గల కుటుంబాలలోనూ ఈ మాధాచారాలను అంతగా పాటించకపో వచ్చు. కాని ఏదీమీనా ప్రాధుకేలేస్తే, తెల్లపంచెలతో తిల్లులుగానీ, అమ్మమ్మలు గానీ, అక్కచెల్లెళ్ళుగానీ ఎదురయ్యారా అంటే అసభిమనే అనేకమంది విశ్వాసం.

“మాఖర్చు ఇలాకాలింది”

మొన్న మధ్య, ఒకరోజు నేను ప్రయాణమై సిద్దిలో కొచ్చే సరికల్లా, ఇద్దరు బ్రాహ్మణస్త్రీలు ఎదురయ్యారు. వారిని కేళిఖండనచేసిన తలలు. అందులో ఒకామె నాగడం పట్టుకొని “తల్లీ! తిట్టకమ్మ. పాపిష్టివాళ్ళు ఎదురయ్యారు. మాఖర్చిలా కాలిపోయింది! ఎంతో భయపడుతూనే వస్తామమ్మ. ఎక్కడ ఎవరి కడుతాతామో నని, అంది. వారి కేమనిజవావివ్వలో వాడు తోచిందికాదు. ఒక్కసారిగా వారి కాళ్ళు

తా! నమస్కరిస్తా మనిపించింది. కాని అది చేయలేక పోయాను. గొంతు పెరిగింది కాదు, మాటాడదామంటే. కళ్ళనించా నీళ్లు మాత్రం క్రమమయి. అతే వారికి నా జవాబు!

మా నీవతల్లికి ముందరు ఇరవై సంవత్సరాల కే భర్తయ్యాగం తలుస్తించింది. అప్పుటికే ఆమెకో ముందరై కలిగింది. ఆమెకు కైదవ్యం ప్రాప్తించాక నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒక తిరునాళ్ళకు వెళ్ళటం జరిగింది. అక్కడ ఆమెకు ఇచ్చెమయిన నీర కనపడిందట పాపులో. భర్త చనిపోయేముందు ఆమె ఆ నీర కొనుక్కోవాలని ఎంతో ఉబలాట పడిందట. నీర చూడగానే ఆమె తననీతి మరచిపోయి, నే నీ నీర కొనుక్కుంటానక్కర్లే అందట. మా అమ్మగారి కళ్ళవెంట జలజలా తోకే కన్నీళ్ళు చూచాక ఆమెకు తననీతి గుర్తుకొచ్చిందట! మరిక, ఆమె అక్కడ నిలబడలేక పోయింది.

మరొకామె ఈ మధ్య తన కైదవ్య కీచి తంలాని బాధల్ని గురించి చెబుతూంటే ఇలాంటి కష్టగాళ్ళు వింటే రాళ్ళు కూడా ద్రవించిక మననే, మరి మానవహృదయాలు రాళ్ళకంటే కఠినమైనవా?" అనిపించింది.

ఈడూ, తోడూలేని ఓ క్షయరోగి కిచ్చి పెండ్లిలింతు పూర్తిచేస్తే, ఆ మహానుభావుడు కొద్దిరోజులకే చనిపోయాడట. ఆమె చాల అందమయినది. తరువాత కొన్నాళ్ళకు ఆమె నగలు పెట్టెకొని, రంగుబట్టలు కట్టుకొంటే, పెద్దలు తమ ప్రతిష్ట పోతుందని భయపడి, ఆమె నా ప్రయత్నాలనుంచి మరల్చారు. తమ ప్రతిష్టకోసం ఇంతటి పెనుగులాట సాగించిన పెద్దలలో ఒకరు కండ్లు మిరిమిట్లుకొల్పే ఆమె యావ నాన్ని అందాన్ని దొంగతనంగా ఆసుభ వించటాని కన్నోవ్యర్థ ప్రయత్నాలు చేశారట!

మా నాన్నగారు ఓమాటూ ఏరువాక విత్తనాలు చల్లడానికి వెళ్ళుతుంటే మామేనత్త ఎదురయిరది. నాన్నగారి ముఖ వర్చస్సు మారిపోయింది! ఆమెకు భర్త లేరు. నాన్నగారి ముఖంలో వచ్చిన అసంతృప్తి ఆమెనెంతగానో బాధపెట్టింది. కాని తనలా ఎదురయినందువలన ఏదో ఆశుభం కలుగుతుందనే విశ్వాసమాత్రం ఆమెకూ ఉంది.

సిటీ పోలీసులు!

కంచకు లందరూ కలసి తాను కొన్న మేకను 'కుక్క' అని పదపదే చెప్పేసరికి నిజమేనెమోనని నిమిగ్న బ్రాహ్మణుని కథ గుర్తుకొనుంది, మన స్త్రీలిని చూస్తే భర్త చనిపోయిన తరువాతి తమ ముఖాలు పొప్పివని, వాటిని చూచిన వారి కేదో అవర్ణకం కలుగుతుందనే నమ్ముతూ వచ్చారు తరలిరా

లుగా. నేటికి అదే విశ్వాసం లేకపోలేదు. ఇంతాచేస్తే, వీరిముఖాలుమాత్రం చూడరానిబతుకు కష్టపడతారు. మనకు కమ్మగా నేళకు తినలేడతారు. మనంకనే విద్వర్తి సాకుతారు. మన గుఖమే వారికి పరమావధి.

ఇంతాచేస్తే, వీరిముఖాలుమాత్రం చూడరానిబతుకు కష్టపడతారు. మనకు కమ్మగా నేళకు తినలేడతారు. మనంకనే విద్వర్తి సాకుతారు. మన గుఖమే వారికి పరమావధి.

సౌందర్య దేవత-

మహిళల శిరోజములందేతన నుస్థిర నివాస మేర్పరచు కొన్నట్లు కవులు చెప్పతారు. దేవతలను సైతము సమ్మోహితులుగా చేసే అందమైన కురులను పెంచుకోటానికి కేశవర్ధిని వాడండి. సంవత్సరం పొడుగునా శిరోజములు ఆ విధంగా పెరగనీయండి.

అనురాగము-మీ శిరోజములందు కేశవర్ధిని కలిగిస్తుంది. నవయావ్వన ప్రాదుర్భావముతోను, అనన్య సామాన్య సౌందర్య విలాసముతోను, పసితనం నుంచి వృద్ధి అయ్యేందుకు కేశవర్ధిని తోడ్పడే వెండ్రుకల కుచ్చులు, సమ్మోహనపరిచి మరులుకొల్పుతవి.

మీ సౌందర్య రాశిని మీ వెండ్రుకలు బయలు పరువనీయండి. కేశవర్ధినితో మీ వెండ్రుకలను పెరగనీయండి.

కేశవర్ధిని

మీ వెండ్రుకలకు నేడే వాడండి!

అది శిరోజములను నిలబెట్టును-పెంచును-అందపరచును కేశవర్ధిని షాంపూ కేశములను పరిశుభ్రముగాను, సువాసన పూరితముగాను నుంచును.

తయారుచేసినవారు:

కేశవర్ధిని ప్రాడక్టు,

క్రాస్ కట్ రోడ్డు, కోయంబత్తూరు.

అంధ్రప్రదేశ్ ఏజెంట్లు: మెదక్కు నూర్యకాంత్ డి కంపెనీ, సికిందరాబాద్.

విరిసిన అందం
చిత్రకారుడు : ఫీరి శెట్టి అచ్యుతరావు, పుల్లెటికుర్రు

అవహేళనల నెదుర్కొనే అభాగినులు

“విధవమండలం,” ఇంకా ఎన్నో బిరుదులతో పిరిసి గౌరవిస్తూంటామని త్యమా. కేళిబండ గావించబడతాయి. ఈ మధ్య మన పుత్రతత్వాల, పెగా విద్యార్థి రత్నాలు కూడాను (అంటే అందరూ కాదు లెండి) ఓ క్రొత్తబిరుదిచ్చారట—“సిటివాలీస్ లబ్.”

వయసులో పున్నవారికి ధర్మ వియోగం సంభవిస్తే అమెరికన్ మహిళకు అర్హతాత్మక వచ్చిన పిలుపులాటి వాటితో అమెపతే బాధ ఇక చెప్పనక్కర్లేదు! పేటకుక్కలంటి కళ్ళు ఎప్పుడూ వెంటాడి వేధిస్తూనే ఉంటాయి! ఈ సందర్భంలో పురుషుల్ని రెచ్చగొట్టే విశృంఖలులైన స్త్రీలు కూడా కొందరున్నా, వారి సంఖ్య చాలా పరిమితం. పోలే వైద్య శివితం ఇంత దుర్భరం కావ

టానికి గల కారణాలేమిటి?

హిందూ సమాజంలో వివాహం ఓ వ్యక్తి మైన సంస్కారం. శివితంలో దానికో మహత్తరమైన బాధ్యత ఉంది. మన వారు ఈ వివాహ బంధాన్ని జన్మాంతర బంధంగా కూడా భావిస్తుంటారు. పాశ్చాత్య దేశాల్లో లాగా, చీటికీ, మాటికీ తెగతెంపులు చేసుకుని, ఇష్ట మొచ్చినన్ని పెళ్ళిళ్ళు చేసుకునే విశృంఖలత్వానికి తావు లేదిక్కడ. విశ్వామయిన వైతిక సూత్రాలు సమాజానికి శతకరులుగా పనిచేస్తాయనటంలో సందేహ చేయలేదు.

‘పవిత్రత’ అనేకబలం చాలా గౌరవ ప్రదమయినదే. కాని వివాహ సంస్కారానికి సంబంధించిన ఈ ‘పవిత్రత’ అనే

భావాన్ని అవరణలో స్త్రీలనే అమలు జరపమని కాసించింది సమాజం. మన వివాహ సంస్కారంలోని ‘పవిత్రత’ కంటే టిక్ బాధ్యత వహించవలసింది స్త్రీయే. ఆమె ఆ జన్మాంతరూ మనోవాక్కులూ కర్మలన్నీంటా ఈ ‘పవిత్రత’ అనే పరిధి దాటకుండా బరికొలి. ధర్మమంజానంతరం కూడా తాను దాంపత్య శివితంలో పాటించిన విధినివేదా అన్న అమలుజరుప వలసిందే. వైద్యు అమెకు అప్పుడు క్వాస వీల్చుకునే స్వేచ్ఛకూడా లేదు.

అష్టా వక్రనీతి సూత్రాలు!

అదర్బమనేది ఈ వృత్తమయినదిగా ఉండాలి. పక్షపాతము, స్వాధ్యమ, అస్వాభావికత మొదలయిన అవలక్షణాలు గల అదర్బ మేదీ నిజమయిన అదర్బ మనిపించుకోదు. వెర్రితలలు వేసిన మన హిందూ సమాజం తరతరాలుగా అవరణలో పెళుతున్న దిలాంటి అష్టావక్రపు అదర్బాలనే. ఇతిరులు తమపడ ఎలా ప్రవర్తించాలనుకుంటారో, తాము కూడా అలాగే ఇతిరులయెడ ప్రవర్తించాలనే పాధారణ నీతి సూత్రాన్ని విస్మరించడం జరిగింది. స్త్రీకో నీతిసూత్రం, పురుషునికో నీతి సూత్రం! దురాచారిగాని, దుష్టుడుగానీ, స్త్రీకి ధర్మైవమనుడు. ఆమె కతిడితోడిదే లోకం. అధిమూ, శుభిమూ తెలియని కవ్య కానీయండి, ముక్కు పచ్చలారని పక్షి కందుకానీయండి ధర్మచనిపోలే శీత పర్యంతమా అలా బరికొల్పిందే. స్త్రీ పవిత్రత కావాలి. పురుషునికీ సూత్రం పట్టి ప్రతంలాంటి బాదరబంది యేమీలేదు. స్వేచ్ఛగా ఇష్టమొచ్చినన్ని పెళ్ళిళ్ళు చేసుకోవచ్చుకీర్తి వృదుకూడా. ధర్మంపేట, సభ్యత పేరిట ఇలాంటి కుత్సితమయిన నీతి సూత్రాలను అమలు జరిపి, మానవధర్మానికి పోని తలపెట్టారు. సమాజాన్ని వెనక్కు మర్పించి, ఆత్మహత ప్రయత్నాలకు పూనుకున్నారు.

ఈ తలాతోకా లేని అదర్బాలను కాపాడటానికి చేసిన రాక్షస ప్రయత్నమే సమాజమనము. దచ్చిన ధర్మ పాటు భార్యని కూడా తగలేనే ధర్మాన్ని వాలుగుపాదాలా నడపాచ్చుమకున్నాయి. తలగొరిగించి, అలంకార రచితంచేస్తే మానవ సమాజమే ప్రకృతులు సరిస్తాయని, స్త్రీ సమాజమే ఆకర్షణలు దూరమవుతాయని అత్యవంధన చేసుకున్నాయి.

అశోభాల్ని గడచిపోయాయి. మన మిప్పుడు యువయ్యా కి తాబం లో ఉన్నాము. మానవ శివితంలో ఎన్నెన్నో మార్పులు వచ్చాయి. వనభారత విర్యాగం కోసం, అభ్యుదయ సమాజంకోసం బహుముఖ ప్రయత్నాలు సాగుతున్నాయి.

అయితే సహజమున కాలంనాటి మన స్వర్ణ అవకాశాలు మనని యింకా పట్టి వేధిస్తూనే వున్నాయి. అజ్ఞానమూ, అంధవిశ్వాసమూ, తాండమాడుకున్నాయి ఎటుచూచినా, వీటిని చూడరాదృకుండా మనం పొధించే ప్రగతి ఏమీ ఉండబోదు!

అలంకారాలు

కాలిమలైలా, కళ్ళకొట్టుక, మడుటి పంకుమ, చేలిగాజులు, తలలోని పూలు యినన్నీ స్త్రీకి సహజ అలంకారాలు. వివాహానికి పూర్వంకూడా స్త్రీలు వీటన్నిటిని ధరిస్తారు. భర్త మరణానంతరం వివాహ సంస్కారానికి చిన్నమయిన మంగల్యాన్ని వాచిపెట్టి, గౌరవించుకుంటే ఇంకా వానికో అర్థమంటుంది. ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా, అలంకార రహితమనే ఆకర్షణలకు దూరంగా ఉంచాలనే ప్రయత్నం ఇంకా అమలు జరపటం మన సమాజానికి సిగ్గుచేటు.

అసలు అలంకరణ అంటే ఆడంబరాలతో కూడినది, అస్వాభావికమయిన వది కాదు. అలంకరణలో సహజత్వమూ, మాందాతనమూ ఉండాలి. భర్త చనిపోయిన స్త్రీలు మామూలుగా తమ అలంకారములను తీసివేయనక్కరలేదండంలో ఆరంభిస్తాన, రేయన్, నైలాన్ సిల్కులతో జానెకు వీపూ, మూరెడు పొట్ట బయట చేసుకుని పెద్దపులకూ, గోళ్ళకూ రంగుపట్టించి, నడి బిళ్ళల్లో ప్రదర్శన తీవ్రమని కాదు నేను చెప్పేది. అసలలాంటి అసహజమయిన, అసహ్యమైన అలంకరణ వారికేకాదు ఎవరికైనా అవరోకమే.

భర్త వియోగంతో సహజంగానే అలంకారాల ఎడ విముఖత కలిగితే వారినెవరూ బలవంత పెట్టనక్కరలేదు. నాకు తెలిసిన అక్కగారొకరున్నారు. ఇరువది సంవత్సరాలవాడు పొరుగుూరు బంధువుల వివాహానికి అమ్మ తలనిండా పూలుతురిప పట్టువీరకటి, తొణికిసలాడే హృదయానందంతో వెనుకవస్తు భర్తకోసం ఎదురుచూస్తోంది. ఇంతలో గ్రామకత్తిలతో, మగోక వ్యక్తనే భ్రమతో చీకటిమాటున తెలియక అమ్మ భర్తను పొడిచి చంపారని కబురు వచ్చింది. అప్పటికామెకు ఇరువది సంవత్సరాలున్నవోలేవో. అమ్మ ఇప్పటికీ అంచులేని ఓముతిక ఖద్దరు పంచా, జాకెట్టూ తప్ప మరేదీ ధరించదు. అమ్మది తన బలబలాతోనే ఉతుక్కునే అలవాటు. వాటిని సాధ్యమయినంతవరకు, కుభ్రపరుస్తుండకాని, తెల్లపడనివ్వదు. కావలసినంత ఆర్థికస్థామతుంది అమ్మకు.

ఆత్మనిగ్రహానికి జీవితంలో చాలాపాము ఖర్చుతుంది. అనేకమంది యౌవనంలో ఉన్న యువకులు పునర్వివాహం చేసుకునేందుకు

వీలులేని పరిస్థితులున్నాయి. ఒకరిద్దరు పిల్లలు కలిగినాక భర్త చనిపోవటం తట్టనీనే, అమ్మ మర్యాదాచూచేసుకునేకన్నా ఆత్మ నిగ్రహంతో కాలక్షేపం చేయటమే మెరుగవుతుంది. ఎందుకంటే ఒకవేళ ఈమె మర్యాదాచూచేసుకోవాలనుకుంటే కాబోయే భరికూడా పునర్వివాహం చేసుకునే వ్యక్త కావచ్చు. అతనికి కూడా విడ్డబండవచ్చు. ఈ బాధ్యతలన్నిటిని పరుకోవటంలో ఎంతో వికారమౌదయులైతే తప్ప సాఖ్యమండదు. ఒకపాశ్చాత్య మహిళకే అలాంటి రెండవ వివాహం సుఖప్రదమనిపించ లేదంటే, భారతీయ మహిళ కలా సుఖప్రదమాతుంది? కాబట్టి ఇలాంటి సందర్భాలలో స్త్రీలు విజితతో, మాందాగా సమాజానికి బాధలేకుండా జీవితగమనం సాగించడం మంచిది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో కేవలం ఆర్థిక ఇబ్బందులతో స్వతంత్రంగా బ్రతికే కిక్కిరేక వివాహం చేసుకోనే స్త్రీలను అనేకమందిని చూస్తున్నాము. అలా కాకపోతే మరింత ప్రమాదకరమయిన మార్గాలను చేపట్టేందుకు దారి తీస్తుంది వీరి ఆర్థిక దుస్థితి.

పాతకాలపు మనస్తత్వాలను విడదాడి కేళిఖండన మొదలయిన పిచ్చి పనులకూ, యాధ సమ్యకాలకూ స్వస్తి చెప్పాలి. పుణ్య స్త్రీలు, విధవలు అనే భేదంలేకుండా, అందరినీ సమానమైన గౌరవభావంతో చూడటం అలవర్చుకోవాలి. భర్తలు చనిపోయిన స్త్రీలు చేతిపనులు కాని, మరేఇతర ఉద్యోగాలు కాని చూచుకుని, ఇతరులకు భారం (49-వ పేజీచూడండి)

ఆరోగ్యానికి, ఆహ్లాదానికి...

ఫ్రూట్ ఫ్రూట్

అన్నిపండ్లరసములతో చేయబడిన పానీయము

ఇండియా ట్యానింగ్ ఇండస్ట్రీస్ విజయవాడ. [రెజిస్టర్డ్]

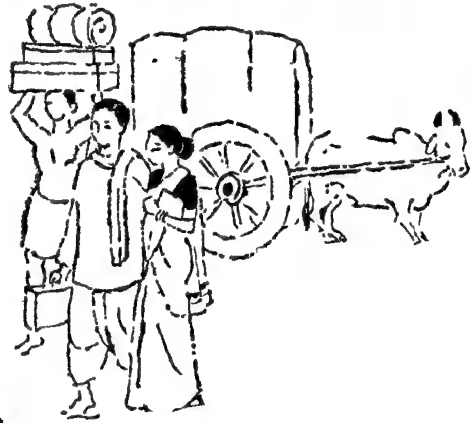
పూవు మా అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదిన్నీ, నీ సరియైన దర్శనమివ్వగలదన్నీ నీవు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక పోషకార్థులైన నీకు యివ్వమన ఒక పుష్పము పేరున్నా, నీవు వ్రాయలేది, వేరే వివరములున్నా, నీ సరియైన చిరునామాయున్నా వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డువ్రాసిన లేదీ లగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, ఎరడకేగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, విధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి డు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రమామ లేవయినా పున్నయెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై పంపబడును. మేము పంపిన భోగలూ మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల వెకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్డను ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. Devdutt Shastri, Raj Iyotishi (WP-13) Jullundur City.

బంగారపు ఇటుకలు

బిందీ అగ్గి ఆగడంతోనే శంకరం అవలీలగా క్రిందకి దూకి. "అమ్మా, పండుగుల కింటికి వచ్చేకామే!" అంటూ రాజమ్మగారి వాళ్లతో వారిపోయాడు. పట్నం బర్లో తను పోర్టు క్లాసులో జేరేక సంపాదించిన బహుమతు లావిడ చేతులోపెట్టి, గుక్క తిరక్కుండా గొప్పలు చెప్పేస్తున్నాడు.

కొడుకు మాటలు వింటుంటే రాజమ్మగారి కెంతో గర్వంగా అనిపించింది. ఆశ్చర్యంగా కూడాను. ఆరైల్ల క్రితం పీలగా ఉండే వాడింత ఉత్సాహం ఉట్టిపడేటట్లు తయారవడం ఆశ్చర్యం కాదు, మరి:

అంతట్లో రాజమ్మగారి పెద్ద కొడుకు రామం, అతని భార్య, లక్ష్మి, బిందీ దిగి, సామానింట్లో పెట్టిస్తున్నారు. "పట్నంనుంచి బంగారపిటుకలు వట్టించుకొచ్చే రేంటం డబ్బయిగారు, పెట్టెలింత బరువుగా ఉన్నాయి?" అన్నాడు బిందీవాడు.

"బంగార పిటుకల కేంలేటూ, నాయనా?" అంది రాజమ్మ
DL. 328A-X62 TL

గారు. "కొత్త పెళ్లాం పెత్తనమూ, పట్నవాసం పొదు పూను. అంతా మిగులే!"

రాజమ్మగారి వెటకారమంతా కోడలి కోసమే, నిక్షేపం లాంటి మేనరికాన్ని చెడగొట్టి రామాన్ని వట్లోవేసు కుందని లక్ష్మిమీద రాజమ్మగారికి కోపం. అందుకే రామం కొత్త కాపురంతో ఉండక ఆవిడ వల్లెటూళ్లోని తన స్వంత ఇంట్లోనే వుంటోంది, కూతురు సీతని ఆసరాగా ఉంచుకుని. తల్లి పిల్లలూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూండగా ఆడుకుందుకు వెళ్లిన సీత వచ్చింది. యకాయకి వదిన దగ్గరకు వెళ్లి. వేళాకోళాలు చెయ్యడం మొదలుపెట్టింది. పట్నంలో వదినతో జట్టుగావున్న శంకరంకూడా సీత పక్షమయి పోయాడు.

ఆనాడంతా రాజమ్మగారు లక్ష్మిపట్ల ముఖావంగానే ఉంది. పండుగనాడు పిల్లలకి తరింటి క్రొత్త బట్టలు కట్టింది. కోడలి ప్రమేయం లేకుండానే వంట వ్రయత్నం మొదలు పెట్టింది. కాని సీత పండుగనాడు వదిన వంటకాలు రుచి చూడాలని పట్టట్టింది. భార్య పాకనైపుణ్యం తల్లికి చూపాలని కుతూహలపడుతూన్న రామం సీత కోరికను బలపరిచేడు.

వదిన వంటవమలు చేస్తూంటే రాజమ్మగారు పిల్లలతో కబుర్ల కాలక్షేపం పెట్టుకుంది. రామం వీధి గదిలో చదువుకుంటూ కూర్చున్నాడు. ఇంతలోనే రాజమ్మగారి కోవిషయం జ్ఞానకం వచ్చింది. "చూడు, సీతా, త్వరగా వెళ్లి వదినతో ఆ సీసాలో నూనె పొంగొచ్చే రకం అవి చెప్పిరా. లేకపోతే, ఇల్లంటించగలదు," అంది.

సీత వెళ్లి అలమాతులో చింతపండు కోసం వెతుకు

తూంటే ఆమె దృష్టి నూనె పిసామిద పడింది. నవ్వుతూ, వదివతో అంది: “నూనె మరిచిపోయి పిండివంటలాగ చేద్దామనుకున్నావమ్మా! ఇంత మందమతయితే మొగుడు పేరు కూడా మరిచిపోగంవు...”

“సి. తీరా చూస్తే వదిన పిండివంట చేయడమయి పోయింది. గారెలూ, బజ్జీలూ, రెండు పళ్లెలలో నోరూ రేటట్లు పేర్చి ఉన్నాయి. సీత చటుక్కున ఒక బజ్జీ నోట్లో వేసుకొంది. ఓ! బాగుంది. “దేంతో చేసేవమ్మా!” అని అడిగింది. కాని వదిన, “చెప్పకో. చూద్దాం: చెప్పకుంటే చక్కటి మొగుణ్ణి తెచ్చి పెళ్లిచేస్తా” అంది.

విగ్నివడి సీత తల్లి దగ్గరకు వెళ్లి: “నూనె వాడకుండానే వదిన పిండివంట చేసేసిందే. దేంతో చేసిందో చెప్ప మంటే చెప్పడం లేదు.” అని ఫిర్యాదు చేసింది.

“చెప్పడాని కేముంది?” అంది రాజమ్మగారు చిరచిర లాడుతూ. “ఆ నెయ్యంతా వాడేసి ఇల్లు గుల్లచేసిందేమో!” అంటూ వంటింట్లోకి వచ్చింది. అత్తగారి ప్రశ్నకెంతో వినయంగా సమాధానం చెప్పింది లక్ష్మి. “నెయ్యి వాడలే దత్తగారూ. వంటలకి ప్రశస్త మయిన డాల్డా వనస్పతిని వాడెను.”

“అదేమిదో నాకు తెలియదమ్మా! మీ పట్టువాసపు వంట లతో మా ఇంట్లోకి రోగాలూ, రొచ్చులూ మాత్రం తేకు, నికు పుణ్యముంటుంది.”

“పరీకుప్రమయిన నూనెలతో చేసిన ‘డాల్డా’ పీలువేసిన డబ్బాలలో అమ్ముతారండి. అందుచేత దాంట్లో రోగాలు తెచ్చే మురికి. కల్లీలూ కలవడాని కవకాళం లేదు. పైగా ‘డాల్డా’ శరీరానికి రోగాంనుంచి కాపాడుకునే శక్తి నిస్తుంది. ఆ విషయం మీ అబ్బాయిల ఆరోగ్యాన్ని చూస్తే మీకే తెలుస్తుంది.”

అయితే, అదన్నమాట, శంకరం క్రొత్త ఉత్సాహ శక్తుం కిటుకు కోసం తగ్గించుకున్న రాజమ్మగారు గొంతు మార్చి అడిగింది: “మరి, పిల్లా, నూనెలతో చేస్తే ‘డాల్డా’లో ఉన్నవిశేష మేమిట?”

“ఉత్త నూనెలే కాదండి.” అంది లక్ష్మి. ‘డాల్డా’ చేసే టవ్వురు శరీరాని కవనరమయిన విటమినులనే పదార్థా లన్నీ కలుపుతారు. ఎత్తుకెత్తు నేతిలో ఉన్నంత విటమిను ‘ఎ’ అనే పదార్థాన్ని కలుపుతారు. ఇది శరీరానికి రోగాన్ని నిరోధించే శక్తి నిస్తుంది. పైగా విటమిను ‘డి’ అనే పదార్థాన్ని కూడా కలుపుతారు. ఇది ఎముకలూ, పళ్లూ దృఢంగా ఉండేటట్లు చేస్తుంది. అదీ విశేషం.” ఉండరిట్టరేక రాజమ్మగారిక గారెముక్కు విరిచి నోట్లో

DL 336B-42XTL

వేసుకుంది. “బాగుంది. కాని ‘డాల్డా’ అన్ని వంటలల్ని వనికొస్తుందా?”

“నిశ్చయంగా.” అంది లక్ష్మి. ‘డాల్డా’తో కూరలూ, వేపకాలూ చేసుకోవచ్చు. అట్లూ, అరిసెలూ చేసుకో వచ్చు. దారులో పోపు మొదలకాని జిలేబీ చేసుకోవడం వరకూ అన్నింటికి ‘డాల్డా’ వాడుకొనవచ్చు.”

“అహా!” అంది రాజమ్మగారు రాశ్రయముగా. “అయితే ఇంత మంచి సరుకు బోలేడు స్రయ మనుకుంటాను.” అత్తాకోడళ్లు కలహపడుతున్నా రనుకుని వంటింట్లోకి వచ్చిన రామం దానికి జవాబు చెప్పేడు. “కాదమ్మా, ‘డాల్డా’ వాడకంతో నేతి వాడకంకంటె ఎక్కువ ఆదా చేయవచ్చు. కాని అది కాదు ముఖ్య విషయం. ‘డాల్డా’ యొక్క ప్రశస్త మయిన గుణాలవల్లనే ఏటా ఇంచుమించు రెండు కోట్ల డబ్బాలు అమ్ముడవుతాయి.”

“వచ్చేటప్పుడు డాల్డా డబ్బాలు పట్టుకొచ్చేవా, వదినా?” అని అడిగేడు. శంకరం.

“నువ్వు సీత పక్షం కదూ? నీకూ నాకూ కాన్కాన్! నేను చెప్పను, వెళ్లు! అంది లక్ష్మి. కాని రాజమ్మగారితో ఆ విషయం వప్పకుంది.

“శంకరం వయస్సులో ‘డాల్డా’లో లభించే పోషక పదార్థాలు అతని ఆరోగ్యానికెంతో అవసరం. చూడండి, కనుక సెలవుల్లో వాడకానికి రెండు డబ్బాలు పట్టు కొచ్చేను.”

“అయితే, అదన్నమాట బండివాడు బంగారపు ఇటుక లనుకున్న బరువు!” అన్నాడు రామం నవ్వుతూ.

ఖర్చూరపు చెట్టు బొమ్మ వేసివున్న పసుపువచ్చటి ‘డాల్డా’ డబ్బాని పట్టుకొని రాజమ్మగారంది: “నిజంగా బంగారం లాంటి సరుకే!”

శంకరం ఆరోగ్య విషయమై లక్ష్మికున్న శ్రద్ధకి రాజమ్మ గారు మురిసిపోయింది. పైగా కోడలి వినయమూ, పొదుపూ. పనిలోని చురుకుదనమూ అవిడకెంతో నచ్చేయి. ఇంత మంచి పిల్ల నిన్నాళ్లూ అదొక రకంగా చూసినందు కెంతో నొచ్చుకుంది.

లక్ష్మి దగ్గరకి వెళ్లి వీపు తట్టుతూ అంది: “శంకరం ఎవరిపక్షమైతే నీకేంటే, అమ్మాయీ! ఇప్పట్నుంచి నీ పక్షాన్ని నేనుంటానుగా!”

రాజమ్మగారి వైఖరిలో మార్పుకి రామం, లక్ష్మి చెప్ప లేనంత సంతోషించేరు. అయితే సెలవు లాఖరున సీతను తీసుకుని రాజమ్మగారు తమతోబాటు పట్నంవచ్చి ఒక్క కాపురంగా వుండడానికి వప్పకున్నట్లేనా?

“విస్సందేహంగా!” అంది రాజమ్మగారు.

హిందూన రివర్ బిమెర్, హిందూ

మనీతా వాణి

“హీరా” గారు వ్రాసిన కీర్తిక “మనుషులు మగవారు” అన్నది చదివాను. చదివిన తర్వాత “గ్రాస్ లాల్ బీవాలా” ది ఫూరిగా తప్పని యుజుకవుతున్న “హీరా” గారిది కూడా కొంత తప్పుగా కనిపిస్తోంది. ఏదో ఒక సంఘటనను చూపుతూ చదువుకున్న యువకుల పందర్నీ ఒకే వరసకి తీసుకురావటం రచయితకి తగదు. యువకులందరూ “గ్రాస్ లాల్ బీవాలా” లాగుంటే యువకులు ఐదు టికే రాజేకపోదురు.

—ఎన్. వి. రాఘవరావు, బొంబాయి]

“మనుషులు - మగవారు” అనే వ్యాసం చాలా బాగుంది. హీరాగారన్నట్లు యీ రోజుల్లో ఒంటరి పోటునవున్న ఆడవారిని (వారికి పెళ్ళియిందా లేదా అన్నది వేరే ప్రశ్న) గోలచెయ్యడం మగవారికి ఆడో అలవాటయి పోయింది... సినిమా హాల్లో కాన్వొండ్, కా రేజీల్లో కానివ్వండి, బమ్మల్లో కానివ్వండి, ఆడవారికి ఆవమానం తప్పడంలేదు. ఇది యావదాంధ్ర వనితా లోకం విచారించవలసిన విషయం. హీరా గారు తన ‘విలను’కి సరయిన గుణపాఠం నేర్పారు. ఆవిడ సమయస్యా రిని విశాలతనీ చేతెంతో మెచ్చుకుంటాను. హీరా గారికి కా అభినందనలు.

—డాక్టర్ డి. కదిరి, ఆనంతపురంజలా]

హీ. అనమాయగారు వ్రాసిన “నవ్వు” అనే వ్యాసం చదివాను. చాలా బాగున్నది. బాగుగ వర్ణించారు. ప్రత్యేకంగా “నవ్వు బాజంగంధాల చేటు” అని, “వెక్కిరింపు నవ్వు” అని మంచి ఉదాహరణలుతో వ్రాసేవారు. “కోళాయి దగ్గర గలాట” అను వ్యాసమును టి. యస్. కమలా కుమారిగారు బాగుగా వ్రాసినారు. ఈ రచయిత్రులకు అభినందనలు.

—పరిమి మధుమతి, నెల్లూరు]

నా కు తెలుసు

కొలునాప్పికి చికిత్స, “మీకు తెలుసా?” అని ఏప్రిల్ 23 వ తేదీ వార పత్రికలో నా సోదరికి నాకు తోచిన చిన్న చికిత్స వ్రాస్తున్నాను. నెలకు 4, 5 పర్యాయములు ఈ విధముగా చేసిన ఒంటికాలు, నెప్పి, గండు కాళ్ళూ నెప్పలుకూడా తగుతాయి. సాయంత్రము కాళ్ళకు బాగా ఆముదము వ్రాసి మర్నస చేసి ఆముదము ఇంకిపోయేటటు రుద్దివలెను. అరికాలులోనుకూడా ఆముదము వ్రాయవలెను నడినెల్లినీకూడా బాగా ఆముదము అంటిన కాళ్ళతీత వేడినైనా మరోదాని వలననె తగుతుంది ఈ ప్రకారము తిరుచు చేస్తావుంటే తగ్గుతాయి.

ఎం డ తా కి డి కి

వేసవిలో వడదెబ్బ తగలకుండా ఉండడానికి నిమ్మకాయ రసము మజ్జిగలోనో, నీళ్ళల్లోనో నిమ్మరసము, పంచదార వేసి బాగా కలిపి నిత్యము తీసుకొన్న ఈ మండు కాల్డ్రులోను అనగా వైకొళ, జ్యేష్ఠమాసము లలో ఎండదెబ్బ తగలదు. దాహము కాసీ యడు.

సాధారణముగా వైకొళ జ్యేష్ఠమాసలలో వర్షువేలి, దురద గలుగుతుంది. వేలడము తగలంటే రేతముంజెలు నిత్యము తివారి. ముంజెలలోవుండే నీళ్ళు వంటినిండా ముఖ్యముగా వేలడచోట వ్రాసిన వేలడము తగుతుంది. మరో చికిత్స ఏమిటంటే పానమీద మంచి గంధముతీసి గంధము వంటికి వ్రాసిన వేలడము తగుతుంది.

ఇవటూరి శ్యామలాదేవి (తెనాలి).

నా కు తెలిసినది

ఒంటి కాణినాప్పికి నాకు తెలిసిన గండు వైద్యాలు చెప్తున్నాను. ఈ గండిటిలో ఏ వైద్యం చేసినా ఈనొప్పి తగ్గిపోతుంది.

1 మెంతులుగానీ, అవాలాగానీ మార్చును చేసి, దానికి తగుమాత్రము నీటిని చేర్చి కాళి ముడమలకు పట్టు వేసినచో వారం రోజులలో బాధ తగ్గిపోతుంది.

జలేడుపువ్వులు నూరి వారం రోజులు కాళి ముడమలకు కట్టినచో నొప్పి తగును.

16-4-58 ఆంధ్ర పత్రికలో పి. భానుమతిగారు వ్రాసిన ‘కోరికలు, కోరకలు’ వ్యాసం చాలాబాగున్నది. 28-4-58 పత్రికలో ‘ఒక అశాధ ఆర్యభూష’ దామర చిన్నమ్మగారి విషయం చదువుతుంటే నాకు తెలియకుండానే కళ్ళివెంట నీళ్ళు కారి వాయి. ఈ రోజుల్లో కూడా స్త్రీలు ఇంతటి దుర్బరమైన జీవితం గడుపు తున్నారంటే చాల విచారంగా నున్నది.

—కొజ నెంకటకమల, విజయవాడ]

ఇదిమాత్రం బాగుందా?

16 4. 58 ఆంధ్రవార పత్రికలో ప్రేమతి వారదాసి సుబ్బలక్ష్మిగారు వ్రాసిన ‘రోజులు మారాయి’ చదివాను. అందులో ఆవిడ వాళ్ళ పక్కింటి వారిమీద అంతిభూటుగా ఎందుకు వ్రాశారో అని చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. మనల్ని ఎవరైనా, నీచేరేమిటి వూరేమిటి. వీర ఎంతోకొన్నారని అనుకుంటే వాళ్ళని చాలా తేలిగా చూసాముకదా. పక్కింటి ఆవిడ్ని మనం మీ చీరంతి, చెప్పలెంత, తేనుపరికిణీలు ఎందుకు? అని అడగడం బాగుందా? ఇంతికూ, అపక్కిం టూవిడ వేషంలో అంతి ఆశ్చర్య పడ్డానికి ఏముండే ఆవిడ పల్కటి వీరలక్కింది పరికిణీలు వేసుకుంటే తప్పా? అది పత్రికలోకి ఎక్కించి ఆవిడ్ని అవమానం చెయ్యటం ఎందుకు?

—లలితా దేవి, విశాఖపట్నం]

స క్తు మం థం

సక్తుమంథం - తనదానికి రుచిగా వుంటుంది. తేలిగానూ వుంటుంది. ఆరోగ్యానికి మంచికూడాను.

వడ్లవేయించిన, పేలాలు తయారవుతాయి. వాటిని, ధాన్యంపొట్టు అనీతేకుండా బాగుచేసి, చేతితో వలించినట్లుయిన మెరిని పొడియిగును. ఆ పొడిలో నేయి కాకల్పి వంతి వేసి పిసికి - ఎక్కువ పల్కగానూ, ముద్దగానూ గాకుండా వుండుటకు అవసరమయినంత చిన్నీరుచేర్చి మరలా చేతితో పిసకవలెను. అందు అవసర పడువంతి జెలముగానీ, పంచదారగానీ చేర్చుకొనవచ్చును. దీనికే “సక్తుమంథం”మని పేరు. ఇది పుషిని బలాన్ని యిస్తుంది. దిప్పికను పోగొట్టుంది. ప్రేమతేకుండా చేసుంది.

—వైద్యక్రి ప్రకాశచంద్ర కళిపథి, విజయవాడ.

రాళ్లతోని రత్నం

(81-వ పేజీ రెవరూవాయి)

దలు తెలుసుకోవలమేకాక తమకు దా తెలుసుకోగలిగాడు. అతని ప్రవర్తనలో, స్వభావములో కూడా చాల మార్పులు వచ్చి వని. ఎప్పుడైనా పుత్తివాల్లోగాని, వివాహ సందర్భాల్లోగాని యితని పాటకచేరి యేర్పరినే యితను పెళ్ళి తన గానవైపుకొన్న ప్రదర్శించి ఆక్రీతల ప్రకంపల నందుకునే వాడు.

అవలికాలంలోనే రేడియో కేంద్రం వారు మాధవరావును ఆహ్వానించి తమ శాస్త్రీయ సంగీత కార్యక్రమాలలో అవకాశము కలుగజేపారు. స్థానికంగా తన గడించిన సత్కీర్తిని యీ అవకాశముతో వలుగడల వ్యాపింపజేసుకున్నాడు. అతని కీర్తి ప్రతిఫలతో పాటు అతని ఆదాయం కూడా బాగా వృద్ధి అయింది. వెనుకటి చిన్నగది వదిలి యిప్పుడొక చక్కని ఇంట్లో నివాస మేర్పరచుకొన్నాడు. తన పుష్పాధ్యాయ వృత్తినివదిలి గానకళకే తన జీవితం అంకితం చేశాడు. ఆ వకరంలో యిప్పుడొక్కడ గొప్ప కార్యక్రమాల జరిగినా మాధవరావు పాటకచేరి యేర్పాటు చేయటం ఒక పరిపాటి అయింది. ఇతనికోసం వకర ప్రముఖులు, గానకళాభిమానులు, శ్రీమంతులు తన కార్యాల యితని ఇంటికే వచ్చి తీసుకొనిపెళ్ళి ఆదిరినా వున్నారు. నిన్న మొన్నటివరకు జడుడు, బుద్ధావతారమని పేరొనచేసి నిరాదరించినవారే యితనిని యీ రోజున మహాపండితుడు, భువనంధవి ప్రకాశించసాగాడు. అతని జీవితంలో ఆచిరకాలంలోనే కలిగిన యీ మార్పు ఆందరిని ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది.

‘భవమూలం యిదం జగత్’ అనే సామెత మాధవరావు జీవితంలో తన యథార్థతను ఋజువుచేసుకుంది. ఎంత వుత్తముడైనా అతను నిర్లక్ష్యుడే సంతోషమతిని నిర్లక్ష్యం చేసి, అవశేషం చేసేందుకు వెనుకొడడు. కానీ అతనే కొంత భవమూర్తించి, కీర్తిగాంచితే అతనికి బ్రహ్మరథం పటితూజుంది. అతనిని ఆదరించి ఆరాధిస్తుంది నువ్వనికి సౌరభ మిచ్చినట్లు మాధవరావు సహజ సౌకిర్యాలకి యీ కీర్తి ప్రతిఫలం దోహదాలై అతని జీవితమార్గాన్ని సుగమ మొనర్చాయి. ఇతని ప్లేహమాళించి ఆపేటలోని పెద్దలు కొందరు అతనిని తమ అల్లుడుగా చేసుకోవాలని తాపత్రయ పడసాగాడు. అతనిని అవమానించి పేరొనచేసిన యువకులు కొందరు పశ్చాత్తాప పడి యిప్పుడతని సాహచర్యము వాంఛింపకొచ్చారు. ఇంకా కొందరు శ్రీమంతులు యీ ప్రసిద్ధిగాయకునికి గొప్ప కట్నాలిచ్చి

తమ కన్యలనిస్తామని వచ్చారు. కానీ మాధవరావు ఎవరికీ ఎలాంటి సమాధానమివ్వకుండా మానం వహించాడు.

ఈ సంగతి సందర్భాలన్నీ శాస్త్రీగారికి పార్వతికి తెలుస్తూనే వున్నాయి. మాధవరావు పరిస్థితి, సంపద యిప్పుడు తమ అంతకు మునుపే రెండు పెరిగిపోయింది. అతని పుచ్చదశను, అతని చేపభావంలో కలిగిన మార్పులను చూచి వారు చాల అపండితులైనా. మాధవరావుకు యిప్పుడు వెనుకటి వలె తీరికవుండటములేదు. ఎప్పుడూ యేదో ఒక కార్యక్రమంలా పాల్గొనవలసి వుండేది. ఆయన అప్పుడప్పుడు వచ్చి వీరిని చూసి బాతూ వుండేవాడు.

పార్వతి వివాహ సమస్య ను గురించి శాస్త్రీగారు ఒకమారు ఆమెతో తన మనస్సులోని ఆభిప్రాయం వ్యక్తపరచాడు. కానీ పార్వతి మాత్రం కొంత సంతోషంతో “నాన్నగారూ-మీ ఆభిప్రాయానికి నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. కానీ యిప్పుడు మామరుగారున్న స్థితిలో మనం వారితో సరికూగగలమా? ఆయన వారి ఆభిప్రాయం యెలావుంటుందో? ఇప్పుడు యెంతో మంది శ్రీమంతులు యెంతైనా కట్నం కానుకలిచ్చి పిల్లనిచ్చేందుకు ముందుకువస్తుంటే అటువంటి అవకాశాలన్నీ వదులుకొని మనతోనే కట్నబడి వుండమని వారిని కోరటం భావ్యంకాదు. మనము వారికి సహాయంచేశామనే కారణంగా యీ విధంగాకోరి వారిని ఒకరకమైన యరకొటంలోపెట్టి వారి పురోభివృద్ధి మార్గాన్ని అరికట్టటం నాకు యిష్టంలేదు” అని తన ఉద్దేశం తెలియజేసింది.

పార్వతి ఆ పుణ్యముతోనే మాధవరావుతో వెనుకటిలాగా చనవుగా వుండటం తగిలించింది. మాధవరావు తమ యింటికే వచ్చి నవ్వుకుకూడా సాధ్యమైనంత వరకు దూరంగా తప్పుకొనిపోవటం మొదలు పెట్టింది. ఇది అతను కొంత గమనించి ఆమె గృహనిర్వహణభారంతో వుండటంవల్ల అలా వుంటున్నదని భావించాడు.

మాధవరావు ఒక పర్యాయం శాస్త్రీగారింటికే వెళ్ళాడు. శాస్త్రీగారు అప్పుడే పని విరాద బయటకు వెళ్ళాడు. పార్వతి గదిలో కూర్చొని చదువుకుంటోంది. అతన్ని చూడగానే ఆమె లేచి “నాన్నగారు యిప్పుడే బయటకు వెళ్ళారు. కూచోండి. ఇంకో అరగంటలో వస్తారని” చెప్పి తానొకమూల దూరంగా నిలబడ్డది. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఆమెను కలుసుకొంటానని అతను అనుకోలేదు. ఆమె కొంచెం బిడెయిం, భయంతో వుండటం చూసి అతను నవ్వుకున్నాడు. తన వంటరిగా వుండగా తనగదికేవచ్చి తన ను పలుకరించి

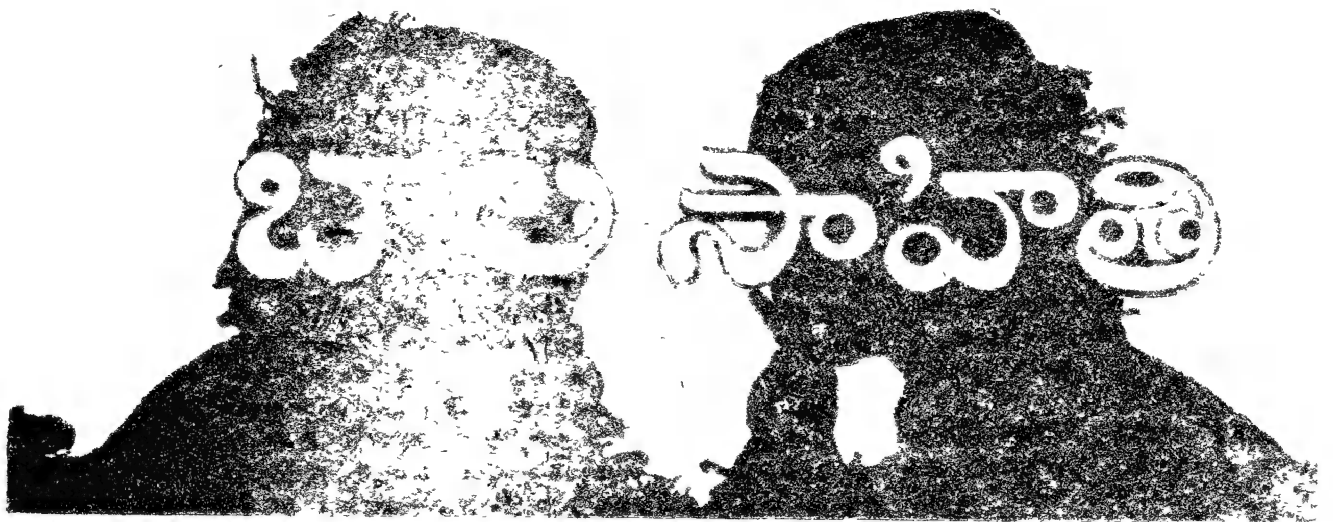
అతని భయాన్ని నీగును వదలగొట్టిక పార్వతి తేనా యీమె అనుకొని “ఏమిటి పార్వతి నన్ను చూసి నీవెందుకు అంత భయపడకున్నావు? నేను లోకానికి కాలివాడనైనా నీకుమాత్రం పాతవాడేగా? అసలు నేను యీ రోజున యింత ఉన్నతస్థితిలో వున్నానంటే దానికంతకు ముఖ్య కారణం నీవేగదా!! ఇక్కడ ఆదరణలేక నిష్కార జీవితం గడుపుతున్న నన్ను ఆదరించి నాలో అగ్ని వున్న విద్యను గుర్తించి ప్రాత్యహించి నా కీర్తిప్రతిఫలకు విశ్వరూపిని వువాది నీవే వేశావు. నీకు నాయుండు వెనుకటి ప్రేమాభిమానాలు, సానుభూతి వున్నాయా? లేకపోతే నీవు నన్ను భవమదాంధరతతో మిమ్మల్ని మరచిపోయేంత నీచునిగా భావిస్తున్నావా? ఈ సంగతి నేను సరిగా తెలుసుకోలేకపోతున్నాను” అని ఆవేశపూరితంగా అన్నాడు.

పార్వతికి యిదంతా వ్యర్థమవ్వలేక జరిగిన సంఘటనలాగా తోచింది. సంతోష సంధిమాలతో ఆమె చలించిపోయింది. నిరుత్తరాలైవున్న ఆమె ముఖంలోని ఆనందరేఖలను చూసి మాధవరావు పుతానాంతో “పార్వతి నీకు నాయుండు ఎప్పుడూ సదభిప్రాయం వుంటుందని నాకు తెలుసు. నీవు నానుండి దూరం కావడం నేను పసింపలేదు. నీవు నా జీవితానికి ఒక చక్కని బాల నేర్పరచావు. ఒంటరిగా ఆ మార్గంలోపోయే శక్తి సామర్థ్యాలు నాకులేవు. నీ సహకారము, సాహచర్యము లేనిదీ నా జీవితాన్ని సుఖ ప్రదము చేసుకోగలననే ధైర్యముకూడా నాకులేదు. నా వృద్ధయాన్ని యెప్పుడో నీకు అంకితము చేశాను. ఇంక అక్కడ యెవ్వరికీ తావులేదు. రాయినైనా సరే రక్షణంగా మార్చగలిగిన ప్రేమమూర్తి నీవు. నీకు సమృద్ధిమైతే మన యిద్దరి జీవితాలను యేకంచేయుమని నేను మీ తండ్రిగారిని ప్రార్థిస్తాను” అన్నాడు.

మాధవరావు నోటివెంటకచ్చిన ఈ మాటలు విని పార్వతి ఆనందపరవకురాలైంది. వికసిత వదనంతో “మామరుగారూ—మీకు యేమి సమాధానం చెప్పాలి నాకు తోచటంలేదు. మీ సాహచర్యంకంటే నేను కోరలేమీ లేదు. నిజానికి నేను రాయిన రక్షణంగా మార్చలేదు. కానీ రాలిలో మరుగుపడి పోయిన రత్నాన్ని వెదికి బయటకు తీశాను. ఈ రక్షణ యెప్పుడూ యింత కాంతివంతంగానే రాణించాలనే నేను కోరుకుంటాను” అని మాధవరావు పాదాలకు నమస్కరించింది.

“నీవు చెప్పింది కొంతవరకే నిజం పార్వతి! రాయిన రత్నమని రత్నమే కనిపెట్టింది, అని మాధవరావు సంతోషంతో నవ్వాడు.

అతని నవ్వుతో పార్వతి తన నవ్వున కూడా కలిసింది. ఆ వృద్ధుడయ్యారావ్యకహాసం వారిద్దరివృద్ధులను ఎకంచేసింది. ★

త్రాగిన పాడి మాట

అంకిత్య అనువాడు
అమలాపురంబున
త్రాగుబోతులలోన
పేరొందియుండె.
కడివెడు కల్లయిన
కడుపునిండా త్రాగి
లెక్కచేయడు తనకు
లెక్కలేనట్లు.
ఒకనాడు ఊరిపెలు
వల చెరువు కడకేగి
నిశ్రమించెను అచట
కడుపార త్రాగి
చల్లగాలికి అతడు
సుఖముగా నిద్రించి
అవులించుచు లేచి
యిట్లనగ దొడగః
“ఈశ్వరా! యీ చెరువు
సారాయి మైనచో,
మధ్యనుండిన కొండ
గుండెకామైనచో
నిలుచున్న పాటునే
నిలువుదోపిడి నిత్తు”
అనుచు ప్రార్థించంగ
అదిదేవుడువచ్చి

చెరువునంతయు నింపె
సారాయితోడ;
మధ్యనుండిన కొండ
గుండెకామైపోయె.
త్రాగాడు అంకిత్య
తనివిడీరేటట్లు,
తన్నాడు మాంసాన్ని
తినగలిగినంత.
తనివారతని, త్రాగి
తూలుతూ, సోలుతూ
తనయింటివైవతడు
పయనమైనాడు.
ఈశ్వరు డేలేంచి
దారి కడ్డమువచ్చి
నిలువుదోపిడి నడుగ
నిట్లులన్నాడు:
“త్రాగుబోతులమాట
తక్కువో, చిక్కవో,
నామాట నీపెట్టు
నమ్ముకొన్నావయ్యో”
అనుచు వచ్చిన దోవ
తానేగ తూలుతూ;
సిగ్గుపడి ఈశ్వరుడు
భగ్గుమన్నాడు. ★

అదితా మేధువు

అక్కను పరిపాలించే రోజుల్లో బీర్బల్ గురించి తెలియనివారు లేరు. అతడంటే అక్కరు కంటో యిష్టం. బీర్బల్ చెప్పే మాటలు వింటూ అక్కరు సభలోని వారందరూ ఆనందించేవారు. బీర్బల్ లేనిదే అక్కరుకు ఒక్క నిమిషమైనా తోచేదికాదు.

ఒకనాడు అక్కరు సభ తీర్చి కూర్చున్నాడు. బీర్బల్ కూడా ప్రక్కనే వున్న ఒక ఆననం మీద కూర్చుని యున్నాడు. అక్కరు సభా సమయంక జూచి “ప్రపంచములో ఎక్కువమంది యొక్క వృత్తి ఏమిటి?” అని అడిగాడు. అప్రశ్నకు సమాధానం దొరకక అందరూ ఒకరి మొహం లొకరు చూచుకున్నారు. అప్పుడు అక్కరు పాదుషా బీర్బల్ వంక చూచాడు. బీర్బల్ వెంటనే నిలబడి “చిత్తం. ప్రపంచంలో ఎక్కువమంది యొక్క వృత్తి వైద్యమే,” అని వినయంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“నీ సమాధానం నాకు సబబుగా కన్పించడంలేదు. మన రాజ్యంలో వైద్యుల సంఖ్య తక్కువ గాబట్టే నేను వారికోసం ప్రకటనలు కూడా చేస్తున్నాను” అని అసంతృప్తిగా అన్నాడు అక్కరు. పాపం! బీర్బల్ మొహం చిన్నబోయింది. “ఇంత కన్న మంచి సమాధానం లేదే!

ఇదేమంచి జవాబు అని ప్రభువు వారికి నచ్చ చెప్పాను” అని లోపల అనుకుని ఆ రోజుకు సెలవు తీసుకున్నాడు బీర్బల్. ఆ రోజుల్లా బీర్బల్ ఆలోచించే సరికి తట్టింది ఒక ఉపాయం.

మరునాడు బీర్బల్ తలకు ఒక గుడ్డ బిగించిట్టి సభకు బయలుదేరాడు. రాజ ప్రాకారం దాటి లోపలికి పోతుంటే దారిలో అతని మిత్రుడు ఎదురుపడ్డాడు. బీర్బల్ తలకు బిగించిన గుడ్డవంక జూస్తూ “అదేమిటి, బీర్బల్! తలకు ఆ గుడ్డేమిటి” అని అడిగాడు.

కాజ వెంకటరావు

“తల నొప్పి జాస్తిగా వుండటం వలన ఇలా కట్టుకోవాల్సివచ్చింది.” బాధపడుతున్నట్లుగా నటిస్తూ సమాధాన మిచ్చాడు బీర్బల్. “అలాగా! అయితే విను. నేను ఒక ఆకు పేరు చెబుతాను. ఆ ఆకుల పనరు కణతలకు రాసుకుంటే నీబాధ వెంటనే పోతుంది” అని ఒక ఆకు పేరు చెప్పాడు ఆ స్నేహితుడు. బీర్బల్ వెంటనే ఒక పుస్తకం తీసి అందులో ఆ స్నేహితుని పేరు, అతడు చెప్పిన ఆ ఆకుపేరు వ్రాసుకున్నాడు. మళ్ళీ నడక మొదలు పెట్టాడు బీర్బల్. ఎదురుగా వజీర్ వచ్చాడు. “ఏమి

టిది” అన్నట్లుగా బీర్బల్ తలవంక జూచాడు. బీర్బల్ తన బాధను వెళ్ళబోసుకున్నాడు. “ఓస్, యితే గదా! నేనొక మందు చెబుతా. రెండు మాత్రలు వేసుకున్నావంటే నీబాధ మాయమవుతుంది.” అని వజీరు ఆమందు పేరును చెప్పి వెళ్ళి పోయాడు. బీర్బల్ అతడి పేరును, అతడు చెప్పిన మాత్రల పేరును పుస్తకంలోకి ఎక్కించాడు. ఈ విధంగా బీర్బల్ సభా మందిరంలో ప్రవేశించే లోగా అనేకమంది అనేక రకాల మందులు చెప్పారు. వారి పేర్లు, వారు చెప్పిన మందుల పేర్లు ఎంతో ఓషితో బీర్బల్ తన పుస్తకంలోకి ఎక్కించాడు.

బీర్బల్ సభామందిరంలో ప్రవేశించగానే అక్కరు పాదుషా అతడి వాలకాన్ని జూచి ఆదుర్దాగా, “అలా వున్నావేం, బీర్బల్?” అన్నాడు.

బీర్బల్ “చిత్తం, మహాప్రభూ! విషరీతమైన తలపోటుతో చచ్చి పోతున్నాను.” అన్నాడు చేతులు కట్టుకుని, సవినయంగా. “అలాగా, పాపం!.....ఆ, చూడు! నేనొక లేహ్యం పేరు చెబుతా. దాన్ని తలకు మర్తన చేశావంటే ఊణంలో నీబాధ పోతుంది,” అని, అక్కరు పాదుషా ఆ లేహ్యంపేరు చెప్పాడో, లేదో మన బీర్బల్ పుస్తకం పైకి తీసి ఏదో రాయడం మొదలు

అంతా వైద్యులే!

చెట్టాడు.

“ఏమిటి, బీర్బల్! వ్రాస్తున్నావ్?” అర్థం గాక అడిగాడు అక్కడు.

“చిత్తం. ఏమీ లేదు, మహా ప్రభూ! మీ పేరూ, మీరు చెప్పిన లేవ్యాం పేరూ వ్రాసుకుంటున్నాను. చాలామంది, చాలామందులు వాడ

మని చెప్పారు. అవన్నీ గుర్తుండవని వారి పేర్లూ, వారు చెప్పిన మందుల పేర్లూ ఈపుస్తకంలో వ్రాస్తున్నా,” అని బదులు చెప్పి ఆ పుస్తకాన్ని పాదుషాకు అందించాడు బీర్బల్.

అక్కరు పాదుషా ఆ శ్చర్య పోయాడు.

“ఇప్పుడయినా తెలిసిందా

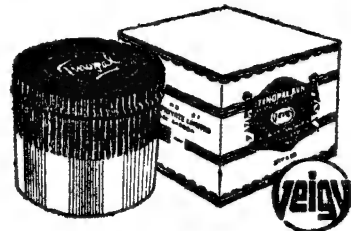
ప్రభూ? ప్రపంచంలో ఎక్కువ మంది చేసేవృత్తి వైద్య వృత్తియే”, అని చిరునవ్వుతో అని తలకు కట్టిన గుడ్డను తీసేశాడు బీర్బల్.

అక్కర్ పాదుషా, బీర్బల్ యొక్క బుద్ధి కుశలతకు మెచ్చుకుని బహుమాన మిచ్చాడు.

నభలో అందరూ బీర్బల్ తెలివి తేటలకు అచ్చెరువందారు.

“నీ పరీక్ష మార్కులు ఎన్నదగినంత ఎక్కువగా లేవు, కాంతా, కాని నీ బడి దుస్తులు, ట్రెన్ పాల్ వల్ల ఎల్లప్పుడూ మెరిసే తెల్లగా వుంటున్నవి గనుక, నీవు ప్యాన్ చేయ బుడ్డావు.”

“ట్రెన్ పాల్” జి.ఆర్. గెయిగి ఎస్.ఎ. బాల్, ప్రిన్సిపాల్ వారి రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కు.

విక్రయ వాడ : మహ్మద్ గెయిగి ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, వాడి వారి, బరోడా.

హాల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ : మహ్మద్ గెయిగి ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, పి.ఓ. బాక్స్ నం 888 కొంబాయి.

కొద్దిగా ట్రెన్ పాల్ తెల్ల బట్టలను అన్నిటకన్నా అతి తెల్లగా జేయును.

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

(20-వ పేజీ తరువాయి)

దానికి జాగరేడు. ఎమైనా తనోక యిల్లు హాసుకోవాలి, అక్కడక్కడా భారీవున్నా వాటి అద్దె సెలకు బదు రూపాయలనుంచి పదిరూపాయలవరకూ వున్నయ్. ఒక సెల అడ్వాన్సు యివ్వాలి. అడ్వాన్సు యిచ్చి వేస్తే తనదగ్గర మిగిలించునుంది?

తిరుగుతూ తిరుగుతూ పొద్దు తలమీద కొచ్చేసరికి సముద్రపొద్దు చేరాడు. మల్లు సముద్రం చూడగానే భయపడకండా గంతుతూ సంతోషంగా "అయ్యా అయ్యా! ఎంత సెలవో..." అన్నాడు తొలిసారి జీవి తంలా సముద్రాల్ని చూడటం. పుల్లయ్య నవ్వి "సెలవు కొదయ్యా సవంధం — సవంధం!"

"సవంధం అంటే యేంటయ్యా?"

"నీరు వుప్పుగా వుంటాది—ఆ నీరునుంచి వుప్పుగడ్డలు పండుతాయి"

"నాగ లేసి దున్నగలమా పండ్లడానికి?"

"ఆనీరు మడులోను పెట్టారు. అది యెండి పోయి వుప్పువు తాది?"

"అయ్యా! యీనీరు గంజిలో యేసు కంటే—ఉప్పు కావాలా?"

"నీరు యేసుకోరులే..." అంటూ చెయ్యి పలుకొని సముద్రపువొడ్డుకు తీసుకవెళ్ళాడు. అప్పుడే హార్బరునుంచి స్టీమరు వెలిపోవటం చూసి "అయ్యా అయ్యా...నూడు నూడు.. అమ్మా...ఎంతదుంది?"

"ఒడ అయ్యా అది. అదెక్కితే రంగం యెలిపోతాం?"

"అయ్యా యెక్కరామా?"

"ఇప్పుడు కొడులే...పద! యిల్లు కుద రాల్సి—పని కుదరాల్సి..అప్పుడు యెక్కడి కైనా యెల్లాం"

అంటూ తిరిగి సర్రెంకు వచ్చాడు. కుర్ర వాడి కాళ్లు బాగా పిక్టాయ్. భోజనం చేసి తండ్రి పడుకున్నాడు. కొడుకు తన కాళ్లు తనే పట్టుకుంటూ కుక్కపిల్లతో కాళ్లునొప్పి అని చెప్పుకుంటున్నాడు. ఆ కుక్కపిల్ల, కాళ్లొకసారి నాకింది.

పుల్లయ్య నిద్రించుచి లేచేసరికి పందిరలో చాలామంది వెల్లిపోయారు. రాత్రి సరికి బహుశః ఒంటిగా వుండవలసివుంటుండేమో ననిపించింది. నీలితో యిల్లుదొరకడం కష్ట మని, పడ్డ శ్రమంతా చెప్పాడు. దెబ్బ తగ లడంతల పుల్లయ్య నుదురుపొంగివుంది. నీలి నేనే యెతికినానని బయలుదేరితే దారి తప్పిపోగలవని మొగుడవలంతో "నోరుంటే వ్రాసుకురావా? నివ్వేస్తే నీకే యిల్లునచ్చవు. మనబతుక్కి మేడలూ మిడ్డలూ కొవాలంటే యెలాగవస్తాయో? వచ్చినా అందులో వుండ

గలమా? ముఖానికి తగ్గబట్టు పెట్టే నే కళగా వుంటాది." అని యింత సమాధానం చెప్పి ఒంటిగా బయలుదేరింది.

సాయంత్రం అయ్యేసరికి నీలి తిరిగిరాగానే పుల్లయ్య గుండె కుదుటపడి "యెంతకదానికి రావాలనుకుంటే వచ్చినావు" అన్నాడు.

పెద్దసర్రెవు యెక్కడని దారిపోయేమారా జాల్ని అడిగితే నెప్పినారు, "అంది నవ్వి.

"ఇల్లు దొరికిందా?"

"ఏవో తలదాసుకోదానికి యిరుగూ పారుతున్న కొంపలే. యిక్కడ నాలుగు మెతుకులు వనిలేసి రాత్రికి యెలి పోదాం" అన్నది.

"తోవ తెలుస్తాదా?" అన్నాడు.

"ఇదిగో యెంజోదూరం లేదు. అది బారికి యెల్లే తోవ లేదా? ఆ రోడ్డు పక్కనే—కాల వున్నాది. రోడ్డు మీద మర్రి పెట్టుంది."

(ఇంకా వుంది)

...రూఢిగా దీర్ఘకాలము మన్నికగలది...

...చూచుట కెంతో యింపై...

...లోపల బయట వేయుటకు...

...కేవలము నిగారింపు గల ఫినిష్ కూ...

...ఖచ్చితముగా అదే హాలిమార్ సూపర్ లాక్... సాటిలేని అభిరుచిగల సింథటిక్ ఎనామెల్ రంగు

బ్రెడ్ లో, ప్లేస్ లో లేక వస్తువును మునిగి, రంగు వేయవచ్చును. నలు మార్లు కడిగిననూ దాని మిగింపు మోయదు. ఈ రంగులు ఒక దానితో నొకటి కలిసి వాడుకొనుటకు ఏలాగా తయారుచేయబడినవి.

ఒకే గ్యాలను పెయింట్లు చాల భాగములకు సరిపోవును. ఇంచుమించుగా ఎటువంటి ప్రదేశముకైనా రోకట్టు బయట పూయవచ్చును.

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD., CALCUTTA • BOMBAY • MADRAS • NEW DELHI • KANPUR

★ సంసారంలో శారద ★

(23-వ పేజీ తరువాయి)

అని వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

అవాళ సీ నీ మాకు వెళ్ళామని చంద్రం చెప్పివేసిన సంగతి అప్పడు గాని కారదకు గుర్తుకాలేదు.

చంద్రం కాళ్ళు చేతులు కడుక్కుని వచ్చి కుర్చీలో కొండ వదిలేసిన ప్రతికూల మానూ మాడ్చున్నాడు కారద లోపలకు వెళ్ళి కాఫీతో తిరిగి వస్తూ "అందులో నేటి కనాడంటే స్త్రీ" అనే వ్యాసం చదివారా? అంది.

"యేం?" చంద్రం కాఫీ కప్పు తీసుకుంటూ అడిగాడు.

"యేం లేదు. చదివారా లేదాని మూత్రమే అడుగుతున్నాను." చేతులు నిష్కాన్త లేచిలో మీద పెట్టానికి వెళ్ళా అంది.

"అ!" క్రింద నుంచి పెక ఒక పేలా వుండి చివర మెలికలు తిరిగివున్న కారద జడను చూస్తూ అన్నాడు చంద్రం.

"యెలా వుంది?"

"బాగానే వుంది."

"బాగానే వుంది." కాఫీకప్పు పెదవులకు తొక్కించుకుంటూ అన్నాడు.

"అవును లేండి. మీరు మూత్రం మగవారు కాదు. జాతి పక్షపాతం పోని స్త్రీరా?" కారద కళ్ళెముగు యేపాటిదో రచయిత రూపం కదిలింది. "పనిపాట లేకపోతే సరి. అయినా యీ రోజులో కాని విలువ చెయ్యని చపటలు గూడా రచయితలు కొబ్బటి కొలం యిలా భగనుని నిప్పులేకుండానే మండిపోతుంది." అంటూ వెనక్కు తిరిగి చూడకుండానే కారద లోపలకు వెళ్ళి పోయింది. ఒక వేళ వెనక్కు తిరిగి చూసి వట్లయితే కాఫీ తాగడం మర్చిపోయి నిశ్చేతుంగా తన వైపు చూస్తున్న భర్తని గమనించగలేదు.

మళ్ళీ వెంటనే తిరిగి వచ్చింది. లోపల యేవో పనిచేసి వచ్చినట్లుంది చేతులు తుడుచుకుంటూ, "స్త్రీలు తప్పు మరో విషయం కొరక లేదు మహానుభావుడికి. స్వామిరంగా! ఆ రచయిత నాకు తెలియాలింది. నెప్పే కాన్సి. నిధవ భావాలకి పట్టిప బూజుని

తులంలో దులిపే దానిని."

చంద్రం లేచి నిలువుటద్దం ముందు నిలబడి తల దువ్వకోపాగాడు. అతని బిగించిన పెదవులు అదరటం మొదలు పెట్టాయి.

"అసలు మీ మగవాళ్ళకీ చదువు అనవసరం అంటాను. లేక పోతే..." కారద వాక్యం పూర్తి చేయలేదు. చంద్రం మధ్యలోనే వెనక్కు తిరిగి "నోర్యయ్. వాగకు" అన్నాడు తీవ్రంగా.

కారద నోరు ఈ చాతాత్మగ్ధవతో మీట నొక్కివట్టు మూతపడింది. నోరు తెరుచుకుని కళ్ళుమరింత పెదవిచేసుకుని భర్తముఖంలో చూస్తూ అలాగే నిలబడి పోయింది.

"ఆ వ్యాసం వ్రాసింది నేను. సరేవా. ఇహ వదులు నీ కరపరంపర" వెనక్కు తిరిగి మళ్ళీ అదంలో మాచుకొని దువ్వకోవటం మొదలుపెట్టాడు. కారద గొంతు పాడారీ పోయింది. తన ఊహారచయిత యే మారు మూలా యే గొంధిలోనో లేడు. అతడు విద్యాపీనుడు గూడా కాదు. అతను నిత్యం నేటి సమాజంలో తిరుగుతున్నాడు. పెద్ద చదువులు చదువుకుని సభ్య సమాజంలో సంపూర్ణ హృదయ ముగల నవీన వాగరిక మూర్తిగా చెలామణి అవుతున్నాడు. అతనికి స్త్రీ స్వర్ణ దూరంగాదు. అతను ఊహలోకంలో స్త్రీలను చూడటంలేదు. నోట మాటరాక అలాగే చూస్తున్న కారదతో దగ్గరగా వచ్చి ఇలా అన్నాడు.

"నిజంగా ఈనాడు చెబున్నావారదా. మొదటినుంచి స్త్రీ అంటే అంత వుపేక్ష భావం కల్పానికే కొరతం మా ఆత్మయ్య. అనుమానాలుగా, అసంపూర్ణంగా తొక్కిసలాడుతున్న యీ భావాలు మీ ఆత్మయ్య దర్శనంతో స్థిరరూపం దాల్చి గట్టి వున్నాడు లేర్పరచుకున్నాయి. అప్పటికి నా ఆభిప్రాయం తప్పేమోనని చూయింటికి వచ్చే స్త్రీల నొకరిద్దరినీ పరీక్షచేశాను. వాళ్ళు మా ఆత్మయ్యకన్న, మీ ఆత్మయ్యకన్న మగోరెండు ఆకులు ఎక్కువ చుట్టినవారే గాని తక్కువ చదవలేదు. వీళ్ళకీ గనుక చదువు, విజ్ఞానం అనేదివుంటే మనుషుల్ని ప్రళయకాలంలో వలరాజ్యవృత్తి చెయించుకో! ప్రపంచంలో ఇంకెన్ని ప్రపంచముద్దాలు వచ్చేవో" అన్నాడు. ఇప్పుడెరిన్ కంతం చాలా మృదు మధురంగాను, విసుల విందుగానూ వుంది.

మాటాడకుండా నిలబడి క్రిందకు చూస్తున్న కారదతో— "ఏం కారదా నాది తప్పు ఆభిప్రాయమంటావా? వాళ్ళకీ గనక చదువుంటే..." చంద్రం సాంతం మాటాడక ముందే కారద తలెత్తి నీళ్ళు నిండిన కళ్ళతో భర్త ముఖంలోకి చూస్తూ— "లేదు. వారు

చదువుకుని విజ్ఞానశంతులయినట్లుంటే ఆవిధముగా వారెన్నటికీ వుండేవాళ్ళు గాదు." దృఢంగా అంది.

"లేదు. నీకు తెలియదు."

"లేదు. లేదు. నాకు తెలుసు నన్ను చెప్పనివ్వండి. నిజమైనవిజ్ఞానంగనుక వుంటేవాళ్ళా మూర్ఖులు భావాల్లో వుండేవారుగాదు. సరే, మరి నా విషయంలో గూడా మీ ఆభిప్రాయం..." కారద కంఠంలోంచి తిర్యాక మాట వెగలేదు.

"లేదు కారదా. నిన్ను చూచినప్పుడే నేననుకున్నాను. నేనంతకుముందు స్త్రీలలో యీభాగం చూడలేదని. ఇప్పుడిప్పుడే స్త్రీల పట నా ఆభిప్రాయాలు మారుతున్నాయి గూడా" అన్నాడు చంద్రం.

"అయితే వున్నాడు కదలిక ప్రారంభమయిందన్నమాట."

"అ. అవి యింకా యెంతోకాలం నిలవవుగూడాను. త్వరలో నీ సాంకర్మ్యంతో సమూలంగా నాశనమైపోతాయి." ఇది చంద్రం ఆసలు స్వరూపం. అతని కంఠంలో హేళనగాని వ్యంగ్యంగాని లేవు.

"కృతజ్ఞురాలిని" అన్నది కారద వినయ పూర్వకంగా తలవంచి.

"ఆమాట అనవలసింది నేను గాని నువ్వు గాదు." చంద్రం అంటుండగానే గడియారం ఆరుగంటలు కొట్టింది.

"ఇంక సినిమాకు పోదాం. త్వరగాకళ్ళు తయారయిరా." అన్నాడు చంద్రం 'తృప్తి' నిండిన మనసుతో కారద లోపలకు వెళ్ళి పోయింది. చంద్రం తనుగూడా డ్రెస్ చేసుకోవటానికి తవగదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు లోపలకు వెళ్ళిన కారద సినిమా మాట మరిచి పోయి జరిగిందింతో మొహానికి వుత్తరం వ్రాసుకోవటానికి కూర్చుండిపోయింది. ★

నారసింహ లేహ్యము
 ంగాడుతో చేరినది. మేహము, నికాక, విస్తృతవగైరా హరించి ంమెరు రక్తవృద్ధికల్గిండును 20 తు తప్పిడు. 3-4-0. దోషేటిడు. 1-1-0
 డి. సి. ఎ. అందకంపెని ఆయుర్వేద వనాశం, పెండే (PU) నెల్లూరుజిల్లా.

సముక్తమన సంజగూడు
 బాలురకు నిత్యవశ్యకములు
 కౌన్మనసి జింజిప్
 కస్తూరిమాత్రలు. జీర్ణవృద్ధికి, పిత్తకాంతికి
 కరకన జిరేర్
 గోరూపనమాత్రలు. సకల జ్వరరములకు.
 బాలకెన్ కాంరెక్కు
 దొరపనమాత్రలు. కాలబా, అచ్యుతములు
 తదితర మందులకై మాకు వ్రాయండి.
 సంజగూడు పత్తెవారి
 యువైటిడ కంపర్, మద్రాసు.
 (బాంచీలు, హైదరాబాదు & విజయవాడ.)

అనాటి రాత్రి

(15 వ పేజీ తరువాయి)

రావులకు చూసి, ఆనందరావు, ద్వైవధ అతనికి తమ సలాములు చెప్పి కారులోకి ఎక్కారు. కారును ద్వైవధ 'హార్డు' చేసాడు. ఆ రజా కార్ల గుంపు మార్కెటావు పేటపైపు దారి తీకారు నినాదాలు చెసుకొంటూ. ఆనంద రావునూ కారులోకి ఎక్కి "హమ్మయ్యా!" అను కొన్నాడు. కారును కోధింపకుండా వదిలి పెట్టిన వాళ్ళు బుద్ధి మీ న త కు నవ్వు కొన్నాడు. కారు రెండుగజాలు ముందుకు పొగింది. లోపలనుంచి సాయుధ పోలీసులు మగ్గ్య తెర తొలిగించి ఆనందరావుతో మాట్లాడారు.

"నీ విజిలెన్స్ అం ఎదురు మాన్సున్నాము. లేకపోతే ఎప్పుడూ కార్లు లు పొగించే వాళ్ళం. ఈ పాటికి వాళ్ళు కోర్టుమీద మట్టి రుచి చూసుంటే వాళ్ళు" అన్నాడు ఒకడు.

"అవును. మీరు సిద్ధంగావుంటారే సంగతి తెలుసు. కానీ విజిల్ పూజ్ లో గానే నన్ను చాళ్ళు కార్చేసి ఉండేవాళ్ళు. అప్పుడు మీకు గూడా ప్రమాదం జరిగేది. కారుకు ప్రక్కనేవున్న వాళ్ళను కార్చడానికి మీ మురుగుపాకులకు సాఫ్ట్ వుయ్యేది కాదేమో?" అన్నాడు ఆనందరావు.

అప్పటికి రజా కార్ల గుంపుకీ, అంబులెన్సు కారుకీ మధ్య దాదాపు వందగజాల దూరం ఏర్పడింది.

"సరే ఇప్పుడైనా వుత్తరువులీ నీ ఊణంలో జాగ్రత్త యను సదనానికి పంపిస్తాము. శ్రీ కృతేష్వం ఎప్పుడూ వుండకూడదని అన్నాడు ఒక సాయుధ పోలీసు.

"అంతవరకు బాగానే వున్నది. వాళ్ళు శ్రీ కృతులే కొరచు. కానీ ను ముగ్గుల్ని— చేరికి చిక్కిన వాణి నీ వదిలి పెట్టారు. లేక వారే మేమింపాటికి యమపురికి బంటులుగా కాపలా కాసుంటే వాళ్ళం." అన్నాడు ఆనందరావు.

"అందుకని వాళ్ళని వదిలివేడటం బాగా?" అన్నాడు వాళ్ళలో ఒకడు.

"కాదు. కానీ ఏమరిపున్న వాళ్ళ మీద దొంగచాటుగా తుపాకులు ప్రయోగించటం భావ్యం కాదు. నేను రి వాల్యురు తో వెళ్ళి కొలుస్తాను. అప్పుడు వాళ్ళు వెనకకు తిరిగి సిద్ధంగా వుంటారు. అప్పుడు మీ పని పూర్తి చేసుకొండి." అన్నాడు ఆనందరావు. అందుకు సాయుధ పోలీసులు అంగీకరించారు.

కారుకు వెనకవైపున తెరతొలగించి అక్కడ తమ మురుగుపాకులతో సిద్ధంగా వున్నారని లోపల రోగులద్వారా స్పృహ తీసుకుని వున్నారు. ఆనందరావు రివాల్యరు తీసుకుని

గారిలోకి కొల్పాడు. ఆ నిశ్శబ్దాన్ని చీల్చు కుంటూ రివాల్యరు గుండెల గుచ్చేలా మ సే బట్టు (మోగింది.

భూమారు అరఫరాంకు దూరంలోవున్న రజా కారులు రివాల్యరు (మోత విని అకస్మాత్తుగా వెనక్కి తిరిగారు. భయ సంభ్రమాళ్ళ ర్యాంప్ లో ఆదుర్గా తమ తుపాకులను బాదు చేసుకుంటున్నారని అంబులెన్సు కారు వేపు. కానీ ఇంతలో సాయుధ పోలీసులు తమ మురుగుపాకులను ఒక్కటి రెండు ప్రేల్చారు. ఆ ప్రదేశే మంతా తుపాకిగుండ్ల మోతతో మారు (మోగింది. ఒక్క ఊణంలో రజా కారు లందరూ భూదేవిని కొగలించుకొన్నారు. వాళ్ళు పన్నెండుమంది మొదలు ఎరికిన వ్యక్తులూ కోర్టుమీద కూలారు. రక్తం ధారలుగా వారి శరీరాలనుండి ప్రవహించింది. ఆనందరావు ఆ దృశ్యాన్ని భయం భయంగా పరిశీలు ఒక్కక్క గుండు బెల్లు తగిలి పన్నెండుమంది రజా కారులూ ఎల్లప్పుడూ యిరిది అతను విచారంతో గమనించి వారి మరణం చూసి దిగ్భ్రాంతుడయ్యాడు. అతని మనసు మనసులో లేచు.

కారు ఒక్క ఊణంలో రజా కారులూ రక్తం. కార్లు లు ఊణంలోకి వెళ్ళి విజయవాడ వైపు వెళ్ళు గతింది. దారిలో కేసరి బ్రీడింగ్స్ ఆనందరావు దిగి రివాల్యరునూ, సాయుధ పోలీసులనూ కమాండరుకు అప్పగించాడు. జరిగిన గాథంతా కమాండరు ఆనందరావు వలన విన్నాడు. ఆనందరావును కమాండరు, సమయానుకూలంగా ప్రవర్తించినందుకు అభినందించాడు. కమాండరు వద్ద నెలపు తీసుకొని ఆనందరావు అంబులెన్సులో విజయవాడ అప్పటికి చేరుకొని రోగులను ఎం. డి. యం. వో. గారికి అప్పగించి తన కర్తవ్యం నిర్వహించాడు. ఆయన గూడా జరిగిన సంగతి తెలుసుకొని రోగులకు గానీ, తమకు గానీ, ప్రభుత్వ ఆస్తి అయిన అంబులెన్సుకు గానీ ఏ విధమైన నష్టమూ కలుగకుండా తన పని నెరవేర్చినందుకు అభినందించాడు ఆనందరావును. ఆనందరావుకు ప్రభుత్వం వారి బహుమానం లభించింది ధనయాపంలో. సాయుధ పోలీసు లిద్దరికీ ప్రభుత్వం వారు పోలీసు మెనల్స్ బహుకరించారు. వై గాథ తలపుకు వచ్చి నవ్వుపెట్టా ఆనందరావు కళ్ళు జలదరించి పోతుంది.

అవహేళనల నెదుర్కొనే

అభాగినులు

కాకుండా, తమంతట తమ జీవించగల అవకాశాలు సమాజా కల్పించాలి. మరొక

ముఖ్య విషయమేమంటే మూఢ విశ్వాసాలకు సంబంధించినంతవరకూ శ్రీశ్రీ మరియు వెనుకబడి వున్నారని. కాబట్టి వారి మనస్తత్వంలో మార్పు తేవటానికి ప్రయత్నించాలి. చదువు, సంస్కారము గల యువకులపైనే ఈ బాధ్యత ఎంతోవుంది. సామాజిక కాభివృద్ధి విషయంలో వారి పాత్ర నేడు చాలా ప్రధానమైనది. ★

తరచుగా మూత్ర విసర్జన

చక్కెరతోగాని లేక చక్కెర లేకుండాగాని తరచుగా మాత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ఎదురైనది చిహ్నము శరీరాన్ని గుర్తించేయి మే కాకుండా యీ వ్యాధి తన బంధంలో దిక్కిన వారిని ఆరోజుకొరకా మృత్యువును ఆనమ్ముచి చేయును. ప్రధమ దశలో శారీరక మానసిక క్రమంకు యిచ్చగించకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపు మాంద్యము. తొడల్లో తిమ్మరి. నరముల బలహీనతతో యీ వ్యాధి పొదిచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయవలెనని అభిప్రాయం. అకలి, గొంతు నొగు యెండుట, దురదలు కాళ్ళలో పగుళ్ళు తొకంతగిడిం. శరీరం మంతా పోష్టు, కీళ్ళ నొప్పులు కంటిపొరలు, షియ. గడ్డలు. రాచ వుండు. యిట్టి లక్షణాలతో బాధాకరమైన వ్యాధులు మేన్స్ సంభవించవచ్చును.

"వీనస్ థారమ్" మాత్రము వాడి. అనేక వేల మంది తమ బాధల నుండి వివరణపొంది మృత్యు కరాళము నుండి రక్షింపబడిరి. "వీనస్ థారమ్" శాస్త్రీయ పద్ధతుల మీద, ప్రాచీన యూనాని వైద్య విధాన వికారం అమూల్య ఓషధుల కాకవదాముల, స్వాభావిక ఔషధుల సారముతో తయారైనవి మాత్రములో వందదార, వరుమాడు మూత్రవిసర్జన చేయు అవసరము 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు బాలాభాగము వివరణగను. కొద్ది రోజులలోనే మీకు నగనికపైగా వ్యర్థత చేకూరిన బలం ఏర్పడును. "వీనస్ థారమ్" కొద్ది వ్యయముతో. సుఖముగా, తేలికగా నేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పద్ధతము లేదు. నిరాహారముతో నుండి అవసరం లేదు. రోగులు వ్యక్తికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిదివరకటికంటే యెక్కువరకాల ఆహారపదార్థములు తీసికొనవచ్చును. వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరవ్రతములు అడిగినచో ఉచితముగా వంపబడును. ధర: 50 మాత్రం సీసా డ. 6-75 ప్యాకింగు ఖాతాలో ఉచితము.

రిలించు స్థలము:

Venus Research Laboratory (A. P. W.)
P. O. Box No. 587, Calcutt

సినిమా

ముగిసింది కోత పెట్టడంతో, వేసవి వాతావరణంలోగా వారావరణం కూడా వేడక్కిపోయింది. చిత్రాలు తీసేవారూ, చూసేవారూ కంగారుపడ్డారు. పెన్సిలు ఢిల్లీ బళ్ళాయ రాయబారాలు జరపడానికి. ముడి ఫిలిం చీకటిగరలు, బొంబాయి స్టార్ల రేట్లు లాగే జాత్యులై తారాపథాని కేగిరాయి. కాకాత్తుగా, మొవ్వ పేటులిరిగి, అదవంగా వచ్చిపడ్డ కోత (20%) తగ్గడంతో అందోళన కోడ్డిగా ఉపకమించింది.

* * *

దేశవారీ డెవ్వుడీన్, విదేశ యాత్రలకు బళ్ళాడు. ఇటీవల ఒక సినిఫాన్ పత్రికలో ఈ నటుడి (డమ్యూకపూర్) జీవితాళి యాలూ, దృక్పథాలనూ, 'ఫోటోజెనిక్ ఫిలాసఫీ' అవబడే, ఒకరకం వీనీ వేదాంతాన్ని వివరిస్తూ వెలువడిన వ్యాసంలో, ఇతను తిరుగుబాటుచెయ్యాలని మనసుపడుతున్నట్లు వ్రాశారు. ఎటూచ్చి, దేనిమీద తిరుగుబాటు

బొంబాయి సినిమా లేఖ

చెయ్యాలో, దేన్ని ఎదిరించాలో ఇంకా తెల్సుకోలేదనీ, తేల్సుకోలేదనీ వెల్లడి చేశారు. అయితే, ఈయన జపాన్ ఎందుకు వెళ్తున్నాడో దేనిమీద తిరుగుబాటుచెయ్యాలో తెలుసుకోవడానికివని మీరు అనుకుంటే పొరబాటు. వేరలం విశ్రాంతికోసం, శరదాగానూ వెళ్తున్నట్లు ఆయన తెలియ చేశారు. కనీసం ఇండియా జపాన్లు కలసి తీయబోయే బ్రహ్మాండమైనచిత్రం నిర్మాణం గురించిన చిన్న వివరాలు మాట్లాడి రావడానికి అని అడిగితే 'అది పచ్చిఅబద్ధం. నే నలా బడాయిపోవటం లేదు' అన్నాడు డమ్యూకపూర్.

* * *

"లోకరూపాన్ బ్రాండ్" అనిపించు కున్న మునిందత్, ఇప్పుడు పూర్తిగా మారి పోయాడు. అర్ధరాత్రివేళ మామారుగా నిద్ర తీచి కారెక్కి, దివికెళ్లి దిక్కుమొహం

ప్రసాద్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్ వారి 'వీరప్రతాప్'లో పద్మిని
14-5-58 ఆంధ్ర - వారపత్రిక

పెట్టి, వచ్చేటది ఇంటికిరావడంకంటే ఆల
వాట్లన్నీ చెరిపేశాడు. నిండుగా, ఉత్సాహ
భరితంగా, రోజులుగడుపుతూ, నీయితంగా
సంపారయాత్ర సాగిస్తున్నాడు. పెళ్లి అయిన
తరువాత ఇంటివరకు సునీల్ వరీస్ లు వానీ
మానవ వర్ణలేదు. అంతకుముందు వివిధ
స్థావరాలకు ఇచ్చిన వాగ్దానాల ప్రకారం,
వీరివలూ చెప్పినట్లుకంటే, ఎవరికీ నష్టం
కంటే, రెండుపూటలూ స్తుత్యాలకు
వల్లి కన్నపడి వదిలేసున్నారు.

“అగస్త్యుడు పని తెలిపి అవుతుందనుకుంటు
న్నాము. అప్పుడు, కొన్నాళ్ళు స్తుత్యాల
పని! పెళ్లిపెట్టి, విహారయాత్రకు వల్లి
విశ్రాంతి తీసుకుంటాం” అన్నారు.

బాంబాయిని పారీసీలో వద్ద సునీల్
బ్రహ్మాండమైన ఇల్లు కొన్నాడు. ఢిల్లీ లో
భిల్లా పద్దనని కొడుకొని, చెటూ,
తోటలూ, చిక్కటినీడలూ, చలటి వెలురూ
అంటే ఇవ్వం ఉన్నవారికి ఇది భూలోక
స్వర్గంలాంటిది. రెండంతస్తుల మేడ.
శ్రీమూలాచెట్టు. విశాలమైన ఆవరణలూ
పొడలూ, లతలూను. దూరాన నీలార్ధం;
గ్రీంద సముద్రం...

తర్వాతనే ఇక్కడ కాపరం పెడదామని
విశ్వాసు చెసుకుంటున్నారు.

చందన్

డొనీ ఫీలింగ్ వారి ‘చందన్’ మొన్న
విడుదల అయింది. ఈ మధ్య తెలుగులోనూ,
ఆంధ్రంలోనూ అరవంలోనూ వచ్చిన రెండు
చిత్రాలకే ఇందులో హిందీ వేషం వేసు
కున్నా, మరోమారు చూడవచ్చు. ఎందు
కంటే, ఇది ఆక్షరాలూ ‘రామానటిక’ ప్రాడ
కానీ. విశ్వకాంక్షలపానికి నిశ్చిత అనిపించు
కునే విధంగా, పాటలతో, జాన్యులతో
ఉత్సాహం పెల్లవికే సన్నివేశాలతో, బోలె
డంతో ఈస్టంతో, ఇంకా సకల కాత్వా
ఫీస్ హంగులతో జనరంజకమైన చిత్రాలు
తీసే ఎం. వి. రామకృష్ణ దీనికి దర్శకుడు.
అందుచేత ఆయన పద్ధతిలో ఇది
గట్టికథతో, విశ్వదంతో, కొత్తగా రయా
రెండి. ఒక జడ్డిగారు చనిపోవడంతో బావ
మరది, భ్రంశకుని ఆస్తికి వారసులైన ఆయన
కుమారులిద్దరినీ, ఆఖరుకు తన స్వంత చెల్లెలిని
చంపవోతాడు. ఆమె నిలలతో పారి
పోతుంది. కథ బలీయమైనందువల్ల, వాడె
ల్లాడారి అయి తప్పిపోతాడు. ఈలోగా
ఆమెనుడ ఎవరో ఖానీ శేరం బహ
యిస్తాడు. ఖైదుకీ ముగిసి తిరిగివచ్చేసరికి,
ఆమెకొడుకులు చేరో చోటా పెరిగి పెద్ద
వార్యులు. కానీ, తల్లిని నరుడటలేదు.
చిన్నవాడు చందన్ బీదవాడుగా పెరుగు
తాడు. పెద్దవాడు గోపాల్ ఒక క్రైస్త
వాచార్యుడి సహాయంతో చదువుకుని నడి అవు
తాడు. చిన్నవాడి పెత్తన ఖానీ శేరాలు చూట్టానికి
కానుంటుంది. గోపాల్ గా కరన్

“రైలా! అద్రను తెలియక అల్లాడిపోతి” అంటే “వల్లి వదకు ఎదారి దాదులా”
అంటావుంది బ్రయంకద గుర్నాధంతో —రిపబ్లిక్ వారి పెళ్లిసందడిలో ఒక
హాస్య సన్నివేశంలో సరోజాదేవి, చలం.

పడతాయి. విచారణలో (తెలుగు తమిళ
చిత్రాలకన్నా కాసే గట్టిపాక్ష్యం కుదిరి
నందువల్ల) ముద్దాయి నిరోధి అని ఋణావు
అవుతుంది. అప్ప, తమ్ముడు, తల్లిని తెలుసు
కుంటాడు. అవక అంతా సుఖంగా ఉంటారు.

ఈవిధంగా/కథలో, సహజర్యం ప్రవృ
లంగా ఉండడం జరగకపోయినా, చూసు
కుంటే సేపూర క్షయంతుంది. చందన్ గా కరన్
కుమార్, సకల విధాలా అల్లరిచేస్తాడు. అది

దివాన్ నటన అమాఘంగా లేదు. లాయరుగా
నూతన్, గోపాల్ భార్యగా మాలా సి న్నా
మనోహరంగా ఉన్నాడు. మనోహరంగా
ఉన్న మరొకరిని ఆంకాలు ఫారిమి శ్రీ
ధాయాగ్రహణం, కమలా లక్ష్మణ
శృత్యలూ, రాకేంద్ర కిషన్ సంభాషణ
లూను. ముఖ్యంగా కమలా లక్ష్మణ మహా
రాష్ట్ర వ్యర్థ్యం, గేవా కలర్ లో చిత్రించిన
మరో బృంద వ్యర్థ్యం చాలా బాగున్నాయి.
మదనమోహన సంగీతం వినులవిందుగా ఉంది.

యొక విశ్వరూపి 'ముక్తికృష్ణం' చిత్రి నిర్మాణ బృందంపై దాడి చేశాం. దివ్యమణి ముక్కలు, ముఖ్యమంత్రి సాక్షాదరణ, గుమ్మడి, నిర్మాణ శీతలం తెలిసి ముఖ్యులు.

తెనాలి కళాశాలకు

సినటుల సహాయం

ముద్రానుండి గత వారం తెనాలి విశ్వ విద్యాలయ, గాంధీ, టి. పి. యన్. ఆర్. బృందం అక్కడి కళా కళాపాఠశాలకు దాడి చేసి 'మనోహర' అనే నాటకం ప్రదర్శించి యాభవల దాహించి సేకరించి, తెనాలి కళాశాలలో పాఠశాల కార్యక్రమ నుండి నిర్మాణానికి నిరాశం చేశారు.

అయితే విశ్వ కళాశాల బృందం ఉత్సాహి, తెనాలి, పరిసర గ్రామాల పాఠశాల సహకారం తో కృష్ణ సహకారం జయప్రదంగా చేసింది. అంతేకాక, తెనాలిలో నాటక నుండి నిర్మాణానికి లక్షదాహించి సేకరించి ఇవ్వడానికి కృష్ణ సహాయం ఈ బృందంలో ప్రముఖులు క్రియకులు. జగయ్య, గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు వాగ్దానం కూడా చేశారు.

ఏప్రిల్ 29న, అక్కడి పురపాలక పాఠశాల ఆవరణలో, పిరంపేటి పురపాలకం జరిపి, తెనాలి పాఠశాల తన ఆనందాన్ని తెలియపర్చింది. పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ ఎన్. వెంకట్రావు, సహకారపత్రం చదివారు. నాటకమందిరి తరఫున, క్రిమి జి. వరప్రసాద్, సహకారపత్రం పేర్కొని, కృష్ణ తి తెలిపారు. నాటకంలో ముఖ్యపాత్ర పోషించిన శ్రీ కె. (ఎం. ఎల్. ఎ.)-జగయ్య, కళాశాల పాలకవరం అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. క్రిమి, సహకారపత్రం పరిచయం చేశారు. రిజిస్ట్రార్, శ్రీ జగయ్య, శోటి నటకాన్ని, గాంధీ, టి. పి. యన్. ఆర్. పరిచయం చేశారు. కళాశాలలందరినీ ప్రాంతాలలో పేరి గౌరవించారు.

ఈ సందర్భంలో, క్రియకులు జగయ్య, గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు, వద్యనాథం, మహర్షి గిరిజ సహకారానికి కృతజ్ఞత తెలిపారు.

'మనోహర' నాటక ప్రదర్శనలో, నిర్వహణలో పాల్గొన్న వారు: క్రియకులు కె. జగయ్య, గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు, పెరుమాళ్ళు, వద్యనాథం, విక్రమి నేని రాధా కృష్ణమూర్తి రామశోటి, మోహన్, మధుర పెద్ది సత్యం, కె. వి. రెంక, జి. కృష్ణ

మూర్తి, టి. ఎన్. శోదం డి. పాన్, క్రియకులు, కె. వెంకట్రావు, వరసంపాడు, అమర్త వారాణరావు, క్రియకులు జి. వరప్రసాద్, గిరిజ, క్రియకులు. ★

నటి జానకికి విత్తవియోగం

కాగితం రాయారీ ప్రబంధుగా, ఆంధ్రలో కాగితం పరిశ్రమ అభివృద్ధికి దాహించిన జానకికి విత్తవియోగం జరిగింది.

గాంధీ గత వారం కలకత్తాలో స్వరక్ష అయ్యారు. ఆయన నాటకం రి విత్తం. నటి జానకి, కృష్ణమూర్తి, ఆయన మహారాజు. క్రిమి జానకి, కెండ్రి మరణవార్త తెలియగానే, కలకత్తానుండి ముద్రానుండి కృష్ణ విమానంలో ఆయన కౌత్తిక కాయాన్ని తెప్పించింది. ఈ క్రియకులు ముద్రానుండి జరిగాయి. వలపురు దర్శక నిర్మాతలూ, పాటి నటించుటూ, జానకి, కృష్ణ మూర్తికి, పాఠశాలలో తెలిపారు.

పాశ్చాత్యులవారి 'శోభ'లో ముక్కలు.

సోవియట్ నటులు, శిక్షణవిధానాలు

మూస్కో నగరంలోని క్యూబ సాయ ప్రదర్శన కాలకు సమీపంలోనే సోవియట్ యూనియన్ ప్రభుత్వ సినిమాకళా నిలయం తెలకొని ఉన్నది. సినిమా ప్రపంచంలో పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించుకోవాలని కలలుగనే యువతీయువకులు దేశం అన్ని ప్రాంతాల నుండి ఇక్కడికి వస్తుంటారు. సినిమాకళను వృత్తిగా స్వీకరించదలచుకోనేవారికి శిక్షణను ఇవ్వడానికి ఈ విద్యాసంస్థలో ఐదు కొలులున్నాయి.

కొబోయే సినిమానటులు నటనాకళలో విద్యను అభ్యసిస్తారు. కొని వారు విద్యార్థులుగా చేరవోయేముందు ప్రవేశ పరీక్షలో సేగవలసి ఉంటుంది. సినిమా ప్రపంచంలోని ప్రఖ్యాతి కృతుల సంఘం ఒకటి వారిని పరీక్షిస్తుంది. అలా పరీక్షించేటప్పుడు ఆ సంఘం అభ్యర్థులు ప్రజ్ఞావంతులూ కొదా, సినిమా నటులయ్యే అర్హత వారికి ఉన్నదా లేదా, భావప్రకటనా సామర్థ్యం ఉన్నదా లేదా అన్న విషయాలను పరీక్షిస్తారు. ఇందులో చేర సన్నుతం దలచియువతీయువకులలో అత్యంత ప్రజ్ఞావంతులయిన కొద్దిమంది మాత్రమే ఎన్నిక చేయబడుతారు.

స్టూడియోలలో శిక్షణ

ఈ సంస్థలో విద్యాభ్యాసం 'సృజనాత్మక స్టూడియోల మాత్రం' మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. విద్యార్థులకు శిక్షణ విచ్చే ప్రతి స్టూడియో-మొదటి సంవత్సరం నుండి చివరి వరకు సంవత్సరం వరకు - అనుభవజాలతో కూడిన ఒకే అధ్యాపక బృందం చేత నడపబడుతుంది. తమరా మకరోవా, బోరిస్ బజోన్, నీనా అనిసోవా మొదలైన ప్రఖ్యాతి

నటులు ఈ స్టూడియోలకు పాఠశాలాన్ని వహిస్తుంటారు. వీరు తమ విద్యార్థులకు, కేమేరామండు, కృత్రిమంగా ప్రయత్న పూర్వకంగా ఉన్నట్లుగాక సహజంగా నటించడాన్నీ, సినిమా నటనకు సంబంధించిన క్లిష్ట విషయాలను నేర్పుతారు. ఈ విద్యా సంస్థలో ఉండగా నటనా కళావిద్యార్థులు భావప్రకటనను గురించి, వాచ్యాన్ని గురించి నేర్చుకోవడమేగాక, జాతి సంస్కృతి గురించీ కూడా పర్యవశేషమకొంటారు. నాటకరంగం, సినిమారంగాల పరిక్రమగురించి సోవియట్ దేశ సాహిత్యం, చిత్ర సాహిత్యాలను గురించి, సినిమా పరిశ్రమ మూల

నాలు వస్తాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రధాన ధూమికతను నిర్వహించడానికి గూడా ఆహ్వానాలు వస్తాయి. ఉదాహరణకు, 1957 లో ఉత్తమ నటనగా తెలుగు భాషా సమితి ఎన్నికచేసిన 'పెంకుటిల్లు' రచయిత శ్రీ కొమ్మూరి వేణుగోపాలరావు.

మాత్రాలను గురించి వారు తెలుసుకొంటారు. నటన నేర్చుకునే విద్యార్థులలో చాలా మంది తమ సృజనాత్మక కృషిని రెండవ సంవత్సరంలోనే ప్రారంభిస్తారు. కొన్ని ప్రాత్రలను అభినయించడానికి వారికి ఆహ్వానం రాబడకపోతే ఇంకా ఈ విద్యాసంస్థలో విద్యార్థినిగా ఉంటుండగానే "యువ వీరులు" అన్న చలనచిత్రంలో ప్రాత్రను నిర్వహించింది.

ఈ సంస్థలో విద్యాభ్యాసాన్ని పూర్తి గావించి పట్టభద్రులై సత్కర్మాధికారి వారికి నటుల స్టూడియోలలోనో లేక దేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో ఉన్న పెద్ద స్టూడియోలలోనో ఉద్యోగం ఇవ్వబడుతుంది.

విజయనగరంలో జరిగిన రాఘవ పౌర్ణిక నాటకోత్సవాలలో ఉత్తమ నటుడుగా ఎన్నిక అయిన శ్రీ ఎం. ఎస్. మూర్తి (విజయవాడ). తెలంగాణ రామదాసు గారి 'పువర్ణస్మృతి' నాటకంలో ఈయన ముఖ్య ప్రాత్ర ధరించారు.

చలనచిత్రం యొక్క విజయం దానిలోని ప్రధాన ధూమికలకు అవసరమైన నటులను యెన్నిక చేసుకొనడం వైఖా, చిత్రంలోని నటులందరి సమకృత కృషి వైఖా ఆధారపడి ఉంటుంది. దర్శకుడు తన చిత్రంలోని ప్రాత్రలకు నటులను యెన్నుకొనడానికి ఆశక్తి మందిని పరీక్షిస్తాడు. అలా చాలామందిని పరీక్షించిన అనంతరం "కేమేరా టెస్ట్" కొరకు కొందరిని వెలుకొంటాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక ప్రత్యేక ప్రాత్రకు వీటి నటన వృత్తిలో ఉన్నవారెవ్వరూ సరిపోక పోవచ్చును. అలాంటప్పుడు ఆ స్టూడియో సంబంధించిన నటనా కళావాదు తమ ఫిలిమ్ లో నటించడానికి నాటకరంగానికి సంబంధించిన నటులను ఆహ్వానిస్తారు. నాటకరంగానికి సంబంధించిన నటులు, తమను సినిమాల్లో నటిస్తూనే ఉంటారు. ఒక్కొక్కసారి నాటకరంగ నటులు పూర్తిగా సినిమాలలోనే నటిస్తూ సినిమానటుల వృత్తిలోకి మారిపోతూ ఉండడం గూడా జరుగుతుంది. వాదమీర్ యుమెల్వనోవ్ విషయం ఇలాగే జరిగింది. పూర్వం అతడు నాటకంలో నటిస్తుండేవాడు, ఇప్పుడు సినిమానటనా కళలో పూర్తిగా విమర్శనకు పోవడం మూలాన నాటకరంగం నుండి విరమించుకొన్నాడు. "అక్షయ మెనరక్షిగనేవ", 'శ్రిద్ధా శిక్షణ' అన్న సినిమాల ద్వారా వాదమీర్ యుమెల్వనోవ్ భారతీయ ప్రేక్షకులకు సుపరిచితుడే. దర్శకుడు తనకు ఒక ప్రత్యేక

రాఘవ పౌర్ణిక నాటకోత్సవాలలో ఉత్తమ నటిగా ఎన్నిక అయిన శ్రీమతి సి. హెచ్, పువ్వకుమారి (విజయవాడ). కొమ్మూరి వేణుగోపాలరావుగారి 'ఒక్కంటి' నాటికలో ఈమె నటించింది.

పాండ్స్

డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్

మిమ్మల్ని రోజంతా హాయిగా
మరియు సువాసన వెదజల్లుతూ
ఉంచుటలో సాటిలేనిది

వనోత్సాహమునిచ్చే, పరిమళమొగం పొందే డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ పొడరు వాడికే తీక్షణమైన ఎండలో చికాకు కలిగించే వాతావరణములో కూడా మీకు చల్లగా, హాయిగా ఉంటుంది. ఈ మెత్తని పొడరును ఒక్కంతా రాసుకొంటే నిమిష వంస కలిగే చికాకు లేకుండా మీరు రోజంతా ఉత్సాహముగా మరియు హాయిగా ఉంటారు. రోజంతా కోయిగా ఉండుటకు ఎల్లప్పుడూ పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ పొడరునే వాడండి.

రీవల్యూషనరీ ఎవకాస్మెంట్
జెనియస్ టెక్నాలజీ. యు.ఎస్. అమెరికాలో
పంపిణీ అవుతుంది.

జలరుహవారి 'రాజనందినిలో' అంజలి చేసి.

పోలియట్ నటులు, శిక్షణవిధానాలు

మైన పాత్రకు అవసరమైన నటుడుగాని, థీట్రీగాని లభించకపోయి జట్టయితే, నాటకరంగ నటీనటులనేగాక, వృత్తినాటక, సంగీతనాటక రంగాల నటీనటులనుగూడా పరిశీలించి ఏకకాలనలసి ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, భారతదేశానికి వచ్చిన సినిమా కళాకారుల ప్రతినిధివర్గంలో చతుర్థురాలుగా ఉండిన ఒకరి జబోర్నినా వృత్తిరీత్యా వృత్తినాటకాలలో నర్తకిగా ఉండేది. ఆమె "ఇద్దరు కెప్టెన్" అన్న చిత్రంలో కాల్యాణ తారినోవా పాత్రను

వహించడానికి అవ్వనింప బడింది. ఎందుకంటే ఆచిత్రానికి అధారమైన నవలలో కథానాయకవర్తన అన్ని విధాలా ఆమెకు పరిచయం.

ఈవిధంగా నటులను ఏరుకోనే సందర్భంలో సినిమానుడియాల నటులకొఖవాలు జైత్యానికి నాటకబృందాలనుగూడా పరిశీలనా ఉంటారు. ఇప్పుడు సినిమారంగంలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన సినిమానటులలో అనేకులు అలాంటి జైత్యానికి నాటకబృందాల్లోంచి వచ్చినవారే. సినిమానటులు పెరిస్తోన్నారే, పావర్ కదా చ్చి కోవ అలాంటివారే. వీరు భారతీయ ప్రేక్షకులకు మురరిచురే.

వేరవృత్తులవారు సినిమాలలో నటించడానికి అవ్వనింపబడిన సందర్భాలుగూడా

కొన్ని ఉన్నాయి. కొవి అంతమాత్రంతో, సినిమానుడియాలలోని చాలావరణంలో ఇలాంటిపాత్రల వృత్తికిరగిన పరిస్థితుల లేవనుకొనూడదు.

ముడి పిలిం కోత

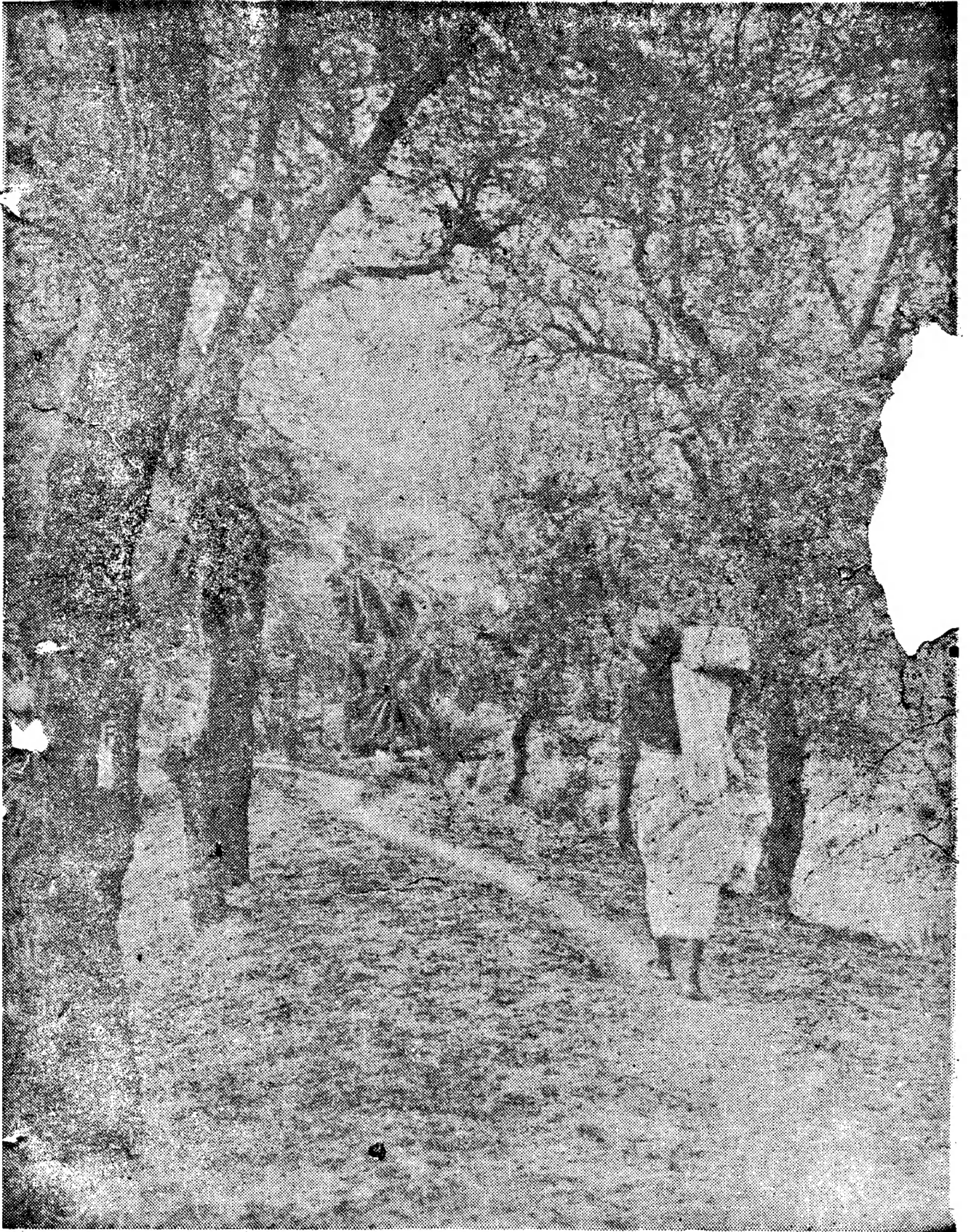
ఇటీవల పరిశ్రమలో పెద్ద పంచలనానికి కారణ భూతమైన ముడి ఫిలిం కోత సమస్య కొద్దిగా దారికి వచ్చింది. శ్రీ డి. నాగిరెడ్డి నాయకత్వం, దక్షిణ భారత నిర్మాతలూ, డిస్ట్రిబ్యూటర్లూ, ఎగ్జిబిటర్లూ సంఘటింకగా చేసిన అందోళన ఫలితంగా, ప్రభుత్వం ముడి ఫిలిం దిగుమతిలో మొన్న కొత్తగా ప్రకటించిన 20% కోతను రద్దు చేసింది. ఇంతవరకూ ఇది సంతోషించ తగినదయ్యే. అయినా, గత వారైలో ప్రవేశపెట్టిన 40% కోత, ఇంకా అలాగే ఉంది.

చిత్ర పారిశ్రామికం అందోళన కొత్త కోత (20%) కే పరిమితం అయిందని అనుకోవడం పొరబాటు. ఇది ఇబ్బంది మీద అదనంగా వచ్చి పద్ద ఇబ్బంది. అంతమాత్రం పాత సమస్య ముసిపాదు. నిర్మాణంలో ఉన్న చిత్రాలెన్నింటికొఫిలిం దొరకక, నిర్మాతలు నానాఅవస్థ పడుతున్నారు.

నూటికి 60 వంతుల దిగుమతి తగ్గించి నప్పుడు ప్రభుత్వం పొదుపుచేసేది. ఈ తక్కువ అని నిరూపించబడింది కే బట్టి, ఇబ్బతు 40% కోత అలాగే ఉండడంతల పొదుపుచేసేది మరి తక్కువగదా అని ఒక నిర్మాత అన్నారు. ఇది కేవలం తెలివిగా, చాచకల్లంగా చేస్తున్న వాదంకాదు, అంకెలు నిరూపించే నిజం. యాభై అరవై లక్షలు ఆదా చెయ్యడానికై, ప్రభుత్వం ఇటువంటి విధానం అవలంబించడం సబబు కాదు. ఈ కోతనుకూడా ఉపసంహరించడమే కాకుండా, మళ్ళీ మళ్ళీ ఇటువంటి ఉపద్రవాలు వచ్చిపడేందుకు అపారం లేకుండా సాఫ్ట్వేయిసంత త్వరలో దేశంలో ముడిఫిలిం ఫాక్టరీ నిర్మాణానికి యేర్పాట్లు చేయడం వాంఛనీయం. అందుకు కొగల ఖర్చులో సగానికి సగం తాము భరించగలమని ముద్రాను చలనచిత్ర వణిక్రమఖులు అంతా ప్రభుత్వానికి తెలియచేశారు. మనదేని వచ్చిన జర్నల్ బృందం ఫాక్టరీ నిర్మాణానికి ఊటి యోగ్యంగా ఉంటుందని స్థల నిర్ణయంకూడా చేశారు.

అందువల్ల ఇందుకు సంబంధించిన వేరకాలగురించి అలోచించడం అవశ్యం వాంఛనీయం.

చుట్టా లింతికి

—ఫోటో: డి. వి. ఎస్. ఎస్. ఎస్. సోమయాజులు.

మోచర్ల సౌందర్యము

సీతీమాతార కున్నంత సాగసుగా నుండగలదు!

సోగైసె ఏకీవాది సర్వకలాయగు, రాగిణి, సౌందర్యముగా నుండుటకు ముఖ్యమైన సూత్రమున తెలుసు
కొనియున్నది. ఇలా చెప్పుచున్నది: "వా చర్మమును మృదువుగా నుండుకొనుటకు నేను
లక్ష్మీచంద్రా లక్ష్మీ బాధులెట్ల సబ్బును వాడుచున్నాను." రాగిణియున్నా మీ శరీరమున శరీరంద
దన్నా ఈ ఉద్దమైన, తెల్లని, సబ్బును ఎన్నుకొనుటలో లక్ష్మర్యమేమీ లేదు. లక్ష్మీ బాధులెట్ల సబ్బు
వాడుటకు ఎంతో సౌమ్యమైనది. ఎంతో పరిమళమైనది, ఎంతో మనోహరమైనది. మీ చర్మ
సౌందర్యము కోసం లక్ష్మీను వాడుటకు నేడే ఎందుకు ప్రారంభించగూడదు!

ఉద్దమైన, తెల్లని

లక్ష్మీ

బాధులెట్ల సబ్బు

సీతీమా తారలకు

సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

రాగిణి, ఏనవపిక్కిర్నవారి

'ఉత్తమపుత్రిక' చిత్రములో

సోగైసెన తార